

4 | 2024

ASIAKASOMISTAJAN OMA LEHTI

yhteishyvä

LI ANDERSSON:

**Stressaan
edelleen
rahasta**

20
UUTTA
RESEPTIÄ

S-Etukortilla

0€

Hinta ilman
S-Etukorttia 4 €

**LÖYTYYKÖ
RAKKAUS VAIN
TINDERISTÄ?**

**RONI BÄCK
JA YLLÄTTÄVÄ
YKSINÄISYYS**

Kuninkaalliset

SUOSITUT KAUNEUSVAIKUTTAJAT PINJA POTASEV
JA VALTTERI SANDBERG PALJASTAVAT,
MITÄ HE OIKEASTI AJATTELEVAT MEIKKAAMISESTA

KAIHILEIKKAUKSELLA "UUDET SILMÄT"

Kristina Honkanen ihmettelee kaihileikkauksen jälkeen, miten kirkkaasti ihminen voi nähdä. Muutos aktiivisen eläkeläisen elämänlaadussa oli niin valtava, että hän sanoo saaneensa uudet silmät.

"Ensimmäistä kertaa huomasin näön heikentyneen kesällä golfkentällä", Kristina Honkanen kertoo. Kaihia hän ei osannut epäillä, sillä hän ei pitänyt itseään niin vanhana.

"Silmälääkäri sanoi heti, ettei tätä laseilla korjata. Silmissäni oli kaihi, mutta niin alkava, ettei julkiselle puolelle olisi päässyt edes jonoon."

Pian huono näkö häiritsi pallopelien lisäksi myös talous- ja tiedotustehtäviä, joita Kristina hoitaa useille järjestöille. Hän ei nähnyt tehdä töitä tietokoneella.

"Minulle sanottiin, ettei leikkauksella ollut kiirettä, mutta minulla oli kiire. Halusin nähdä seuraavana kesänä", hän kuvailee.

Ystävättären suosituksesta Kristina hakeutui silmälääkäri Aleksi Sarkolan vastaanotolle, ja kaihi leikattiin viikkoa myöhemmin Lahden Silmäaseman silmäsairaalassa.

"Leikkaus oli ohi humauksessa. Se nopeus ja helppous, millä silmään vaihdettiin pieni osa, siitä jäi todella hyvä mieli."

ARKI MUUTTUI TÄYSIN

Kaihileikkauksen jälkeen näkö oli jo parin päivän kuluttua häkellyttävän kirkas.

"Kuljin kotona ikkunasta toiseen ja taivastelin värejä, ääri viivoja ja kirkkautta. Naapurin televisio oli se isoin juttu... monta kertaa piti käydä totemassa että kyllä, siellä se katsoo sitä samaa ohjelmaa", Kristina muistelee.

Puhelinasetukset piti vaihtaa, sillä ennen leikkausta Kristina oli laittanut näytön kirkkauden ja kirjaskinon maksimiin. Autoillessa liikennemerkkit ja opasteet terävöityivät. Myös golfiin, padelinkin sekä tenniksen peluu muuttui tyystin.

TARKKA TEKEMINEN SUJUU ILMAN SILMÄLASEJA

"Kaihileikkaus oli paras itseäni tekemäni investointi ikinä. Ja minulla oli kuitenkin vasta alkava kaihi!", Kristina päivittelee.

Kristina käyttää digilaitteita kaikkeen ajanvarauksista maksamiseen ja parkkeeraukseen sekä askartelee mielellään lapsenlastensa kanssa, nyt ilman silmälaseja.

"Sanoin tyköille, että mummillä on nyt uudemmat silmät kuin teillä, vaikka olette vasta ala-asteikäisiä. Hyvänen aika, että elämä on vaivatonta, kun näkee hyvin", hän kiteyttää.

Tule keskustelemaan kaihin hoidosta:

VARAA MAKSUTON SILMÄLEIKKAUSKARTOITUS

silmaasema.fi tai 010 190 200 (mpm/pvm).

SILMÄASEMA

S-Etukortilla Bonusta kaikista silmäleikkauksista
500 euron arvosta/silmä. Lue lisää silmaasema.fi/bonus.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Tervetuloa uuden Yhteishyvän pariin

64

Väkilukuun suhteutettuna juomme eniten kahvia maailmassa.

12 **MEIKKI ON MYÖS LEIKKIÄ**
Meikkaamisesta saa nauttia, sanovat kauneusvaikuttajat Pinja Potasev ja Valtteri Sandberg.

26 **RENTO REISSUHEVONEN**
Hyvät eväät ja sopivat tavot kuuluvat ravuri Lilin kisamatkoihin.

32 **ENEMMÄN PUVUNTAKKIA**
Turolla on pitkät perinteet suomalaisen miehen vaatekaapissa.

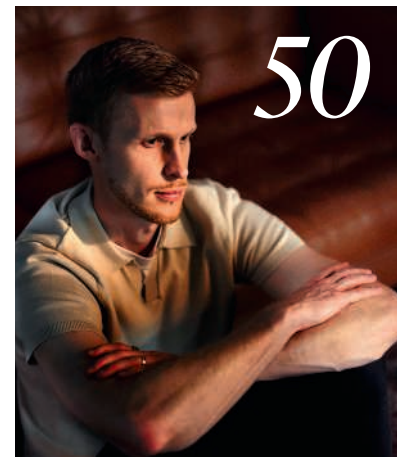
39 **UTELIAAN KISSAN RIEMULOMA**
Lelut ja kiipeilypuu ihastuttivat hotellin lemmikkivierasta.

40 **SUHDE ELEKTRONIikkaan**
Karalla on ollut sama puhelin lähes 20 vuotta, Pasi rakensi itse tekoälyradion.

44 **TUTTU NÄKY PÄIVÄKODISSA**
Kuoman Putkivarsi-saappaita on valmistettu jo 35 vuotta.

46 **"KUKAAN EI KESTÄ YKSIN"**
Rohkeus on kantanut Li Anderssonia pitkälle.

50 **YSTÄVIÄ ETSIMÄSSÄ**
Roni Bäck on kokenut yksinäisyyttä tultuaan isäksi.

50

VAKIOSIVUT

- 7 Pääkirjoitus
- 8 Lukijoilta
- 11 Ihmisten ilmoilla
- 23 Lukupiiri
- 29 Kähkönen
- 100 Vilautta vihreää korttia
- 102 Sudoku
- 103 Ristikko
- 104 Hyvä päivä

Kannen kuva Liisa Valonen

Some luo valtavasti ulkonäköpaineita ja meikkitrendejä, mutta lopulta tärkeintä on, että meikissä voi tuntea olevansa oma itsensä, sanovat kauneusvaikuttajat Pinja Potasev ja Valtteri Sandberg. Ystävykset meikkasivat itsensä Yhteishyvän kuvauksiin. Kuvat otti valokuvaaja Liisa Valonen.

56 Asuntolaina on hyvä kilpailuttaa.

52 INTOHIMONA VIINI
Viiniin ei suhtauduta yhtä hienostelevasti kuin aiemmin, iloitsee Samuil Angelov.

56 HYVÄ SIJAINTI, PIENEMPI RISKI
Mitä on hyvä tietää asuntolainan marginaalista?

60 PYÖRÄ BONUSSELLA
Tavarapyörä muutti nelihenkisen perheen arjen.

64 ME KAHVIN RAKASTAJAT
Juhla Moka matka on kulkenut rikkaiden herkusta kaikkien juomaksi.

70 JUHLAKAUDEN KAPSELI
Yhdistele loppuvuoden menojen asuja rohkeasti.

74 PIKKUJOULUJEN MENO MUUTTUI VILLIKSI
Millainen on pikkujoulujen historia?

79 HUKKAKUITU SAA UUDEN ELÄMÄN
Cyclo-tuotelappu kertoo vaatteiden ympäristöystävällisemmästä valmistustavasta.

82 HYVÄN ELÄMÄN PIÄKAUPUNGISSA
Kuopio tarjoaa luontoa, toritunnelmaa ja kulttuuria.

52

Viini on Samuil Angelovin intohimo.

84 TALVIUINTIIN HURAHTANEET
Valokuvaaja Ulla Nisonen selvitti, mikä saa ihmiset kylmään veteen.

90 LÖYTYYKÖ RAKKAUS VAIN TINDERISTÄ?
Yökerho Karman asiakkaat pohtivat, onko some syrjäyttänyt aidot kohtaamiset.

92 VOIMAA KATSEeseen, HEHKUA IHOLLE
Meikkipussin helmet kruunaavat juhlalookin.

95 PEHMEÄ PAKETTI
Vielä ehtii neuloa maakuntasukat joululahjaksi.

98 PILOTETTU HELMI
Ville Levijärven luontokuvaan taltioitui turkoosina hohtava lähde.

95

Pitkävartiset villasukat tuovat lämpöä.

Philly-juustokakku

Ohje 10 hengelle:

Keksipohja

2 pkt (à 154 g) Oreo Gingerbread -keksejä
100 g voita

Täyte

400 g Philadelphia-tuorejuustoa
(maustamaton)
1 dl tomusokeria
yhden appelsiinin kuori
2 dl kuohukermaa
200 g valkosuklaata

Koristeeksi

2 tuoretta viikunaa
50 g valkosuklaata paahdettuna
yhden appelsiinin kuori
rosmariininoksia

Tee näin:

1. Ota tuorejuusto huoneenlämpöön puolisen tuntia ennen kakun valmistusta. Näin täytteeseen ei tule paakkuja.
2. Pohja: Murskaa keksit monitoimikoneessa tai pussin sisällä kaulimella. Sulata voi ja sekoita se keksimurun joukkoon. Painele keksipohja irtopohjavuonan (Ø 22 cm) pohjalle ja reunalle. Laita jääkaappiin jäähtymään täyteen valmistuksen ajaksi.
3. Täyte: Sekoita tuorejuustoon tomusokeri ja appelsiininkuoriraaste. Sulata valkosuklaa ja vatkaa se tuorejuuston joukkoon. Vatkaa kerma napakaksi vaahdoksi. Kääntelee kermavaahto varovasti tuorejuustoseokseen. Kaada täyte keksipohjan päälle vuokaan. Anna jähmettyä jääkaapissa yön yli.
4. Koristelu: Paahda valkosuklaata 150-asteisessa uunissa noin 10 minuuttia. Rouhi jäähtyneenä. Koristele juustokakku paahdetulla valkosuklaalla, viikunalla, appelsiininkuorisuikaleilla ja rosmariinilla. Tarjoa jääkaappikylmänä.

yhteishyvä

Sisältöjohtaja, päätoimittaja

Asta Kujala

Toimituspäällikkö

Julia Aalto-Setälä

Vastaava tuottaja

Päivi Paulavaara

Sisältöpäälliköt

Katja Bäcksbacka ja

Juho Kahilainen

Tuottajat

Sanna Autio (ruoka),

Kaisa Viljanen ja Hanna Syrjälä

Apulaistuottajat

Mari Lantto ja Outi Vartiainen

Toimittajat

Tuuli Kanerva,

Minna Perovuo ja

Maarit Rasi

AD (digi)

Anton Sinelnikov

Videot

Santtu Miikkulainen

Sometuottaja

Suvi-Päivikki Jänkälä

TUOTANTO JA**PALVELUKEHITYS**

Palvelukehitys Essi Ovaska

ja Noora Suvanto

Tuotantopäällikkö, paino

ja jakelu Kristiina Ekman

TUOTANTOKUMPPANIT**Printti-AD**

Markus Frey ja

Iina Lievonon-Thapa, Kubo

Graafikko

Arja Karjula, Aste Helsinki

Kuvatuottaja

Jenni Valpio, Aste Helsinki

JULKAISIJA

Suomen Osuuskauppojen

Keskuskunta

MEDIAMYYNTI SOK

Smartmarketing@sok.fi

YHTEYSTIEDOT SOK**Toimitus**

yhteishyva.toimitus@sok.fi

etunimi.sukunimi@sok.fi

Vaihde

SOK 010 768 011

Postiosoite

PL 1, 00088 S-ryhmä

Asiakasomistajapalvelu

010 765 858

(0,088 euroa/min)

auttaa kaikissa omistajuuteen

liittyvissä asioissa.

Oma osuuskauppasi

www.s-kanava.fi

KIRJAPAINO

PunaMusta Oy

120. vuosikerta

ISSN-L 0044-0396

ISSN 0044-0396 (painettu)

ISSN 2242-2196 (verkko)

Levikki 837 922 (Media

AuditFinland, 2023)

Aikakausmedia ry:n jäsen

Yhteishyvä-lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa.

Vuoden 2025 ilmestymispäivät ovat 10.2., 10.5., 10.8. ja 10.11.

Yhteishyvää voi lukea näköislehtenä osoitteessa: yhteishyvä.fi/näköislehti

Yhteishyvän sisältöjä voi lukea myös osoitteessa: **yhteishyvä.fi**

**TÄSTÄ
ALKAA
TEKIJÖIDEN
PÄIVÄ.**

**JULIA
AALTO-SETÄLÄ**

on Yhteishyvän toimituspäällikkö, joka haaveilee kroonisesti Rومان kujeista ja ravintoloista.

Meikit mukaan synnytykseen

Meillä juhlietaan marraskuussa tärkeää syntymäpäivää, kun ihana poikamme täyttää kaksi vuotta. Hänet tunnetaan taloyhtiössä pienenä talonmiehenä, sillä hän on satavarmasti siellä missä tapahtuu, oli se sitten haravointia tai lumen lapiointia. Hän rakastaa työkoneita ja iltasatuja. Kahdessa vuodessa hänestä on tullut aivan upea pieni tyyppi.

Kaksi vuotta sitten valmistauduimme elämämme kokonaisvaltaiseen mullistukseen pakkaamalla synnytyskassia, ravaamalla saunassa ja toivomalla mahdollisimman helppoa ja turvallista synnytystä. Puolison ollessa töissä katsoin Netflix-sarjoja ja pommitin työkavereita juttuaiheilla. Enimmäkseen kuitenkin odotin kärsimättömästi pienen ihmisen syntymää.

Koin loppuraskaudesta oloni erittäin epäviehättäväksi, mutta meikkaaminen toi turvonneeseen olemukseeni kipeästi kaipaamaani piristystä. Siksi pakkasin myös meikkipussin synnytyskassiin.

Oletin kaipaavani kokonaisvaltaista freesautusta viimeistään poistuessamme

sairaalaista. Meikkaaminen on aina tuonut minulle iloa ja itsevarmuutta.

Pääjutussamme upeat **Pinja Potasev** ja **Valteri Sandberg** tuovat esille meikkaamisen ilosanomaa. Tunnistan hyvin heidän esittämänsä ajatuksen nuhjuisen olon haihtumisesta ja mielialan kohentumisesta meikkaamisella ja ihonhoidolla. Juuri tuota hyvää oloa tavoittelin suunnittelemalla etukäteen kosmetiikat elämäni tärkeimpään ensikohtaamiseen. Tietysti muistaisin seerumit ja päivävoiteet, ei epäilystäkään.

Lapsi syntyi lopulta 11 päivää lasketun ajan jälkeen muutama tunti ennen käynnistysaikaa täydellisenä, suloisena ja ihmeellisenä. Uskomaton onnen tulva sotki täysin kaikki ajatukset ja laitto ne pysyvästi uusiksi.

Miten kävi meikkipussin? Se unohtui koskemattomana laukkuun ja muistui mieleen vasta monta viikkoa myöhemmin. Mikä helpotus jälleennäkemisessä olikaan, kun sain valvomisen värittämät mustat silmäpussit piiloon.

julia

**OLLAAN
YHTEYDESSÄ!**

NETISSÄ
yhteishyvä.fi

FACEBOOK
Yhteishyvä

INSTAGRAM
@yhteishyva

PINTEREST
@Yhteishyvä

3/2024

Lukijoiden suosikit top 3

1. Kuinka kuluttaa kohtuudella?
2. Tavallisen ihmisen farkut
3. Ei sääliä, kiitos!

"Nykyään on kaikkea koko ajan saatavilla ja olen yrittänyt itsekin miettiä enemmän, että ei osta kuin tarpeeseen uutta. Jutusta sai hyviä vinkkejä ja uusia näkökulmia." **Susanna Savola, Lappajärvi**

"Ajankohtainen aihe, josta voi aina oppia uutta. Itse olen opetellut antamaan aineettomia lahjoja. Suosittelen." **Maija Puttonen, Tampere**

"Kiva lukea farkkujen historiasta ja nykyhetkestä. Lee Cooperit ovat itselläkin käytössä. Ovat yksinkertaisesti parhaat farkut!" **Satu Eskola, Kangasala**

"Pikamuodin maailmassa on mukava lukea juttu kestävästä muodista." **Riina Heikkilä, Turku**

"On hyvä, että puhutaan vaikeista asioista ja siitä, miten ihmiset osaisivat suhtautua ja kohdata vaikeuksien kanssa kamppailevia." **Soile Mustakoski, Seinäjoki**

Mistä tietää, onko aikuinen?

Yhteishyvä kysyy lukijoilta (a)ikuisuuskysymyksiä.

SUURIN JA PAINAVIN aikuisuuskysymys lienee: mistä tietää olevansa aikuinen?

Aikuinen tekee itse valintoja ja kantaa niistä vastuun. Elämä on riippuvainen omista valinnoista – kukaan ei valitse omasta puolesta.

Näin kysymykseen vastaa apulaisprofessori **Frank Martela** Aalto-yliopistosta.

Kun on lapsi, vanhemmat tekevät päätöksiä ja vastaavat niistä. Aikuisena vastuu on siirtynyt itselle ja vanhemmista on irrottauduttu esimerkiksi taloudellisesti.

Vanhempien lisäksi vastuuta ihmisestä voi kantaa myös yhteiskunta

tai instituutiot. Esimerkiksi oppivelvollisuus määrittää, että koulua pitää käydä tiettyyn ikään saakka.

"Mutta kun on aikuinen, päättää itse, opiskeleeko, ja kantaa vastuun tästä päätöksestä", Martela sanoo.

Entä sitten ulkoiset, perinteikkäät aikuisuuden symbolit? Onko sitten tosi aikuinen, kun on naimisissa, vakityö, asuntolainaa ja lapsia?

Martelan mielestä olenaisempaa on tässäkin, kantaako vastuun elämänsänsä. Lasten saamisella on kuitenkin kytkös asiaan.

"Se on viimeistään se hetki, jolloin vastuu on pakko ottaa."

Haluatko jättää oman (a)ikuisuuskysymyksesi?

täggää kuvasi #yhteishyva

Instagram

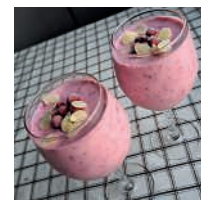
Yhteishyvän reseptit ja ohjeet inspiroivat

@diy.marianne löysi lapasten ohjeen Yhteishyvä.fi:stä.

@katijohannan neulomia villasukkia koristavat sini-tiaiset ja tyrnit.

@megetar teki jälkiruoaksi puolukka-pannacottaa.

@jossunleipomukset leipoi kauniisti letitettyjä solmupullia.

Vastustamattoman hyvää joulua

Elosen leivonnaisilla loihdit hetkessä jouluisen kahvipöydän, joka saa aikuistenkin silmät loistamaan. Suussa sulava Mousse Pipari-juustokakku, hurmaava Luumu-kanelikranssi ja Töysäläisen herkulliset perinteiset piparit katoavat vikkelaasti parempiin suihin. Kutsu ystävät ja perhe koolle ja anna joulun makujen viedä mennessään!
elonen.fi

Töysäläinen
Piparkakkuja 400 g

Elonen Luumu-
kanelikranssi 350 g

Elonen Pipari-
juustokakku 550 g

ELONEN

18V ONE+

RYOBI

RYOBIN ONE+ -JÄRJESTELMÄSTÄ LÖYTÄVÄT KAIKKI
TYÖKALUT KOTIIN JA PUUTARHAAN, JA NIIHIN KAIKKIIN SOPII SAMA AKKU.

200+ työkalua
kotiin & puutarhaan, virtalähteenä
yksi akku

*Lue lisää fi.ryobitools.eu

Tutustu valikoimaan osoitteessa prisma.fi

IHMISTEN ILMOILLA

Mitä tapahtuu hotelli- ja ravintolamaailmassa?

tekstit YHTEISHYVÄN TOIMITUS kuvat SOK ja GETTY IMAGES

Sinisen hetken hurmaa

TIEDÄTKÖ SEN TAIVAAN VÄRIN, joka ei ole enää päivänkirkas, muttei vielä yönsininenkään? Tuo taianomainen sininen hetki ja syysluonto ovat toimineet inspiraation lähteenä Venn-ravintoloissa. Drinkkilistalta voikin tilata

itselleen Sinisen unelman, Hallan vaaran tai vaikkapa Omenavarkaissa-mocktailin. Vennin kekseliäät alkoholittomat juomasekoitukset ovat jatkumoa isolle mocktail-trendille: yhä useampi valitsee ravintolassakin alkoholittoman juoman.

FAKTA

Viime vuonna S-ryhmän ravintoloissa eri puolilla maata myytiin

200 000

glögiannosta eli noin 47 000 litraa glögiä.

Lähde: S-ryhmän data

Sokos Hotels kutsui perheet kylään

Sokos Hotels -ketju täytti tänä vuonna 50. Juhlavuoden kunniaksi se halusi mahdollistaa hotellielämyksen myös vähävaraisille lapsiperheille ja kutsui 50 perhettä nauttimaan yhden yön hotellilomasta illallisineen. Yhteistyö toteutettiin yhdessä Pelastakaa lapset -järjestön kanssa.

3x

VALMIS MENU

KASVISTEN JUHLAA

Bistro-ravintoloiden vegemenu tuo lautaselle sadon parhaita aineksia, kuten kurpitsaa ja munakoisoa.

MAHTAVA MAKUPALETTI

Etkö osaa päättää? Silloin Frans & les Femmesin maistelumenu on juuri sinua varten.

TAATTU KOLMIKKO

Rosson merellinen menu yhdistää suosikit: tomaatti-bruschettaa, pariloitua lohta äyriäiskastikkeella ja jälkkäriksi suklaakakkua.

Lisätietoja: Raflaamo.fi

MEIKKI- LEIKKI

Pinja Potaseville ja Valtteri Sandbergille meikkaaminen ei saa olla liian vakavaa. Kauneusvaikuttajat kertovat, kuinka paljon ja mihin kaikkeen meikkejä oikeasti tarvitaan.

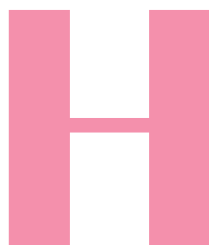
teksti HANNA SYRJÄLÄ kuvat LIISA VALONEN

aluaisitko tehdä meikin, jonka teema on Tukholma? Tai punaviini? Pehmeä nalle?

Näin tehdään Marilyn Monroe -meikki, tulin just

ulkomailta -meikki tai Frankensteinin sulhanen -meikki.

Jos uudet poskipunasävyt viehättävät, niiden väreissä voi leipoa suklaakakun.

Esimerkit on poimittu **Pinja Potasevin** ja **Valtteri Sandbergin** Tiktok- ja Instagram-videoilta. Niissä meikkaaminen ja kauneudenhoito näyttäytyvät iloisena, leikkisänäkin asiana.

Niitä katsoessa ei tule olo, että on vääränlainen ja itseä pitää hävetä. Sen sijaan voi viihtyä, inspiroitua ja jopa nauraa.

Pinja Potasev ja Valtteri Sandberg ovat kauneusvaikuttajia. He ovat niin suosittuja, että heitä voisi jopa kutsua Suomi-somen meikkikuningattareksi ja -kuninkaaksi.

Heitä itseään määritelmä vähän naurattaa. Saisiko sen kuitenkin laittaa juttuun?

”Kunhan et kirjoita, että me itse tituleeraamme itseämme niin”, he naureskelevät.

Pinjalla on yli 125 000 seuraajaa Tiktokissa. Heille hän esittelee erilaisia tapoja käyttää poskipunaa, lämpeneviä ripsentaivuttimia ja sitä, miten tehdä koko meikki peitevoiteilla.

Valtteri on tehnyt jo 12 vuotta sosiaalista mediaa. Nykyään hän vaikuttaa etenkin Tiktokissa sekä Instagramissa. Videoillaan hän kertoo, mikä on hyvä kosteusvoide, öljyputsari tai aurinkopuuteri.

Juuri tätä Pinjan ja Valtterin seuraajat haluavat eniten: tuotesuosituksia. Mikä rasva imeytyy hyvin? Mikä on hyvä pohjameikki? Entä ripsiväri?

Himoittuja tuotesuosituksia annetaan myös tämän jutun lopussa: Pinja ja Valtteri kertovat, mitkä kahdeksan tuotetta ovat heidän mielestään juuri nyt kaikkein parhaita.

Kolmet irtoripset päällekkäin

Pinja ja Valtteri ovat paitsi kollegoja myös ystäviä. Monessa asiassa heidän ajatuksensa näyttävätkin menevän yksiin.

Kuten siinä, että meikkaaminen ei ole niin vakavaa. Kaikkea voi kokeilla ja omaa tyyliä etsiä luovasti.

Jos menee pieleen, mitään pahaa ei tapahdu.

”Meikin voi aina pestä pois ja aloittaa alusta”, Valtteri sanoo.

Pinja löysi meikkaamisen, kun hän yläasteella innostui japanilaisesta tyylistä. Välillä hän teki hurjiakin kokeiluja, laittoi vaikka kolmet irtoripset päällekkäin.

Myöhemmin hän kouluttautui meikkaajaksi, maskeeraajaksi ja kosmetologiksi. Nykyään hän on myös kauneuskirjailija: *Pinjan meikkikirja* julkaistiin elokuussa.

Valtterin polku on kulkenut hieman toisin. Hän teki vaikuttajana muita sisältöjä someen, mutta raportoi toisinaan aknensa hoidosta.

Sehän kiinnosti. Ajan mittaan Valtteri alkoi tehdä yhä enemmän kauneussisältöjä.

Sekä Pinja että Valtteri olivat viimeisimmässä Tubecon Awards -gaalassa ehdolla Vuoden kauneusvaikuttajaksi. Tällä kertaa voiton vei Valtteri.

Meikkaamisesta saa nauttia

Mennäänpä sitten isoon kysymykseen: miksi meikkaatte?

”Se on tapa tuoda omaa persoonaa ilmi”, Pinja sanoo.

”Minulle ihonhoito ja meikkaaminen ovat itsensä rakastamisen ja itsestään välittämisen muotoja”, Valtteri jatkaa.

Meikattuna tuntuu, että näyttää paremmalta.

Mitäpä sitä kieltämään.

Tässä tullaankin siihen, miten meikkaamisesta on puhuttu ennen ja nyt. Nykyään siitä saa nauttia. Ennen se taas saatettiin leimata turhamaiseksi, hömpäksikin.

Siihen on selvä syy. Misogynia eli naisviha, Valtteri sanoo.

”Ulkonäöstä huolehtiminen mielletään feminiiniseksi asiaksi. Feminiiniset asiat taas mielletään jostain syystä huonommiksi.” →

”MEIKIN VOI AINA
PESTÄ POIS JA
ALOITTAA ALUSTA.”

Pinja Potasevin ja Valtteri Sandbergin mielestä ulkonäöstä huolehtiminen on itsensä ilmaisua ja rakastamista.

Valtteri Sandbergille oli käänteentekevää, kun hän näki yhdysvaltalaisen miesvaikuttajien meikkaavan somessa.

Meikkaamisen oletettu feminiinisyys vaikuttaa myös siihen, miten miehet suhtautuvat meikkaamiseen. Joidenkin miesten tekisi ehkä mieli kohentaa ulkonäköään, mutta meikki, ei kai nyt sentään.

Valtteriille oli aikoinaan käänteentekevää, kun hän näki yhdysvaltalaisen miesvaikuttajan meikkaavan somessa.

”Miehet eivät meikanneet salaa pöydän alla näppylöitään piiloon. Sen sijaan he meikkasivat kunnolla, tekivät vaikka värikkäitä silmämeikkejä. Se inspiroi.”

Valtteri ja Pinja ovat sitä mieltä, että ulkonäöstä huolehtiminen myös piristää. Nuhjuinen olo haihtuu ja mieliala kohenee, kun hoitaa ihoa ja meikkaa.

Senkään ääneen sanomista ei tarvitse nolostella.

”Jos joku saa hyvän olon urheilusta, sitä ei kyseenalaisteta. Mutta ei se ole sen huonompi, jos hyvän olon saa meikkaamisesta ja ihonhoidosta. Yhtä lailla ne vaikuttavat henkiseen hyvinvointiin”, Valtteri sanoo.

Glamouria tai ysäriä

Lähes 20 vuotta sitten tapahtui jotain, joka mullisti kosmetiikkamarkkinat ja myös ihmisten meikkaamisen. Syntyi videopalvelu Youtube.

Kauneusvaikuttajat alkoivat julkaista videoita ehostamisestaan, ja katsojat ottivat oppia. Meikkaamista opetellessa video onkin lyömätön muoto: ei se niin hyvin paperilta luettuna toimi.

Meikkaamisesta tuli arkipäiväisempää. Aiemmin piti mennä suurin piirtein kansalaisopiston kurssille, jos halusi oppia meikkaamaan. Nykyään taas kuka tahansa voi omassa kylppärissä tehdä samanlaisen meikin kuin **Kim Kardashian**.

Valtteri teki kauneusvideoita jo Youtubeen. Sittenkin on tullut Instagramin reelsit ja Tiktok.

Kauneusvideoiden ja meikkitutoriaalien ansiosta ihmiset ovat aiempaa parempia meikkaajia. Myös nälkä erilaisille tuotteille on kasvanut, ja uuttahan tulee.

Välillä uhkaa mennä tuotehysteriaksi, Pinja ja Valtteri sanovat. He muistelevat, miten noin kymmenen vuotta sitten katsottiin Youtuben kauneusvideoita ja oli trendi, että meikkejä piti olla tolkkumasti. Vähän kuin jokainen olisi meikkaaja-maskeeraaja, jolla on matkalaukun verran meikkejä.

Tosiasiassa meikkejä ei tarvitse olla niin paljon, he sanovat. Muutama hyvä perustuote riittää.

Eikä jokaista uutuutta ole pakko hankkia. Aina markkinoille tuleva uutuus ei edes ole uutuus, vaan samantyyppisen tuotteen saattaa jo omistaa.

Myös moniin meikkitrendeihin voi lähteä mu-

”JOS ELÄISI TRENDIEN MUKAAN, OLISI JOKA VIIKKO ERI ESTETIIKKA.”

kaan niillä meikeillä, jotka jo on. Tämä kannattaa muistaa, kun Tiktokissa trendit vaihtuvat peräti viikoittain. Yhdellä viikolla trendi on hohtava, kuulas iho, toisena 2000-luvun alun meikki kapeine kulmakarvoineen.

Miten näihin kaikkiin trendeihin ehtii mukaan?

Ei tarvitse ehtiä, Pinja ja Valtteri sanovat. Oma meikki tuskin näyttää vanhanaikaiselta, vaikka ei olisikaan joka trendin harjalla.

Nykyään myös hyväksytään monenlaiset tyylit: aiemmin kaikkien piti näyttää ehkä enemmän samalta. Nyt taas oma tyyli voi olla glamour tai vaikka ysäri, eikä sitä niin pitkään katsota.

Omaan makuun kannattaa muutenkin luottaa.

”Jos eläisi trendien mukaan, olisi joka viikko eri estetiikka. Kannattaa pitää siitä kiinni, mistä tykkää”, Pinja sanoo.

Valtteri komppaa.

”Jos tykkää keskijakauksesta, pidä se. Tai jos pillifarkut tuntuvat mielestäsi paremmilta kuin suorat farkut, käytä niitä.”

Ja omannäköisyyttä on tämänkin: voi olla myös meikkaamatta, jos ei halua.

Paineet kielletty

Somesta tarttuu ulkonäköpaineita, siitä on puhuttu paljon. Pinja ja Valtteri yrittävät olla tarkkoja, etteivät suotta lisää niitä.

Paineet tarttuvat salakavalasti. Jo pelkästään se, että haukkuisi omassa ulkonäössä jotain, olisi viesti. Tästä en pidä itsessäni, sinunkaan ei kannata, jos sinulla on sama tilanne!

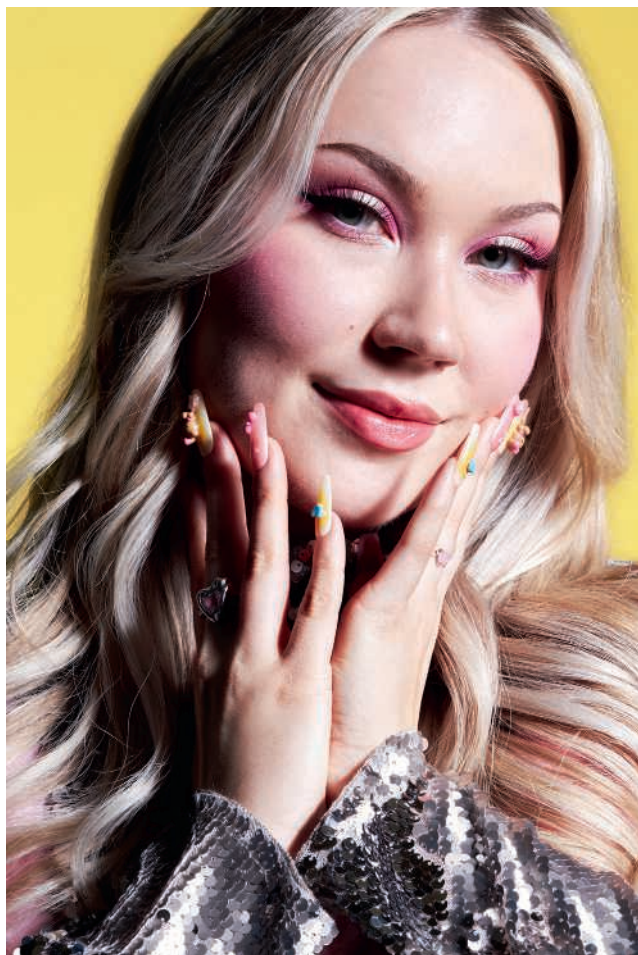
Valtteri puhuu aknestaan somessa harkiten.

”Yritän puhua neutraalisti. Vertaistukea voi tarjota, mutta ei niin, että tosi paljon haukkuisin vaikka aknearpiani.”

Ulkonäköpaineita luo myös se, että ylipäättään jotain määritellään tavoiteltavaksi, tai päinvastoin. Pinjan ja Valtterin mukaan Tiktokissa on sisältöjä, joissa melkein väkisin väännetään tällaisia ongelmakohtia.

Keksitty esimerkki: videolla vaikuttaja voisi sanoa, että vain tietyn mittaiset korvat ovat kauniit. Mittaapa sinäkin, onko sinulla sen mittaiset korvat. →

ON VAIKEA PUHUA MEIKKAAMISESTA ILMAN IHONHOITOA – SE ON KAIKEN POHJA.

Tämän jälkeen etenkin nuori saattaa surra vääränkokoisia korviaan peilin edessä.

Mekanismi ei ole aikuisillekaan vieras. Vaikkapa kouluaikoina kuullut heitot jäävät pysyvästi mieleen. Kuinka moni kipuilee vieläkin jotain ulkonäköön liittyvää asiaa, josta yksi ihminen on sanonut yläasteella?

Kaiken takana on iho

Myös ikääntyminen on asia, josta Pinja, 28, ja Valtteri, 30, aikovat puhua kauniisti. He ovat huomanneet, että nuorelta näyttämiseen suhtaudutaan nykyään lähes pakkomielteisesti. Netistä löytyy sisältöjä, joissa hyvin nuoretkin peittävät ”juonteitaan”.

”Odotan puolikauhulla, mitä tapahtuu, kun somen kanssa kasvanut sukupolvi vanhenee. Paineet ovat ihan erilaiset, kun ikääntymisen merkit tulevat”, Pinja sanoo.

Tämän hetken ihanne on nuorelta näyttävä, vailla tekstuuria oleva iho. Sillä kuitenkin on rajansa, mitä kaikkea iholleen pystyy tekemään.

”Joku, jolla on aknea, voi nähdä paljon vaivaa ihon kunnon eteen. Silti sille ei voi mitään. Ja jollain taas on syntyjään hyvä iho ja tulee aina olemaan”, Pinja sanoo.

”Vaikka hän pesisi kasvonsa käsisäippualla”, Valtteri täydentää.

Ihohoito on joka tapauksessa kiinnostava ala. Jos meikeissä ei välttämättä tulekaan niin paljon täysin uusia tuotteita, ihonhoidossa on innovaatiota, Pinja ja Valtteri sanovat.

Ja ihonhoitohan on tärkeää. On vaikea edes puhua meikkaamisesta ilman ihonhoitoa – sehän on kaiken pohja.

Mutta nyt on odotettujen tuotesuosittelujen aika! Tässä ne tulevat.

Pinjan vinkit:

MAC Pro Longwear Concealer -peitevoide

"Peittää tummemmatkin silmänaaluset ja antaa virkeän näköisen lookin. Tätä tarvitsee hyvin pienen määrän. Pysyy hyvin silmien alla eikä pakkaannu pieniin juonteisiin. Luottotuote: olen käyttänyt vuodesta 2016 lähtien."

Essence Skin tint -sävytetty voide

"Ei ihan ole meikkivoide, mutta sävyttää ja tasoittaa: ihosta tulee ihanan kuulas. Voiteessa on myös ihonhoidollisia ominaisuuksia. Ei tunnu kasvoilla meikkimäisellä. Tykkään tosi paljon, on myös edullinen."

Essence Blush crush! -poskipuna 10

"Käytän tätä sävyssä Pink Pop, mutta tarjolla on paljon erilaisia sävyjä. Tämä on heleä poskipuna, jolla saa heti väriä kasvoille: tulee pirtsakka ilme. Saa laitettua kevyesti, jos ei tykkää voimakkaasta poskipunasta. Kuitenkin pystyy myös kerrostelemaan, jos haluaa näyttävämpää. Edullinen."

G Beauty Press & go lowerlashes -ripset

"Ihan superhelpot irtoripset, ei tarvita liimaa. Malleja on erilaisia: on luonnollisia ja dramaattisempia. Nämä ovat erityisen hyvät, jos tuntuu, että irtoripsiä on vaikea laittaa tai että ne eivät pysy koko päivää. Nämä asetetaan oman ripsen alle ja painetaan omat ripset sekä irtoripset yhteen."

Valtterin vinkit:

Smuuti Skin Watermelon Lip Mask -huulinaamio

"Kosteuttaa huulia enemmän kuin tavallinen huulirasva. Silti näyttää kivalta ja kiiltomaiselta huulissa. Voi laittaa yöksi tai käyttää yhtä hyvin päivällä, on monipuolinen."

NYX Professional Makeup Oil Lip Drip Gloss -huulikiilto

"Nämäkin huulikiillot kosteuttavat, ja erilaisia sävyjä on paljon. Oma lemppari on Chillin Like a Vil."

NYX Professional Makeup Buttermelt Blush -poskipuna

"Tosi ihania poskipunia. Paljon eri sävyjä. Levittyy iholle hyvin, ovat pigmenttisiä. Poskipuna tuo aina elon kasvoille. Joskus voi riittää vaikka vain kosteusvoide ja poskipuna, muuta ei tarvita."

Anastasia Beverly Hills Brow Freeze Gel kulmavaha-geeli

"Hyvällä kulmageelillä pääsee pitkälle. Vaikka en laittaisi muuta meikkiä, laitan aina kulmageelin. Se tuo kasvoille ryhtiä ja virkeyttä."

Poskipunasta tuli taas hitti

VOIDEMAISET POSKIPUNAT ovat tämän hetken hittituote, kertoo meikkitaiteilija **Annie Muukka** Lahden Sokokselta.

Kuulas, melkein kiiltävä iho on ollut trendi jo pitkään. Runsas poskipuna on kuulaassa meikissä tärkeä.

Tämäkin meikkitrendi on saanut nostetta Tiktokista. Kuten melkein kaikki nykyään, ainakin nuorten keskuudessa.

Tiktokissa trendikkäiksi nousseista tuotteista on tullut valtavia hittejä: koko maailma haluaa niitä. Näin oli Muukan mukaan etenkin silloin, kun Tiktok oli vielä uusi sovellus.

Muukka kertoo, että esimerkiksi Maybellinen New York Lash Sensational Sky High -ripsivärit olivat tällainen Tiktokin nostama megahitti. Niitä oli vaikea lopulta löytää mistään päin maailmaa.

Myös Cliniquen Black Honey -huulipuna nousi valtavaan suosioon.

Muukka arvioi, että nykyään Tiktok nostaa laajemmin esiin erilaisia tuotteita. Enää se ei ole vain yksi ja sama, jonka aivan kaikki haluavat.

Huulipuna vaihtaa väriä

Myydäänkö täällä valkoista ripsiväriä? Kun yhä useampi asiakas kysyy sitä, Muukka arvaa, että tuotteesta on tullut Tiktok-hitti.

Välillä Tiktok nostaa esiin jänniä yksittäistuotteita, kuten väriä vaihtavia huulipunia.

”Yhdessä vaiheessa kaikki halusivat tehdä kiharoita kylpytakin vyöstä ja hakivat tuotteita sitä varten.”

Muukka muistuttaa, että myös miesten tuoksujen suosio lähti pitkälti Tiktokista. Kyllä naisetkin silti tuoksusuosituksia Tiktokista etsivät. Tällä hetkellä hitiksi ovat Muukan

mukaan nousseet Sol de Janeiro -vartalosprayt. Ensin tuli Sol de Janeiron suosittu Brazilian Bum Bum -vartalovoide, nyt tuoksut.

Lahden Sokoksella Tiktok-suosikkeja tuodaan esiin. Hyllyjen reunoissa on lappuja, jotka kertovat tuotteen trendaavan Tiktokissa.

Myös Sokos.fi:ssä on oma sivunsa sille, mikä on juuri nyt hitti Tiktokissa.

Nukketyyli trendaa

Enimmäkseen Tiktok-trendejä seuraavat nuoret. Muukka kuitenkin muistaa, että järisytävään suosioon noussut Maybellinen Sky High -ripsiväri kiinnosti jo kaikenikäisiä ihmisiä.

Tiktokissa meikkitrendit saattavat vaihtua jopa viikoittain. Muukka ei huomaa aivan näin kiivasta tahtia työssään.

”Jos tykkää meikata ja laittautua, voi olla, että innostuu vaihtamaan tyyliä vähän väliä. Yleisesti on kuitenkin menty useampi vuosi niin, että kuulas iho ja runsas poskipuna on trendikäs.”

Miten sitten voisi tänä vuonna meikata juhlakautena? Muukka vinkkaa, että esimerkiksi karpalon värisestä huulipunasta on ennakoitu hittiä.

Yksi trendikäs meikkityyli on nukkemainen: siinäkin käytetään runsaasti poskipunaa.

Erilaisia meikkilookeja pääsee testailemaan omille kasvoilleen Sokoksen Instagram-filترین avulla. Annie Muukka on luonut meikkilookit.

Syksyn trendeihin kuuluu muun muassa savuinen grunge-meikki ja turkoosia hyödyntävä frosty.

Myös eräs yllättävä tyyli saattaa olla nousussa.

”Pelkät punaiset huulet, eikä ripsiväriä tai välttämättä muutakaan silmämeikkiä lainkaan. Kuulostaa monen kiireisen mielestä varmasti hyvältä. Tällaista trendiä on ennustettu tulevaksi”, Muukka kertoo. ■

Pinjan ja Valtterin meikit: Sokos
Katso tuotteet Yhteishyvä.fi:stä

REILUN RIEMUN JOULULAHJA

Sujahda sukkelasti
verkkokauppaamme
ja hanki vuoden
riemukkain lahja.
verkkokauppa.linnanmaki.fi

Linnanmäki

REILUSTI RIEMUA

Kaikki
kirjat
prisma.fi

teksti LAURA HALLAMAA

Pelastaako paluu menneisyyteen?

Peiteagentti Sadie Smithin tehtävänä on tuhota ympäristöaktivistien kommuuni. Hän soluttautuu yhteisöön, joka elää kuin menneinä aikoina. Ryhmän johtaja ihailee neandertalinihmisiä, ja pian Sadie huomaa ihailevansa häntä.

Rachel Kushnerin teos sekoittaa trilerä, parodiaa ja tutkielmaa. Ylistetty romaani kysyy, olisiko kaikki kehitys sittenkin saanut jäädä kehittymättä.

Rachel Kushner: *Luomisen järvi*. Tammi. Ilmestynyt lokakuussa.

Sanna Marinin tie tähteyteen

Sanna Marinista on ollut suunnitteilla useita kirjoja. Jokunen on sentään saateltu maaliinkin. Toimittaja **Salla Vuorikosken** teos kertoo, kuinka tamperelaispolitiikasta tuli pääministeri, korona-ajan johtaja ja kansainvälinen supertähti. Kirjasta puuttuu kuitenkin päähenkilön ääni, sillä Marin ei ole sen tekoon osallistunut.

Salla Vuorikoski: *Sanna Marin. Poikkeuksellinen pääministeri*. WSOY. Ilmestynyt lokakuussa.

Tarina kerrallaan kohti joulua

Romantiikan ystävät saavat jo virittäytyä joulukuun. **Ann-Christin Antellin** kirjoittama *Puuvillatehtaan joulutarinat* sijoittuu 1800–1900-luvuille. Kolmessa kertomuksessa kurkistetaan menneisyyden jouluihin. Miten onnistuu juhlan valmistelu, kun mies sotii rintamalla ja kaikesta on pulaa? Osa tarinoista on julkaistu aiemmin ääni- ja e-kirjoina. **Ann-Christin Antell:** *Puuvillatehtaan joulutarinat*. Gummerus. Ilmestynyt lokakuussa.

Kissa-koira Lapin lumoissa

Tomi Kontion kirjoittama ja **Elina Warstan** kuvittama lastenkirjasarja Kissa-nimisestä koirasta saa jatkoa. Kissa matkaa ystäviensä kanssa Lappiin, jossa retkeilijöitä odottaa tehtävä. Heidän on autettava uhanalaista naalia, jota kiusaa kettu. **Tomi Kontio ja Elina Warsta:** *Koira nimeltään Kissa ja viimeinen naali*. Teos. Ilmestynyt lokakuussa.

TOIMITUKSEN SUOSIKKI

Satu Rämö on onnistunut punomaan rikosetsivä Hildurin hämärän elämäntarinan osaksi dekkarijuonia niin, että lukijan on pakko saada tietää lisää. Kolme aikaisempaa kirjaa ovat vieneet Islannin hyisiin vesiin ja vuoristoteiden mutkiin.

Vielä on salaisuuden verhoja raotamatta. Niihin vastannee neljäs kirja **Rakel**, joka on nimetty Hildurin salaperäisen äidin mukaan.

Rauhallisen arjen katkaisee turisteja kotikylään tuova risteilyalus. Vanhainkodissa asuva perhetuttu taas alkaa kertoilla juttuja menneisyydestä. Joko Rakelin salaisuudet paljastuvat? **Satu Rämö:** *Rakel*. WSOY. Ilmestyy marraskuussa.

Joko Rakelin salaisuudet paljastuvat?

INNOVAC SENSOR *
279€
HS1-SB

INNOVAC AQUA PLUS*
349€
HS1-SWB

TESTIVOITAJA-ILTALEHTI

SAATAVILLA MYÖS MOPPAAVANA VERSIONA

INNOVAC SENSOR

VAIVATONTA IMUROINTIA

OMINAISUUDET

- Älykäs pölyntunnistustekniikka ja automaattinen tehonsäätö
- 4-portainen tehonsäätö
- 4-kerroksinen HEPA-suodatusjärjestelmä
- Hiiliharjaton moottori
- Erinomainen puhdistuskyky 140 AW:n imuteholla
- Jopa 60 minuuttia siivousta yhdellä latauksella
- Ei jatkuvaa tarvetta painaa virtanäppäintä
- Informatiivinen ja opastava LED-näyttö
- Pestävä pölysäiliö ja suodatin
- Suulakkeet kaikille lattiatyypille

PUHDAS KOTI – VAIVATTOMASTI JA AIKAA SÄÄSTÄEN

INNOBOT RVC-D4000LIN

- Takuu 5 vuotta, akun takuu 1 vuosi
- Tunnistaa esteet, syväpuhdistaa matot
- Tehokas märkämoppaus
- Edistysellinen 360 LiDAR-navigointi
- Sovellus, huolto, ja tuki suomeksi
- Imuteho 4000 Pa

INNOBOT*
289€
RVC-D4000LIN

INNOBOT RVC-D4000SL+

- Takuu 5 vuotta, akun takuu 1 vuosi
- Structure line laajakulmasensori lattialla olevien esineiden välttämiseksi
- Tunnistaa ja välttää esineet, syväpuhdistaa matot
- Edistysellinen 360 LiDAR-navigointi
- Koko moppauslastan leveydeltä hankaava märkämoppaus
- Sovellus, huolto ja tuki suomeksi
- Imuteho 4000 Pa
- Tyhjennysasemassa 17 000 Pa imuteho, 2,5L pölypussi, suodattimen puhdistustoiminto sekä säilytystila

INNOBOT*
589€
RVC-D4000SL+

"Lisävarusteiden runsas määrä, imuroinnin ja moppauksen hyvä työnjälki sekä taito oikeasti väistää esteitä tekevät "Wilma" ehdottomasti suosituksen arvoisen. 5/6"

- Ääni ja Kuva 12/23

"...tarjoaa rahalle erinomaisen vastineen. Robotti-imuri hoitaa sekä imuroinnin että moppauksen laadukkaasti, minkä lisäksi mainio akku jaksaa helposti pidemmänkin siivouspäivän ajan. 4,5/5"

- TechRadar 1/2024

*Saatavana Prisma.fi verkkokaupasta ja isoimmista Prismoista. Tarkista saatavuus Prisma.fi

Kaikilla Wilfa kodinkoneilla
on **kestävä viiden vuoden takuu.**

Jordan*

Powered by

wilfa

JORDAN CLEAN SMILE SÄHKÖHAMMASHARJAT

22,95€
TB-200B**29,95€**
TBT-200P***29,95€**
TBT-200GY***49,95€**
TBX-300GY***49,95€**
TBX-300P***12,95€****JORDAN SENSITIVE**
KAHDEN VAIHTOHARJAN PAKKAUS
TBR-2S***14,95€****JORDAN CLEAN**
NELJÄN VAIHTOHARJAN PAKKAUS
TBR-4C

JORDAN CLEAN SMILE LITE TB-200B

- 20 päivän akunkesto
- Pikalataus
- USB lataus, latausaika vain 2,5h
- Painetunnistin
- 2 minuutin ajastin
- Kaksi harjausnopeutta

JORDAN CLEAN SMILE TBT-200P / TBT-200GY

- 20 päivän akunkesto
- Pikalataus
- USB lataus, latausaika vain 2,5h
- Painetunnistin
- 2 minuutin ajastin
- Kaksi harjausnopeutta
- Mukana matkakotelo

JORDAN CLEAN SMILE PLUS TBX-300GY / TBX-300P

- 45 päivän akunkesto – markkinoiden pisin akunkesto täysin kierroksin
- Pikalataus
- USB lataus
- Painetunnistin
- 2 minuutin ajastin
- Kaksi harjausnopeutta
- Johdoton alusta

KULUTTAJA
HYVÄ OSTOS
2023**100 PÄIVÄN**
TYTYVÄISYYSKAKU

MIELLYTTÄVÄMPI SISÄILMA LÄPI KUIVAN JA KYLMÄN TALVEN ILMANKOSTUTTIMELLA

HAZE
119€
HU-400BCA**MOIST C**
99€
HU-430CWA**LOTUS**
49,95€
HU4-4W

Pelkistetyn tyylikäs testivoittaja* ultraääni-ilmankostutin tuottaa hienoa höyryä, joka leviää helposti ilmaan miellyttävän sisäilman saavuttamiseksi.

- Vesisäiliö 4 l
- Kosteusasetuksia: 5
- Kapasiteetti 450 ml/h.
- Kosketusnäyttö
- Ajastin ja yötila
- Etäohjaus sovelluksen kautta
- Valittavissa on lämmin tai kylmä höyry.
- Hajustelokero ja -tyyny, johon voit halutessasi lisätä tuoksuöljyä.
- Tilasuositus: enintään 70 m².

Tyylikäs, pohjoismaiseen kotiin suunniteltu ultraääni-ilmankostutin, joka tuottaa hienoa, helposti huoneeseen levittyvää höyryä.

- Vesisäiliö 4,3 l
- Kosteusasetuksia: 3
- Kapasiteetti 370 ml/h.
- Kosketusnäyttö, ajastin ja yötila sekä sovelluksen kautta mahdollista etäohjata.
- Valittavissa on lämmin tai kylmä höyry.
- Tilasuositus: enintään 50 m².

Pieni, tilaa säästävä ilmankostutin, joka tuottaa 200 ml kylmää höyryä tunnissa.

- Vesisäiliö 2 l
- Höyryn määrä säädettävissä
- Kapasiteetti: 200 ml/h
- Hajustelokero ja -tyyny, johon voit halutessasi lisätä tuoksuöljyä.
- Tilasuositus: enintään 30 m².

* test.no ilmankostutintesti 01/2023

*Saatavana Prisma.fi verkkokaupasta ja isoimmista Prismoista. Tarkista saatavuus Prisma.fi

TIEN PÄÄLLÄ

Liikkumisen vapautta ja riemua ABC:n kautta

Maiju Leppäjärvi
kertoo, että ravuri
Lili on kokenut
matkustaja ja rentoutuu
tasaisessa kyydissä
jopa nukkumaan.

ABC TARJOAA PIKATAUKOJAKIN

- Ruoan ennakkotilaus ja ABC Noutopöydän maksaminen mobiilisti toimii kaikissa ABC Liikenne-myymälöissä.
- Valitse koko matka-seurueen suosikkiannokset ja tilaa ruoat joko valmiiksi Apsille, mukaan noudettaviksi tai toimitettuina noutoparkkiruutuun.
- Herkut valmistuvat toivomanasi ajankohtana, ja tauko sujuu mukavammin myös eläinmatkustajien kannalta.

Rento reissu- hevonen Lili

Maiju Leppäjärvi tietää, että hyvät eväät ja sopivat tauot ovat oleellinen osa pitkää automatkaa. Myös hevosille.

teksti MINNA PEROVUO kuva JOUNI PORSANGER

Rehujuoma ja heinää. Siinä lämminverisen ravurin Lilin matkaeväät, kun se lähtee kisaamaan. Lili on rento reissaaja, ja muutaman tunnin matkat sujuvat leppoisasti heinää jauhaen. Hevoskuljetusautoa ohjaava **Maiju Leppäjärvi** tarkkailee Lilin vointia autossa olevan kameran avulla.

”Heinää on aina mukana, vaikka pienet matkat taittavat syömättäkin. Hevonen on autossa rauhallisempi, kun se saa jotain muutustettavaa”, Leppäjärvi kertoo. Nesteytys on sen sijaan isolle eläimelle elintärkeää.

Matkustaminen on hevoselle kuormittavaa, sillä se tasapainoilee liikkeessä olevalla alustalla koko matkan ajan. Kaikki hevoset eivät halua juoda matkan aikana ja erityisesti pitkien kuljetusten aikana stressaantunut hevonen voi menettää painoaan.

Matkajännittäjille Leppäjärvi antaa matalasokerista rehujuomaa jo hyvissä ajoin ennen autoon lastausta. Juomataukoja pidetään kolmen tunnin välein.

Kuljettajan omat tauot on pidettävä lyhyinä, sillä hevoset, etenkin varsat ja kokemattomat matkaajat, pysyvät tyytyväisempinä auton ollessa liikkeessä. Varsoja kuljettaessaan Leppäjärvi pitää vain pakolliset tauot, sillä hän haluaa antaa noviiseille turvallisen ensikokemuksen kuljetuksesta.

Lili rentoutuu tasaisessa kyydissä jopa nukkumaan, ja Leppäjärvi onkin ajanut usein raveista kotiin hiljaisen vaunun kanssa.

”Hevoset nukkuvat normaalistikin seisaaltaan pieniä torkkupätkiä. Lilin matka kotitalliin taittuu mukavasti leväten”. ■

bolsius
since 1870

True Scents

UUTUUS

**Taattu
tuoksuelämys,
jopa 45 tuntia**

Piristä kotiasi talven
pimeydessä Bolsiuksen
True Scents tuotteiden

valloittavilla tuoksulla. Valikoima
tuoksukynttilöitä ja huonetuoksua
vaihtelee myymälöittäin.

Voiko hammaspesu suojella sydäntäsi?

Tiesitkö, että hammaslääkärisi ei paasaa hampaiden säännöllisestä harjaamisesta vain kirkkaan hymyn ja raikkaan hengityksen vuoksi? Tutkimus nimittäin osoittaa, että suun terveys voi hyvin todennäköisesti vaikuttaa myös sydämesi terveyteen.

Jos lipsut hampaiden hoidosta, voi suuhusi majoittua bakteereita aiheuttaen tulehduksen tai jopa hampaan tipahtamisen. Aukko hymyssä ei kuitenkaan ole riskeistä suurin, vaan suun bakteerit voivat matkata verenkierron mukana aina sydämeesi asti.*

Onneksi suun terveyttä on helppo parantaa itse vain muutamassa minuutissa, yhdellä laitteella.

Vähemmän lihasvoimin hinkkausta, enemmän hellävaraista tehokkuutta

Uusi Philips Sonicare -sähköhammasharja on paljon tehokkaampi kuin lihasvoimin käytetty perinteinen hammasharja. Tavalliseen hammasharjaan verrattuna saat kahden kuukauden harjausliikkeitä vain kahdessa minuutissa. Hellävaraisemman hammaspesun varmistaa painevaroitin, joka varoittaa liian rajuista otteista.

Philips Sonicaren värähtelevä harjapää tekee jopa 31 000 harjausliikettä minuutissa. Tehokas liike synnyttää pieniä mikrokuplia syvälle hammasväleihin ja ienrajaan, jossa plakki ja suun bakteerit viihtyvät erityisen sitkeästi. Yhdessä oikeanlaisen pesu- ja lankaustekniikan sekä säännöllisten hammaslääkärikäyntien kanssa Sonicare voi auttaa varmistamaan, että suun bakteerit eivät karkaa verenkiertoon vaan lentävät sylkäisyllä lavuaariin.

Tee terveysteko suullesi ja sydämellesi. Nappaa Philips Sonicare -hammasharja ostoskoriisi Prismasta ja harjaa kaksi minuuttia kerrallaan, kahdesti päivässä.

*Lähde: Bakteerien kulku suusta sydämeen verenkierron kautta – Sanz et al. J Clin Periodontol. 2020; 47: 268–288.

- 2 kaksi tehotasoa
- painevaroitin
- 14 päivän akunkesto

Uutuus!
39,95 €

Philips Sonicare 4100 -sarjan uutuustuotteet HX3689/41 ja HX3689/42 ostettavista suurimmista Prismoista ja Prisma.fi-verkkokaupasta. Hinta voimassa 24.12.2024 asti.

**SIRPA
KÄHKÖNEN**

on historiallisiin ja yhteiskunnallisiin aiheisiin keskittynyt kirjailija.

Aikuinen, muista leikkiä!

Olen viime aikoina kummastellut narisevien puheäänten lisääntymistä. Narinaa kuulee niin julkisessa puheessa kuin yksityisissä tilanteissakin. Olen ajatellut, että se on uusi tapa ilmaista asiantuntijuutta.

Mutta tuttu puheterapeutti arveli, että äänenkäytön muutos saattaa liittyä myös ylävartalon jännitystiloihin, joita intensiivinen digilaitteiden käyttö aiheuttaa.

Älylaitteitahan käytetään nykyään kaikkialla, paitsi sisällä paikallaan ollen myös ulkona liikkuesssa. Kävellessä, pyöräillessä, lautoillessa, autoillessa. Itsehän olen suhtautunut lapsena samalla tapaa intohimoisesti kirjoihin kuin monet nykyisin puhelinten tarjoamiin sisältöihin, ja muistan oikein hyvin, kuinka lukutoukkaa varoiteltiin silmien pilaantumisesta ja terveyden vaarantumisesta. En siis moiti uppoutumista; kyky syventyä on ihmiselle välttämätön ominaisuus.

Sen sijaan pohdin laitteiden vaikutusta yhteisöllisyyteen. Kuu- lokkein varustautunut älylaitteen käyttäjä ei välttämättä hahmota paikkaansa suuremmissa kokonaisuudessa. Tämänhän huomaa selvästi, kun kadulla kännykkäänsä katseleva ihminen hätkähtää vastaantulijaa tai nenän edestä suhahtavaa autoa. Hämmäntyneen kulkijan katse on samanlainen kuin syvästä unesta heräävällä ihmisellä. Nukkumiseen ei vain liikenteessä oikein olisi varaa.

Usein näkee myös koiranulkoiluttajien selaavan kävellessään kännykkää. Kontakti toiseen elolliseen olentoon on joko kokonaan poikki tai ainakin katkei-

lee. Kuitenkin yksi antoisimmista koiran ja ihmisen yhteiselon piirteistä on se ikaikainen, syvä yhteys, joka toteutuu sanattomasti, katseiden ja eleiden monivivahteisena kielenä. Koirilta ihminen voi oppia sosiaalista viisautta ja ruumiinkielen ensisijaisuutta eliöyhteisöissä. Eikä vanhan koiran viisasta olemusta voi ikinä unohtaa, jos sellaista on joskus päässyt todistamaan.

Sama sanaton yhteys toteutuu lasten kanssa. On ihanaa nähdä aamuisilla kaduilla pikkulapsia, jotka ihmettelevät lintuja, aurinkoa ja tuulen kosketusta kasvoillaan. Jokainen päivä on lapsille uusi ja hämmästyttävä. Ja jokainen arkinenkin hetki antaa lapselle ainesta leikkiin ja kasvamiseen.

Kun olin lapsi ja lukutoukka, sanottiin usein: mene ulos leikkimään äläkä kyhjä sisällä! Nurkuen riistäydyin kirjojen parista. Mutta kun pääsin pihalle, leikki tempasi mukaansa. Betoniportaista tuli valamerilaiva, ja meren saarissa vaelsi leijonia, norsuja ja villihevosia. Hirnuimme, haukuimme, kiistelimme, riitaannuimme, neuvotelimme, sovimme säännöt ja leikimme iltaan asti.

Lapsi käyttää ääntään ja liikkuu luonnollisesti. Ehkä meidän pitäisi olla vähemmän huolestuneita siitä, että lapset nykyäänkin mielikuvitusleikeissään konttaavat ja naukuvat. Ja pohtia tarkemmin omaa narinaamme ja kumaria hartioitamme. Fyysinen maailma ei ole laitteiden sisällä, lapsikin sen ymmärtää. Ihmisen ruumis ei protestoimatta ja kivuita sopeudu laitteen jatkeeksi.

Ehkä jonkun pitäisi välillä patistaa meitä aikuisia ulos leikkimään. ■

*Fyysinen maailma
ei ole laitteiden
sisällä, lapsikin
sen ymmärtää.*

IKÄNÄKÖÖ EI NÄE ITSE

NÄYTTÄÄKÖ TUTULTA?

Tähän tapaan yhä kauemmas siirtyvä puhelin on usein merkki iän myötä heikentyneestä näöstä.

Silmäasemalla ikääntyvän näöstä ja silmäterveydestä pitävät huolta Suomen laajin joukko näkemisen asiantuntijoita.

Varaa siis aika tai vinkkaa ikänäköinen optikon ikänäöntutkimukseen Silmäasemalle.

SILMÄASEMA

Vähemmän hupparia, enemmän puvuntakkia

Suomalainen pukuvalmistaja Turo on selvinnyt sodasta ja konkurssista. Nyt sen vaatteita suunnittelee Lontoon huippukoulun kasvatti.

teksti **SAMI SYKKÖ** kuvat **ALEKSI POUTANEN**

Janne Antikaisen mukaan
alkuperäisestä Turosta on yhä
jäljellä yrittäjähenkisyys ja laadun
arvostaminen. "Istuvuus ja kangas
ovat kaiken lähtökohtia."

MALLINUKEN YLLÄ on vaaleanpunainen miesten puku, jossa on elegantti leikkaus ja kaunis kangas. Puku on Turon ensi kesän malliston – ja yrityksen Helsingin Sörnäisissä sijaitsevan showroomin – väripilkku.

Muuten pukumiesten maailmassa jatketaan klassisella tyyllillä: tangoilla roikkuu vaatteita, joiden värit liukuvat sinisestä harmaaseen ja viininpunaisesta tummanvihreän kautta mustaan.

”Olemme ajattomia”, Turon toimitusjohtaja **Janne Antikainen** sanoo.

Se on totta. On vaikea sanoa, miltä vuodelta puvut, irtotakit ja päällysmanttelit ovat. Sama näkyy räätälin- ja vaatturinliikkeissäkin: klassikot kulkevat vaatemaailmassa omalla raiteellaan. Vuosien kuluessa malleja tarvitsee hioa vain hieman, sillä pukujen perustukset toimivat aina.

”Miesten muodissa muutokset ovat hitaita. Vaatteitamme voi käyttää vuosia.”

Pikamuodin ajassa se on tärkeä viesti.

”Ajattomuus on ajankohtaisempaa kuin koskaan. Second hand -kaupassa ajattomien vaatteiden arvo kestää trendivaatteita paremmin”, Antikainen sanoo. Hän viittaa siihen, että ajaton on samalla aina myös ajankohtainen.

”Näin ajattoman tuotteen ostaminen voi olla myös investointi.”

Myös Turon arvo on kestänyt. Jos jokin miesten pukuvalmistaja tunnetaan Suomessa niin Turo. Merkillä on pitkät perinteet suomalaisen miehen vaatekaupissa – ja Kuopiossa.

Asepukuja armeijalle

Turon tarina alkoi Kuopiossa vuonna 1938. Yrityksen perustivat **Veikko Räsänen, Veijo Taskinen** ja **Oiva Turunen**.

Aluksi Turo valmisti työvaatteita. Vain vuosi yrityksen perustamisen jälkeen syttyi talvisota, ja Turo alkoi tehtailla myös armeijan asepujuja. Seuraavaksi valmistettiin telttoja, laukkuja ja retkeilyvälineitäkin – ja tietenkin pukuja ja muita herrainvaatteita.

Turon menneisyys on komea. Yritys kasvoi ja kehittyi niin, että 1970-luvulla se oli koko Skandinavian suurin miesten pukujen valmistaja. 1980-luvun puolivälissä Turo työllisti jo lähes 1 500 henkeä. Silloin elettiin kotimaisen vaate-tusteollisuuden kultakautta, aikaa ennen halpatuontia.

Nykyisin on vaikea kuvitella, että suomalaisen työn edullisuuden ansiosta Turon tehtailla tehtiin esimerkiksi brittiläisen Marks & Spencerin vaatteita.

”Kuukausittain Britanniaan lähti jumbojetillinen vaatteita: smokkeja ja pukuja.”

Sitten yrityksen johdossa tehtiin tukkuhuonoja päätöksiä. Antikaisen mukaan yritys laajentui 1980-luvulla liikaa. Turo osti Rukan ja panosti muovipäällysteisiin kankaisiin.

Tuloksena oli konkurssi vuonna 1988. Mutta pian Turo nousi tuhkasta uusien rahoittajien ansiosta ja sinnitteli eteenpäin.

Kaavat uusiksi

Kuopiossa kauppatieteitä opiskellut Janne Antikainen tuli taloon töihin vuonna

”Yritämme tehdä vaatteita, joihin ei kyllästy nopeasti”, suunnittelija Lassi Järvelä sanoo.

”Ajattomuus on ajankohtaisempaa kuin koskaan.”

2006. Harjoittelijana aloittanut Antikainen eteni nopeasti. Hänet nimettiin ensin talousjohtajaksi ja vuonna 2014 toimitusjohtajaksi. Hän myös omistaa Turosta viidenneksen.

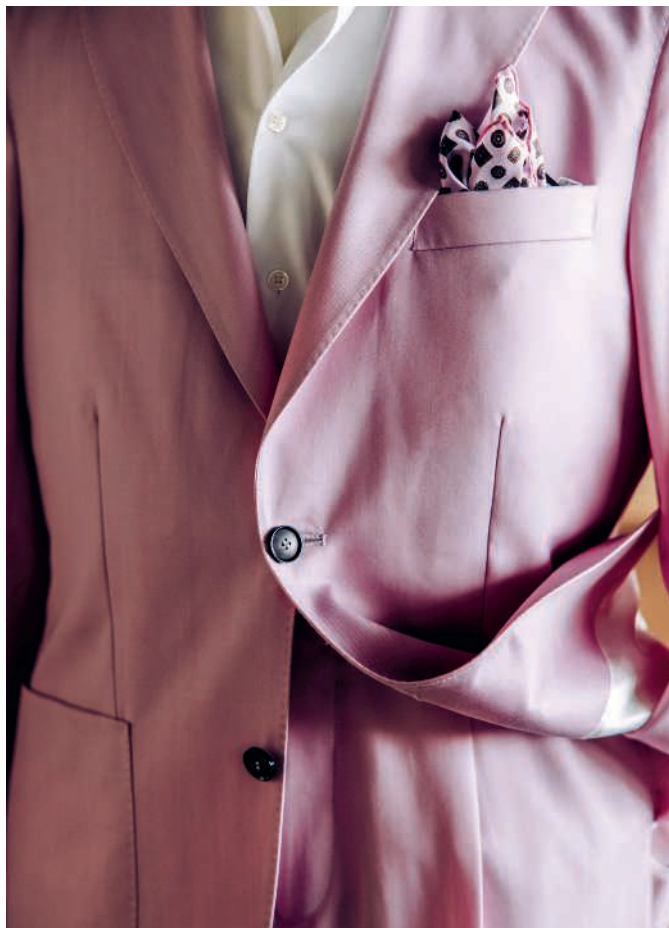
”Kun tulin taloon, meillä oli vielä omaa tuotantoakin Kuopiossa.”

Nykyisin vaatteet ommellaan Liettuassa ja Turkissa. Antikaisen aikana bisneksen kaavat on muutenkin laitettu uusiksi.

”Olemme uudistaneet brändin, mallistot ja kauppakonseptin.”

Suunnittelijaduo **Anna Ahonen** ja **Katariina Lamberg** kehitti Turolle uuden vetävämmän logon ja graafisen ilmeen.

Turon mallistosta löytyy klassisten värien lisäksi myös rohkeampia sävyjä.

"Myyjän pitää osata myös sanoa, ettei tämä ole sinulle paras vaate", Janne Antikainen toteaa.

TURO

- Perustettiin Kuopiossa vuonna 1938.
- Liikevaihto on seitsemän miljoonaa. Koko konsernin liikevaihto on 12,5 miljoonaa.
- Kaavoja varten mitattiin aikoinaan 1 000 miestä.
- Tutkimusten mukaan yksi Suomen tunnetuimmista vaatebrändeistä.
- Yksi Turon kuuluisimmista mainoskampanjoista julisti: "Turon housuissa sykkii lämmin sydän."
- Vuonna 2000 Turo osti norjalaisen Frislid-pukuyrityksen.
- Nykyisin Turo-konsernin liikevaihdosta tulee 40 prosenttia Norjasta, 50 prosenttia Suomesta ja 10 prosenttia Ruotsista ja Baltiasta.

Omia myymälöitäkin avattiin, jotta brändimielikuva saataisiin muuttumaan.

"Halusimme saada omiin käsiimme sen, miltä brändi näyttää ja millaista mallistoa myymme. Ensimmäinen shop-in-shop avattiin Helsingin Sokokselle vuonna 2015."

Aiemmin Turo näytti Antikaisen mukaan siltä, mitä vaatteita kauppojen sisäänostajat ostivat – siltä, mikä oli myynyt edellisvuonna.

Omissa myymälöissä perinteiset tummat puvut pantiin piiloon kaappeihin ja paraatipaikoille nostettiin jännittävämät tuotteet.

Myös mallistot ja kangasvalikoimat uudistettiin. Vaatteisiin alettiin valita kankaita esimerkiksi laadustaan tunnetulta italialaiselta Loro Pianalta. Myymälöiden valikoimaa laajennettiin, ja kaappoihin ilmestyivät paidat, neuleet, vyöt, kravatit, rusetit ja kengät.

Sitten Turo alkoi tarjota mittapuku-

Olkatoppaukset tekevät paluuta, mutta rusettien aikakausi on toistaiseksi ohi.

palvelua, jotta asiakkaat voivat valita vaatteisiinsa mallin, kankaan, napit ja vuorikankaan.

"Mittapukupalvelu on yksi tärkeimpiä meidän tyyppisemme brändin mielikuvan rakentajia."

Aluksi kävi kuitenkin niin kuin isoissa uudistuksissa usein käy: myynti laski. Onneksi Turon pokka piti ja tase kesti: parin vuoden kuluttua eli vuonna 2016 suunta muuttui – ja tulos ampaisi ylöspäin.

"Meidät tunnettiin pukutalona, mutta pikkuhiljaa kuluttajat ovat alkaneet huomata, että meiltä löytyy muutakin, esimerkiksi korkealaatuisia neuleita."

Sokoksilla on ollut tärkeä rooli Turon menestyksessä.

"Olemme tehneet pitkään yhteistyötä. Meillä on shoppeja kuudella Sokoksella."

Vaatteita, joihin ei kyllästy

Mutta kuka Turon vaatteet oikein suunnittelee? Yksi suunnittelijoista on **Lassi Järvelä**, jolla onkin Turon kaltaiselle yritykselle paras mahdollinen koulutus. Järvelä on käynyt räätälikoulun Helsingissä ja opiskellut muotia yhdessä maailman kuuluisimmista vaatealan kouluista, Central Saint Martinsissa Lontoossa.

"Turon vaatteet saavat olla näyttäviä, mutta eivät kertakäyttöisiä. Yritämme tehdä vaatteita, joihin ei kyllästy nopeasti", Järvelä kertoo.

Miesten pukujen suunnittelijana hän taiteilee kahden maailman välillä. Räätäleiden tekniikat ovat kehittyneet satojen vuosien aikana, joten niitä ei kannata muuttaa.

Central Saint Martinsissa Järvelää puolestaan opetettiin ideoimaan uutta. Järvelällä on Turossa myös missio.

"Yritämme ujuttaa vähän enemmän

luksusta ihmisten arkeen. Että käytettäisiin vähemmän hupparia ja enemmän puvuntakkia.”

Huippumuodissa on Järvelän mukaan usein kyse shokeeraamisesta ja perinteen haastamisesta. Pukujen suunnittelussa pätevät toiset lait.

”Kankaat ovat isommassa roolissa, sillä tässä ei pelata näyttävillä silhueteilla tai printeillä.”

Mutta trendejäkin näkyy. Olkatop-paukset tekevät paluuta, mutta rusettien aikakausi on toistaiseksi ohi. Vielä muutama vuosi sitten Järvelä oli häissä, joissa kaikilla miesvierailia oli kaulassaan rusetit.

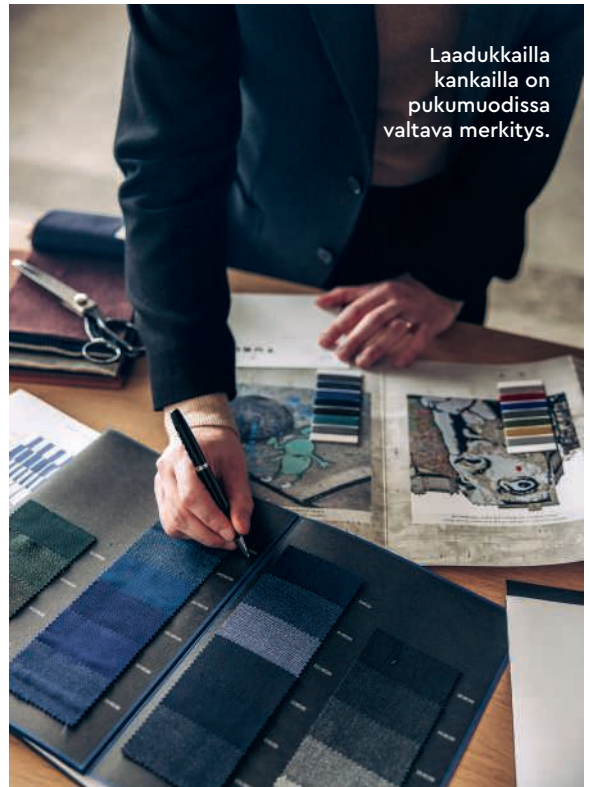
”Siihen aikaan myimme Turolla kaikki rusetit, jotka saimme”, Lassi Järvelä sanoo.

Sittemmin tuuli on kääntynyt ja nuoremmissakin miehillä keikkuu kaulassaan kravatti.

”Nyt solmio tuntuu juhlista freesiltä.” ■

Jutun on kirjoittanut toimittaja, ekonomi ja tyylin suurlähettiläs Sami Sykkö.

Laadukkailla kankailla on pukumuodissa valtava merkitys.

PURINA
GOURMET
— ★ ★ ★ —
REVELATIONS™

*Hemmoteltele kissaasi
hienostuneella aterialla*

**OSTA, PYÖRITÄ
JA VOITA!***

Skannaa QR-koodi ja lue lisää

Kampanja-aika 1.11.-31.12.2024. *Skannaa QR-koodi ja lue lisää arvonnän säännöistä.

KAAKAOHETKI

S-ETUKORTILLA
1.-30.11.2024

390
(NORM. 5,50€)

**JUNIORMUNKKI (L)
& TAZZA KAAKAO**

S-ETUKORTILLA
1.-31.12.2024

590
(NORM. 6,50€)

**KANELIVIUHKA
& TAZZA KAAKAO**

BUSINESS

Vihreä hinta vain S-Etukortilla ja S-Business-kortilla.

LEMMIKKI HOTELLISSA

Karvaiset ystävämme reissun päällä

Uteliaan kissan riemuloma

Kun on utelias kissa, kaipaa tutkittavaa. Ainakin seitsemänvuotiaalle Armakselle sitä löytyi Original Sokos Hotel Arinan hotellihuoneesta Oulusta.

Armas kävi verhojen takana ja sänkyjen alla. Peili miellytti Armasta kovasti, ja se ihaili peilikuvaansa useaan otteeseen.

Armaksen omistaja **Maria Korte** kertoo, että heihin suhtauduttiin hotellissa ihanasti. Vastaanotosta sai leluja kissalle. Huoneessa odotti kiipeilypuu.

Armas on rodultaan kanadan sfinx. Karvaton kissa sai muilta hotellivierailta positiivista huomiota. Useampi ihminen kävi ihmettelemässä, että mikäs tämä on, kun ei näytä kissalta. Eräs pieni lapsi intoili vauhuistaan, että *kissa, kissa, täällä on kissa*.

Sen verran virikettä hotellivierailu Armakselle tarjosi, että kotiin palattuun se nukkui melkein koko päivän. ■

KATSO VIDEO Armaksen hotellikeikasta osoitteesta [yhteishyvä.fi](https://yhteishyva.fi)

TERVETULOA HOTELLIIN! Lemmikeille on varattu hotellista tietyt huoneet. Lemmikkihuoneen lisämaksu on 15 euroa. Huoneessa lemmikkiä odottaa oma pyyhe, ruoka- ja juomakupit. Koirille on tarjolla kakkapusseja.

Puhelin koko iäksi

Kara, 31, on omistanut elämässään vain yhden puhelimen. Toni, 34, irtautuu arjesta pelaamalla. Pasi, 66, katsoo elokuvatkin uusimmilla virtuaalilaseilla.

teksti INKA IKONEN kuvat MARJAANA MALKAMÄKI, MIKKO SUUTARINEN JA EEVA ROOTS

Onko elektroniikka sinulle hyödyke vai viihdyke? Päivitätkö laitteesi aina uusimpaan malliin vai pärjäätkö vanhemmalla?

Tilastokeskuksen mukaan 90 prosenttia suomalaisista omistaa kosketusnäytöllisen puhelimen, mutta **Kara Hietaharju**, 31, ei ole yksi heistä. Hän pärjää yhä Nokian 3310-mallilla.

Puhelin nimeltä Paavo

Hietaharjulla on ollut sama puhelin lähes 20 vuotta. Vuosien saatossa puhelimeen on muodostunut tunneside, ja Nokian 3310-klassikkopuhelin on saanut nimekseen Paavo. Hietaharju sai puhelimen ollessaan 12-vuotias. Sitä ennen kännykkä oli ollut siskon käytössä pari vuotta.

Paavo on ainoa puhelin, joka Hietaharjulla on ollut. Puhelimeen on pitänyt vaihtaa pari kertaa akku, mutta muuten se on alkuperäisessä kunnossa ja toimii moitteettomasti.

”Minulle riittää, että puhelimella voi soittaa ja lähettää viestejä”, Hietaharju sanoo.

Hietaharjulla ei ole mitään älypuhelimia vastaan. Hän voisi kuvitella jopa hankkivansa sellaisen joskus toiseksi puhelimeksi. Elektroniikka kiinnostaa, mutta Hietaharju on oppinut, että laitteet käytetään loppuun ennen uuden hankkimista.

Retroilu kiinnostaa Hietaharjua muutenkin. Hän kerää 90-luvulta tuttuja Furby-lelurobotteja, pelikonsoleita, videopelejä sekä LP-levyjä.

”Ostin lapsena kaverin isoveljeltä 20 eurolla Segan Mega drive -videopelikonsolin. Se on luotto-laite, jolla yhä pelaamme kavereiden kanssa.”

Hietaharju ostaa elektroniikan käytettynä, jos vain mahdollista. Tietokoneita ja telkkareita hän on saanut lähipiiriltään.

”Satsaan rahani mieluummin harrastuksiin ja elämyksiin, kuten ravintoloihin ja lomamatkoihin.”

Kun Hietaharju käyttää Paavoja, suurin osa ihmisistä ihastelee sitä ja alkaa muistella omia puhelmiaan. Joitakin ärsyttää.

”He tuntuvat pitävän minua tyhmänä, kun en käytä älypuhelinia. Mutta elän elämäni niin kuin elän. Ehkä teen asiat välillä hitaammin ja vaivalloisemmin, mutta tykkään arjestani näin.”

Pankkiasiat hoituvat tietokoneella, kuten myös sosiaalisen median käyttö. Tampereella asuva Hietaharju maksaa julkisen liikenteen matkat matkakortilla. Jos hän on menossa uuteen paikkaan, hän katsoo reitin kartasta ennen lähtöä. Tarvittaessa hän kysyy apua löytääkseen perille.

Valokuvien ottamiseen Hietaharju käyttää järjestelmäkameraa. Joskus hän lainaa puolisonsa älypuhelinia selfieiden ottamiseen.

Hietaharjusta ei ole koskaan tuntunut, että hän jäisi jostain paitsi. Toisinaan harmittaa, ettei voi osallistua ryhmäkeskusteluihin esimerkiksi WhatsAppissa.

”Mutta toisaalta katson kauhulla, kun kavereiden viestit laulavat 24/7.”

Kun puhe kääntyy älypuhelinien haittoihin, Hietaharju asettelee sanansa tarkkaan.

”Jos ihminen itse kokee tai läheinen huomauttaa, että älypuhelinien käyttö on ongelmallista ja se haittaa arkea, niin sitä on syytä miettiä.”

Taiteilijana työskentelevä Hietaharju kokee, että →

RAHAA
ELEKTRONIIKKAAN
50-100€
VUODESSA

Kara Hietaharjulla on 20 vuotta vanha puhelin. "Minulla ei ole ollut tarvetta vaihtaa enkä aio luopua puhelimesta, ellei ole aivan pakko", hän sanoo.

"Olen pelannut lapsesta saakka. Parhaimmillaan pelaaminen on, kun saan jakaa kokemuksen kaverin kanssa", Toni Tervo, 34, sanoo. Viikossa pelitunteja kertyy viidestä kymmeneen.

ilman älypuhelinta jää enemmän aikaa arkeen. Hän on länä hetkessä ja pystyy keskittymään paremmin.

"Mikään ei ole ihanampaa kuin katsoa bussista maisemia ja uppoutua omiin ajatuksiin."

Pakopeli arjesta

Viestinnän asiantuntija **Toni Tervolle**, 34, pelaaminen on arjen off-kytkin. Vantaalla asuvalla Tervolla on kolmevuotias lapsi, puoliso ja kiireinen työ. Kun hän hyppää jalkapallo- tai roolipelien maailmaan, työjutut unohtuvat, ja hetken aikaa saa olla joku muu.

Parhaimmillaan pelaaminen on silloin, kun kokemuksen voi jakaa jonkun kanssa. Tervo menee viikoittain lapsuudenystävänsä luo pelaamaan.

"Kun aloin seurustella nykyisen puolisoni kanssa, sanoin hänelle, että peli-illat ovat instituutio enkä luovu niistä. Saimme lapsen kolme vuotta sitten. Olen pyrkinyt siihen, että saan pitää itsestäni kiinni vähintään kerran viikossa."

Tervo seuraa teknologian uusimpia tuulahduksia. Silloin kun hän ostaa laitteita, hän pyrkii ostamaan uusinta uutta, vaikka se olisi kalliimpaa. Tärkeintä Tervolle on helppokäyttöisyys, sovellustuki ja päivitysmahdollisuus. Televisiossa hän arvostaa kuvan laatua, puhelimesta akun kestoa.

PELAAMINEN ON ARJEN OFF-KYTKIN.

"Ei ole teknologian osa-aluetta, josta pihistäisin."

Puhelimensa hän vaihtaa muutaman vuoden välein, muut laitteet, kuten tietokoneet ja pelikonsolit, harvemmin. Hiljattain hän osti uuden puhelimen, jonka tekoälyominaisuudet helpottavat työtä. Puhelin pystyy esimerkiksi simultaanitulkkaamaan sekä tekemään tiivistelmiä teksteistä.

Tervo haluaa, että mahdollisimman moni hänen laitteistaan olisi samaa merkkiä, jotta ne keskustelivat kätevämmiin keskenään. Tällöin hän voisi helpommin laittaa vaikkapa pesukoneen etänä päälle.

Kun Tervo on hankkimassa elektroniikkaa, hän selvittää testivoittajat. Silti hän arvostaa myös myyjän tukea ostopäätöstä tehdessä. Yleensä Tervo ostaa laitteensa erikoisliikkeistä, mutta hän on pistänyt merkille, että esimerkiksi Prisma on lisännyt elektroniikan ja pelien valikoimaa.

"Uusi peliohjain on kätevä napata kauppareissulla."

Pelle Pelottoman perintö

Espoolaisen eläkeläisen **Pasi Leinon**, 66, viimeisin rakennusprojekti oli vuoden 1972 Saloran matka-radio. Leino tyhjensi sen ja laittoi tilalle tekoälylaitteen. Hän saattoi jutella radiolle, pyytää sitä esittämään uutisia ja säätämään kodin älyvalaistusta.

Leino työskenteli 20 vuotta ohjelmistokehittäjänä ja oli koodaamassa sairaanhoitopiirin järjestelmiä. Innostus on tullut perintönä isältä, jolla oli radio-korjaamo.

"Kotonamme oli elektroniikkapaja, ja juotoskolvin käry on tuttua lapsuudesta. Isäni oli Pelle

Peloton monessa mielessä ja rakenteli vaikka mitä. Oli luontevaa suuntautua alalle”, Leino kertoo.

Myös muusikkona työskentelevä Leino panosti jossain vaiheessa kotinsa audiotekniikkaan. Jo jonkin aikaa hän on halunnut tehdä teknologiasta näkymättömämpää. Hän hankkiutui eroon stereoista ja televisiosta. Kaiken voi katsoa tabletista tai virtuaalilaseilla, joiden kautta hän heijastaa olohuoneen seinälle 150 tuumaisen jättiläisruudun.

”Minulla on tämä teknologiasairaus, jonka takia alun perin innostuin vr-laseista. Pitihän sellaiset hankkia heti, kun niitä alkoi saada kohtuuhintaan. Nyt minulla on tietysti uusiin malli, joka toimii hyvin pelaamiseen sekä elokuvien ja Youtube-videoiden katseluun.”

Leino pitää itsensä ajan tasalla Youtuben avulla. Joskus hän innostuu siellä näkemästään laitteesta ja tekee heräteostoksia.

”Viimeksi ostin adapterin, jolla voin yhdistää tabletin suoraan virtuaalilaseihin ja nähdä sen näytön suurena. En tosin tarkalleen tiedä, mitä teen tällä ominaisuudella.”

Leinon uusiin harrastus on 3D-mallinnus. Hän on tehnyt kirjastossa tulostamalla esimerkiksi telineen sähköauton latauskaapelille. Mallinnus vaatii Leinon mukaan avaruudellista hahmottamiskykyä ja ohjelmiston opiskelua, mutta juotoskolvi on tarpeeton. ■

RAHAA
ELEKTRONIIKKAAN
500-1000€
VUODESSA

Pasi Leino, 66,
hankkiutui eroon
televisiosta ja
katselee elokuvat
virtuaalilaseilla.

PHILIPS

OneBlade

TRIMMAA, RAJAA & AJELE

Nopeaa ja helppoa - missä vain haluat

*pois lukien mallit QP1XXX, QI1XXX, QP652x, QP651x, QP662x, QP650S

QP420/50
26⁹⁵

360-terät sopivat kaikkiin
OneBlade-malleihin*

QP2724/23
29⁹⁵

PRISMA

HYVÄ SUOMI

Ostetaan kotimaista

Päiväkotien vakiovieras

Kuoman talvisaappaat täyttävät päiväkotien eteiset vuodesta toiseen. Lasten saappaita on myyty reippaasti yli viisi miljoonaa paria. Suosittuja kenkiä valmistetaan yhä Kuomiokoskella, missä valmistus alkoi 35 vuotta sitten.

teksti IINA KANSONEN kuva JOHANNA LEVOMÄKI

35 VUOTTA PUTKIVARSIA

ENSIMMÄINEN PUTKIVARSI-talvisaapas valmistui vuonna 1989. Aluksi Putkivarsia valmistettiin lapsille, mutta 1990-luvun puolivälissä saappaita alettiin tehdä myös aikuisille. ”Putkivarsi on menestystarina. On kulunut 35 vuotta, ja teemme samaa kenkää edelleen”, sanoo Kuoman toimitusjohtaja **Antti Puttonen**. Talvisaappaita valmistetaan samalla tehtaalla Kuomiokoskella kuin 1980-luvun lopulla. Mallia on kehitetty, mutta idea lämpimästä, mukavasta ja helposti jalkaan sujahtavasta talvisaappaasta on pysynyt samana.

13 VIENTIMAATA

KUOMAN PUTKIVARSIA viedään 13 maahan, muun muassa Mongoliaan, Ruotsiin, Kanadaan, Japaniin, Kazakstaniin, Norjaan, Uzbekistaniin, Saksaan ja Baltian maihin. Koe-eriä on toimitettu muihinkin maihin, mutta aika näyttää, tulee ko niistä Kuoman vientimaita. Antti Puttonen muistelee, kuinka Japaniin tehtiin lasten talvisaappaita Muumi-kuosilla joitakin vuosia sitten. Lapset eivät kuitenkaan Muumeista innostuneet – toisin kuin japanilaiset naiset. Niinpä Kuoman tehtaalla alettiin valmistaa vientiin Putkivarsia Muumi-kuosilla aikuisten kanssa.

1999 AVAINLIPPU-MERKKI

SUOSITUT TALVISAAPPAAT saivat suomalaisesta työstä kertovan Avainlippu-merkin vuonna 1999. Kuomalla halutaan pitää kiinni siitä, että kengät valmistetaan kotimaassa. Vaikka moni työvaihe hoituu nykyään koneellisesti, Putkivarsien valmistus vaatii käsityötä. Myös materiaalit pyritään hankkimaan mahdollisuuksien mukaan Suomesta. Esimerkiksi käytetyt pintakankaat, lämpöeristeet ja pakkaukset ovat suomalaista alkuperää. Antti Puttonen uskoo ja toivoo, että suomalaiset kuluttajat osaavat arvostaa sitä.

28 VÄRI- VAIHTOEHTOA

PUTKIVARSIA VALMISTETAAN 28 värissä. Eniten myydään mustia kenkiä. Kestosuosikkejat ovat myös sinisen, punaisen ja pinkin eri sävyt. Viime vuosina trendiväreiksi ovat nousseet oranssi, keltainen ja vihreä. Kun kenkien valmistus alkoi 80-luvun lopulla, niitä tehtiin mustina, valkoisina ja trendikkäissä neoväreissä. "Oli ainakin kirkasta keltaista, vihreää, punaista ja oranssia", toimitusjohtaja Puttonen muistelee.

8 MILJOONAA PUTKIVARTTA

PUTKIVARSI-SAAPPAITA on valmistettu 35 vuoden aikana ainakin 8 000 000 paria, joista lasten kenkiä on noin seitsemänkymmentä prosenttia. Toimitusjohtaja Puttosen mukaan arvio on varovainen ja todellinen luku luultavasti vieläkin suurempi. Parhaina vuosina Putkivarsia on tehty jopa 600 000 paria.

3. SUKUPOLVI PERHEYRITYKSESSÄ

ANTTI PUTTONEN on toiminut Kuoman toimitusjohtajana vuodesta 1976. Yrityksen perusti Kuomiokosken rannalle hänen isänsä **Juho Puttonen** vuonna 1928. Aluksi tehtaalla valmistettiin kenkien osia, kuten sisäkorkoja, sukansuojia ja haapapuulastusta tehtyjä pohjallisia. Hiljalleen tuotantoon otettiin myös tohveleita ja muita kevyitä kenkiä. Kun tuotantoa kasvatettiin 50-luvulla, perustettiin Kuoman toinen tehdas Mäntyharjulle. Myös Antti Puttosen molemmat veljet ovat työskennelleet Kuomalla, ja hänen kolme lastansa tekevät töitä perheyri-tyksessä: yksi teknisenä johtajana, toinen kehitysjohtajana ja kolmas Kanadan myynnistä vastaavana. ■

*Parhaina vuosina
Putkivarsia on
tehty jopa
600 000 paria.*

KUOMIOKOSKI OY ELI KUOMA

- Vuonna 1928 perustettu yritys. Valmistaa kenkiä ja valmistuttaa lastenvaatteita.
- Työllistää noin 90 henkilöä.
- Tehtaat Kuomiokoskella ja Mäntyharjulla.
  - Tuotteita myydään Prisma.fi:ssä ja Prismoissa kautta maan.

”Kukaan ei kestä yksin”

Menestys ei ole tuonut Li Anderssonille täydellistä mielenrauhaa. Hän stressaa yhä rahankäytöstään ja kantaa huolta niistä, joilla menee huonommin.

teksti MAARIT RASI kuvat OUTI TÖRMÄLÄ

Europarlamentaarikko **Li Anderssonin** rohkeus on kantanut pitkälle. Nuorempana hän oli kympin tyttö, joka jännitti esiintymistä suomen kielellä, mutta esiintyi silti. Poliitikkona hänessä on harvinaista karismaa, joka on kerännyt arvostusta yli puoluerajojen.

Andersson uskoo, että todellista rohkeutta on katsoa asioita muiden ihmisten silmin. Työ jatkuu Euroopan parlamentissa, jonne Vasemmistoliiton tähti valittiin kesäkuussa kaikkien aikojen äänivöryllä — keskellä aikaa, jolloin monen rahat eivät tunnu riittävän elämiseen.

Rohkeus puolustaa muita

”Vaikka omassa perheessäni asiat olivat hyvin, ymmärsin jo lapsena, että ihmisten lähtökohdat ovat

tosi erilaisia. Nykyään tämä oivallus on keskeinen osa politiikkaani.

Äänestäjäni ovat huolissaan siitä, miten rajusti suomalaiset jaetaan tällä hetkellä voittajiin ja häviäjiin. Hallitus heikentää niiden ihmisten toimeentuloa ja palveluita, joilla on jo valmiiksi vähiten, mutta vapauttaa hyvätuloiset valtiontalouden säästötoimien vaikutuksilta.

Tutkimustieto osoittaa selvästi, että Pohjoismaihin aikoinaan luodut yhteiskuntarakenteet toimivat erinomaisesti myös globaalilla mittakaavalla. Kaikki, rikkaat mukaan lukien, voivat hyvin maissa, joissa varallisuus- ja tuloerot ovat pieniä ja sosiaaliset ongelmat siten vähäisempiä.

Silti osa ihmisistä ajattelee, ettei julkisilla palveluilla tai turvaverkoilla ole merkitystä, koska heidän omat asiansa ovat tällä hetkellä hyvin. Joskus mietin, kuinka ylimielistä se on. Kukaan ei voi tietää, sattuuko sairaus tai työttömyys omalle kohdalle, tai saako vaikkapa lapsen, joka tarvitsee yhteiskunnan tukea.”

Rohkeus synnyttää uutta elämää

”En tiedä, onko lapsen saaminen varsinaisesti rohkeaa, mutta se on ollut elämäni suurin muutos, joka on tehnyt minusta aiempaa tunteellisemman

→

”EPÄONNISTUMISESTA
SEURAA HARVOIN
MITÄÄN
DRAMAATTISTA.”

A close-up portrait of Li Andersson, a woman with long brown hair and blue eyes, smiling slightly. She is wearing a dark jacket with orange and black patterns. The background is a solid orange color.

LI ANDERSSON

KUKA?

Li Andersson, 37, on suomalainen poliitikko. Vasemmistoliiton kansanedustaja 2015–2024, Vasemmistoliiton puheenjohtaja 2016–2024, opetusministeri 2019–2023 ja europarlamentaarikko 2024–.

ASUU: Turussa ja Brysselissä. Avoliitossa ex-jääkiekkoilija Juha Pursiaisen kanssa. Pariskunnalla on kolmevuotias tytär.

AJANKOHTAISTA: Valittiin huikealla ääniväryllä Euroopan parlamenttiin vuonna 2024. Andersson on Euroopan parlamentin työllisyys- ja sosiaaliasioiden valiokunnan puheenjohtaja. Pesti on suomalaismepille harvinainen.

"Ystäväni
muistuttaa minua
usein, että kun
tekee paljon,
myös epäonnistuu
enemmän."

päätöksentekijän. Haluan silti muistuttaa, että lapsettomat voivat tehdä yhtä hyviä päätöksiä lasten puolesta.

Jälkikasvu tuo valtavasti iloa jokaiseen päivään, mutta lisää myös huolta maailman tilasta. Ilmastonmuutosta koskevat uutiset tuntuvat konkreettisemmilta, kun ajattelen tulevaisuutta lapseni kautta. Katson usein tytärtäni ja pohdin, millaisessa maailmassa hän elää 50 vuoden kuluttua."

Rohkeus olla aito

"Isäni tärkein kasvatusoppi oli, että ei kannata ajatella, mitä muut ajattelevat. Kasvatusoppi on hyvä, mutta kannattaa muistaa, että kukaan ei kestä yksin. Julkisessa työssä olen tottunut siihen, että ihmisillä on minusta aina mielipide, vaikka he eivät oikeasti tuntisikaan minua. Se tuntuu oudolta. Ystävät ja tukijoukkoni auttavat. Heille voin jakaa myös vaikeat hetket."

Rohkeus olla esillä

"Minua pidetään rohkeana puhujana, vaikka olen joutunut treenaamaan sitä. Vierastan ajatusta, että puhumisen taito olisi sisäsyntyinen ominaisuus. Kun hain vasemmistonuorten puheenjohtajaksi, olin vielä epävarma suomen kielen taidoistani, sillä

"KUN ELIN PIENILLÄ TULOILLA, PELKÄSIN AINA, ETTÄ SÖSSIN JOTAKIN."

äidinkieleni on ruotsi. Silloin minua auttoi teatteri-harrastus, jossa opin ottamaan tilan haltuun.

Neuvon uusia kansanedustajia pitämään täysistunnossa puheenvuoron mahdollisimman nopeasti, jotta puhumisesta ei muodostu liian suurta kynnystä."

Rohkeus epäonnistua

"On ollut opettavaista huomata, että epäonnistumisesta seuraa harvoin mitään dramaattista. Sen sijaan tilalle tulee uusia, erilaisia mahdollisuuksia. Ystäväni muistuttaa minua usein, että kun tekee paljon, myös epäonnistuu enemmän. Siksi en jää pitkäksi aikaa murehtimaan virheitä, vaan pyrin katsomaan eteenpäin. Vinkkini nuorille, jotka pelkäävät epäonnistumista on, että enemmän harmittaa se, ettei uskalla yrittää lainkaan kuin se, että kokeilee ja epäonnistuu."

Rohkeus elää kohtuullisesti

"Kun elin pienillä tuloilla, pelkäsin aina, että sössin jotakin. Stressin tunne on jäänyt selkäyttimeeni. Rahankäyttöäni leimaa yhä tunne niiltä ajoilta, kun rahat olivat tiukalla. Yritän edelleen ostaa harkiten ja hankin ison osan vaatteista ja huonekaluista käytettyinä. Nyt pystyn kuitenkin käyttämään enemmän rahaa perheeseeni, vaikkapa lomiin. Viime kesänä kävimme Imatran kylpylässä ja mökkeilemässä eri puolilla Suomea."

Rohkeus uskoa tulevaan

"Koen, että päätöksenteko kulkee tällä hetkellä monin tavoin väärään suuntaan. Äärioikeistolaiset liikkeet vahvistuvat ympäri Eurooppaa, ilmasto-toimia vähätellään ja ihmisten yhdenvertaisuutta kyseenalaistetaan. Näiden virheiden korjaaminen vie aikaa, mutta se ei ole mahdotonta. Rohkeutta on uskaltaa uskoa muutokseen myös vaikeina aikoina ja säilyttää toivo paremmasta tulevaisuudesta.

Aikaamme leimaavat globaalilla tasolla isot ympäristökriisit, eriarvoisuuden kasvu ja varallisuuden keskittyminen. On silti tärkeää uskoa, että yksilölläkin on mahdollisuus muuttaa asioita. Suurin pelkoni on, että ihmiset vaipuvat apatiaan." ■

Roomba Combo® Essential -robotti- imuri ja -moppi*

- Imuroi ja moppaa kertaheitolla
- Pienikokoinen ja älykäs
- Reunojen ja nurkkien siivouksen mestari
- Valittavissa 3 eri imutehoa

NYT 229€

NYT 469€

Roomba® j7 Robotti-imuri*

- Väistää lemmikkien jätökset
- Tunnistaa esteet ja välttää vaarat
- Havaitsee ja väistää esteet
- Oppii tuntemaan kotisi ja kartoittaa sen

Roomba® Robotti- imuri i1+*

- Perusteellinen puhdistus
Dirt Detect™ Technology
- Toimii ääniohjauksen
kanssa
- Automaattinen tyhjennys

NYT 429€

iRobot Roomba tarvikesarja E-, I- ja J-malleihin*

NYT 59,95€

Yhdessä kätevässä paketissa
kaikki tarvitsemasi robotin
puhdistustehon ylläpitämiseksi.

*Tuotteiden saatavuus vaihtelee myymälöittäin.
Tarkista saatavuus [prisma.fi](https://www.prisma.fi)

PAREMPI PAIKKA ELÄÄ

Yhdessä kohti kestäväää tulevaisuutta

"Maailmasta voi aueta
vaikka kuinka paljon siistejä
juttuja, kun ei etsi kopiota
itsestään", sanoo Roni Bäck.

Ystäviä etsimässä

Tubettaja Roni Bäck, 31, on kokenut yksinäisyyttä tultuaan isäksi. "Ystävyyden ylläpitäminen väkisin on vaikeaa", hän sanoo.

"**KOLMIKYMPPISYYDESTÄ** alkaa aika-kausi, jolloin tehdään isoja päätöksiä. Ne vaikuttavat myös ystävyyssuhteisiin", sanoo **Roni Bäck**, yksi Suomen suosituimmista tubettajista.

Isoilla päätöksillä hän tarkoittaa valintoja lasten hankkimisesta, parisuhteesta ja asuinpaikasta.

Bäck tuli isäksi vajaat kaksi vuotta sitten. Esikoisen syntymän jälkeen hän meni naimisiin lapsensa äidin kanssa. Vaikka Bäckin ympärillä on iso joukko ystäviä, kavereita ja työtovereita, hän on kokenut myös yksinäisyyttä. Pienen lapsen isä kaipaa arkeensa samassa elämäntilanteessa olevia ihmisiä.

"Jos lapsuudenystävä bilettää aamuneljään ja itse istuu sunnuntaiaamuna hiekkalaatikolla, niin elämät menevät luontaisesti eri suuntiin. Ystävyyden ylläpitäminen väkisin on vaikeaa."

Ei ollut sattumaa, että Bäckit muuttivat tänä vuonna alueelle, jossa on paljon lapsiperheitä. Sosiaalisten suhteiden luominen on helpompaa, kun kotipihan poikki vilistää lapsia ja heidän perässään juoksevia naapureita.

"Isoin syy muuttoon oli halu saada lapselle ympäristö, jossa on leikkikavereita. Sanon naapuruston lapsille, että meille saa aina tulla. Lasten kautta olen tutustunut uusiin ihmisiin, joiden kanssa on voinut jakaa lapsiperhearkea."

Samanlaiset mielenkiinnon kohteet ovat luontainen tapa lähentyä, mutta Bäckillä on ystävyksien – ja miksei myös parisuhteiden – solmimiseen

toisenlainenkin ajatus. Entä jos omien mielenkiinnon kohteiden sijaan avaisi mielensä täysin päinvastaiselle ihmiselle?

"Maailmasta voi auela vaikka kuinka paljon siistejä juttuja, kun ei etsi kopiota itsestään."

Kavereita off- tai online

Moni Bäckin ystävyksistä on syntynyt netissä, eikä hän arvota ystävyyden laatua sen mukaan, tavataanko kasvotusten vai linjoilla.

"Eräs ystävyys syntyi tietokonepelejä pelaamalla. Ensimmäisten kuuden vuoden aikana emme edes tienneet, miltä toinen näyttää."

Videoita ammatikseen tekevä Bäckin kasvot ovat tutut sadoille tuhansille nuorille. Hän tietää olevansa monille tärkeä nettiystävä, jonka seurassa ei tarvitse tuntea olevansa yksin.

Marraskuussa Bäck on mukana jo kolmatta kertaa sekä juontajana että kokemusasiantuntijana Pirkanmaan seitsemäsluokkalaisten järjestettävässä Bright Friday -tapahtumassa. Viihteellisen ilmaistapahtuman teemana on yksinäisyys.

Seiskaluokkalaisten huolenaiheet ovat pysyneet hyvin samoina vuodesta toiseen: kuinka saada ystäviä uudessa koulussa? Siihen Bäckillä ei ole täsmävastausta, mutta itsekin ujoudesta kärsineenä hän kannustaa nuoria lähtemään mukaan eri tapahtumiin.

"Se on jo hyvä lähtökohta, että saa kokea olevansa mukana." ■

VALOA YKSINÄISYYTEEN

PIRKANMAAN Osuus-
kauppa ja Tampereen
kaupungin nuorisopalvelut
järjestävät seiskaluok-
kalaisille ilmaisen Bright
Friday -tapahtuman,
jonka teemana on "Et ole
yksin. Yhdessä olemme
enemmän."

TAPAHTUMA järjestetään
23.11. Tampere-talossa.

TILAISUUDEN juontaa
Roni Bäck.

LISÄTIETOJA:
brightfriday.fi

Viiniasiantuntija Samuil Angelov iloitsee siitä, että viiniin ei enää suhtauduta yhtä hienostelevasti kuin vuosikymmeniä sitten. "Viini on korkean jalostusasteen maataloustuote, kauppavara ja jopa sijoituskohde."

Intohimona viini

Viiniasiantuntija Samuil Angeloville viini on ennen kaikkea ruokajuoma. Viinigurun mieleen on myös se, että hyvän ruokajuoman löytää marketin hyllyltä.

teksti **KATJA BÄCKSBACKA** kuvat **ALEKSI POUTANEN**

On vaikea sanoa, milloin **Samuil Angelovin** työpäivä loppuu ja vapaa-aika alkaa, sillä molemmissa Angelov saa keskittyä intohimoonsa: viiniin.

Viiniasiantuntija ja ravintolayrittäjä puhuu viinistä, maistaa viiniä, myy viiniä ja opettaa muillekin viinitietoutta. Muutaman viime vuoden aikana mies on myös osallistunut viinin tekemiseen.

Mikä viinissä niin viehättää?

”Tietysti gastronominen puoli: viinin ja ruoan yhdistelmä voi olla taivaallisen hyvä. Ja todella kiinnostavaa on se, millainen teknologia, tieto ja taito tällaisen makuelämyksen taustalla on. Siihen, millaista viini lopulta on, vaikuttavat kymmenet asiat alkaen siitä, millaisessa maaperässä viiniköynnös kasvaa.”

Viiniin liittyy myös kiehtovaa historiaa ja tarinoita. Niitä on viinimaailmassa Angelovin mukaan kuin *Kauniissa ja rohkeissa*. Euroopassa on viinitaloja, jotka ovat olleet saman suvun hallussa satoja vuosia.

”Jo viinin nimi voi kertoa tarinan. Kun nimessä on kaksi sukunimeä, usein taustalla on kahden hienon viinisuvun yhdistyminen.”

”Viini on kuin aikakapseli. Kun avaan vanhemman vuosikerran viinin, maku vie minut kymmeniä tai jopa satoja vuosia taaksepäin”, Angelov sanoo.

Samuil Angelovin innostus juomiin ja palvelukulttuurin kehittämiseen ravintolassa sai alkunsa noin 27 vuotta sitten, kun hän pääsi saliapulaiseksi huippuravintolaan. Pestiä seurasivat ravintola-alan opinnot, joiden myötä Angelov päätyi testaamaan viinitaitojaan kansainvälisiin sommelier-kisoihin. Euroopan mestaruuskilpailuissa hän sijoittui kärkikymmenikköön pariinkin kertaan.

”Kilpailutoiminta vei mukanaan.

Parasta siinä olivat kilpakumppanit: oli mahtavaa, kun löytyi samanhenkisiä, viiniin intohimoisesti suhtautuvia ihmisiä ympäri maailman. Nykyisin olen mukana järjestämässä kilpailuja.”

Seuraavaksi Angelov kertoo, mitä hän ajattelee viineistä ja ruokakulttuurista juuri nyt.

1. Viini on ennen kaikkea ruokajuoma

”Minulle viini on ennen kaikkea ruokajuoma. Viini on ikään kuin ruokannoksen yksi kastikkeista; se täydentää ruokaelämystä tuoden siihen uuden ulottuvuuden. Kun löytää oikein onnistuneen ruoka-viiniparin, kokonaisuus on yhdessä paljon parempi kuin kyseinen ruoka tai viini yksinään.

Näin loppuvuodesta mahtava pari

→

Näin syön

Jos olisin ruokalaji, olisin burgundinpata – tuon herkullisen pataruoan aineksiin kuuluu aina viini. Maanläheinen mutta kuitenkin salonkikelpoinen ruoka.

Kun muut eivät näe, syön kaupan lihapiirakoita sinapin ja ketsupin kanssa. Lihapiirakoihin on tullut viime aikoina ihan jättävä himo. Syön koko neljän kappaleen pussillisen, jotta ei jää todistusaineistoa.

Kasvatan itse vaikka mitä! Siirtolapuutarhapalstallani on muun muassa mansikka- ja perunapenkit. Minulla on myös vanhaa, Suomesakin pärjäävää Zilga-viini-koynnöstä.

Jos pitäisi valita vain yksi ruoka loppuelämän ajaksi, päätyisin ranskalaistyyppiseen maalaissalaattiin. Siinä on tuoreita maukkaita kasviksia, kuten papuja ja tomaatteja, pekonia, kananmunia ja hyvä kastike. Siihen ei kyllästy koskaan.

ovat poronkäristys ja sille sopiva juoma, kuten punainen 8-prosenttinen Setencostas Portugalista. Poronkäristys tarjotaan usein perunamuusin, suolakurkkujen ja puolukoiden kanssa. Siksi yhdistelmään sopii mainiosti puolukkaisia ja karpaloisia sävyjä sisältävä pari. Juoma tuo annokseen hapokkuutta, pienen makeuden ja bitterisyyttä – eli samantyyppisiä elementtejä kuin puolukkasurvoskin. Puolukat voikin jättää vaikka pois annoksesta, kun sen kanssa tarjoaa tätä juomaa.

Juoman ja ruoan yhdistämiseen on monenlaisia suosituksia ja sääntöjä, mutta kannattaa muistaa, että tärkeintä on, miltä yhdistelmä omassa suussa maistuu.”

2. 8-prosenttisissa juomissa on löytöjä

”Sommelierinä iloitsen siitä, että viiniin ei suhtauduta enää yhtä hienostelevasti kuin vielä muutama vuosikymmen sitten. Viini on korkean jalostusasteen maataloustuote, kauppatavara ja jopa sijoituskohde. Toiset viljelevät porkkanoita, toiset viiniä.

Tästä arkipäiväistymisestä yhtenä esimerkkinä ovat kauppoihin tulleet matala-alkoholiset eli korkeintaan 8-prosenttiset viinit ja muut rypäletuotteet. Jotkut niitä väheksyvät, mutta turhaan. Erityisesti monet kevyemmät vaaleat juomat ovat oikein

”TÄRKEINTÄ ON, MILTÄ YHDISTELMÄ OMASSA SUUSSA MAISTUU.”

onnistuneita. Ja kannattaa muistaa, että matala-alkoholisten juomien joukossa on myös maailman arvostetuimpia jälkiruokaviinejä, kuten eiswineja. Nehän ovat olleet kuninkaiden viinejä ja viinien kuninkaita.

8-prosenttiset viinit ja muut rypäletuotteet ovat suomalainen erikoisuus: niitä on alettu valmistaa tässä mittakaavassa nimenomaan Suomen markkinoille. Mutta olen kuullut, että 8-prosenttiset viinit ja muut rypäletuotteet ovat viime aikoina herättäneet muuallakin Euroopassa kiinnostusta. Voidaan siis ajatella, että suomalaiset ovat olleet luomassa uudenlaista viinikulttuuria. Taustalla tässä tietysti on se, että alkoholin käytön vähentäminen on yleinen trendi maailmalla.”

3. Alkoholipolitiikan on aika muuttua

”Matala-alkoholisten viinien ja muiden rypäletuotteiden tulo kauppoihin oli erittäin hyvä alku alkoholipolitiikan muutokselle Suomessa. Vihdoin olemme tilanteessa, joka on ollut pitkään monessa muussa maassa: viiniä saa ruokakaupasta. Toivottavasti muutos jatkuu ja saamme pian myös korkeintaan 15 prosentin vahvuiset viinit vapaampaan myyntiin.

Väitän, että kun viini arkipäiväistyy, tabu alkoholin ympärillä hiljalleen purkautuu ja houkutus liikkäyttöön vähenee. Jo nyt nuoret käyttävät vähemmän alkoholia kuin vuosikymmeniä sitten. Osalle suomalaisista alkoholi on ongelma, ja liiallisen käytön haitoista on uskallettava puhua. Mutta pullo ei ole suurkuluttajalta jäänyt hankkimatta ennenkään, vaikka myyntiä tai palvelua on rajoitettu.” ■

IHAN LÄMPÖISENÄ BONUKSISTA

Mitä?! Etkö vielä saa Bonusta liittymistäsi? No, eipä hätää.
Vaihda liittymäsi heti Moihin ja katso miten Bonuksia alkaa ropisemaan tilillesi.

150 Mbit

Rento 4G

15€/kk

Sopivaan hintaan
kaikki mitä tarvitset.

Sis. 8 gigaa dataa. Lisädata 2 €/Gt
(alkavalta gigalta) kuitenkin enintään 10 €/kk.

300 Mbit

Suosikki 4G

22€/kk

Asiakkaiden suosikki.
Todella nopea.

23 Gt EU-roamingia kuukaudessa.

450 Mbit*

Reilu 5G

22–28€/kk

Kuukausihinta määräytyy 4G-
ja 5G-verkon käytön mukaan.

30 Gt EU-roamingia kuukaudessa.

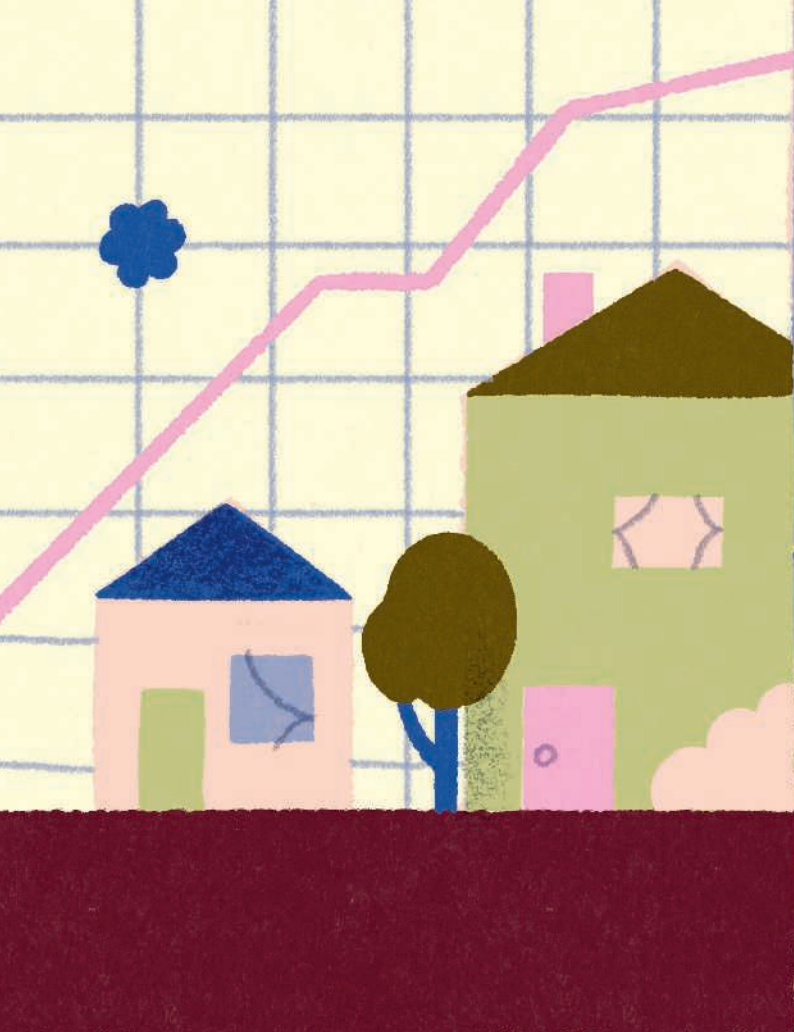
Puhelut ja tekstarit kaikissa liittymissä yhteensä max 4 €/kk (automaattinen hintaleikkuri), siihen asti 0,055 €/min/kpl. Pohjolassa ja Baltiassa kotimaan hinnat.

* Reilu 5G 1000 Mbit 35–43 €/kk. Kuukausihinta määräytyy 4G- ja 5G-verkon käytön mukaan. 45 Gt EU-roamingia/kk.

Moi Mobiili Oy on kuuden alueellisen osuuskunnan paikallinen kumppani: Arina, HOK-Elanto, Hämeenmaa, Keskimaa, SSO ja PeeÄssä. Katso mistä kaikesta Bonus kertyy: moi.fi/bonus

moi.fi/bonus

Hyvä sijainti, pienempi riski

Miksi asuntolainassani on juuri tietty marginaali?
Yksi selitys on se, missä asunto sijaitsee.

teksti ANNE VENTELÄ kuvitus SUVI SUITALA

Asuntolainojen korot ovat viime kuukausina kääntyneet laskuun. Tämä voi vaikuttaa positiivisesti myös siihen, millaisia marginaaleja pankit asiakkaille tarjoavat, kertoo S-Pankin kehityspäällikkö **Annemari Airaksinen**.

Marginaali on viitekoron päälle tuleva lainan kustannus, joka käytännössä kertoo, millä hinnalla pankki lainaa rahaa juuri sinulle. Kokonaiskoron muodostavat viitekorko ja marginaali yhdessä lainan avausmaksun ja tilinhoitopalkkion kanssa.

”Kun korot ovat lähteneet laskuun ja asuntokauppa oletettavasti piristyy, alkaa pankeille tulla enemmän lainahakemuksia. Tällöin pankit voivat kilpailla hyvistä asiakkaista juuri marginaaleilla.”

Uusien asuntolainojen laskennallinen marginaali oli heinäkuussa 2024 keskimäärin 0,69 prosenttia, kertoo Suomen Pankin tilasto. Asuntolainavertailuja tekevä Etua Oy:n vertailussa pääkaupunkiseudun kymmenestä pankista alimman lainamarginaalin elokuussa 2024 tarjosi S-Pankki, jossa marginaali oli 0,6.

**MARGINAALI RIIP-
PUU ASUNNOSTASI
– JA SINUSTAKIN.**

Se, millaisen marginaalin pankki tarjoaa juuri sinulle, riippuu kuitenkin asunnostasi – ja sinustakin.

Kasvukeskus on pienempi riski

Käytännössä asuntolainan marginaali on pankin laskema riskiarvio, Airaksinen sanoo.

”Mitä pienempi riski takaisinmaksu-ongelmille on, sitä pienempi marginaalikin voi olla.”

Tätä riskiä pankki arvioi monien eri tekijöiden kautta. Keskeisesti siihen vaikuttaa asiakkaan takaisinmaksukyky eli tulojen määrä ja säännöllisyys. Tämän vuoksi asiakkaille tehdään stressitesti, jolla varmistetaan, että lainan lyhenyksistä pystyy selviytymään mukavasti siinäkin tapauksessa, jos korot nousisivat kuuteen prosenttiin.

”Esimerkiksi työsuhteen määräaikaisuus tai vakinaisuus ei kuitenkaan välttämättä vaikuta marginaaliin. Tietyillä aloilla määräaikaaisuudet ovat yleisiä ja töiden jatkuvuus on lähes varmaa”, Airaksinen kertoo.

Myös asunnon kunto ja sijainti vaikuttavat marginaaliin. Hyväkuntoinen asunto kasvukeskuksesta on todennäköisesti helppo tarvittaessa myydä, jolloin pankin riski rahoittaa kohdetta on pienempi. Jos taas ostaa vanhemman remonttikohteen syrjäseudulta, siihen liittyy helposti riskejä ja lisäkustannuksia, jotka voivat →

ASUNNON ARVOA VOIVAT NOSTAA ESIMERKIKSI REMONTIT.

vaikuttaa lainan kustannuksiin, samoin kuin se, millaiseen viitekorkoon laina sidotaan.

Myös pankin palvelumaksuista, kuten tilinhoitomaksuista, korttimaksuista ja verkkopankkitunnuksista voi kertyä kymmenienkin eurojen hintalappu kuukausittain. Nämä kustannukset voivat selkeästi pienentää marginaalin laskun vaikutusta.

S-Pankin peruspankkipalvelut ovat asiakasomistajille maksuttomia, Airaksinen muistuttaa.

Lisäksi Airaksinen kannustaa vertailemaan pankin tarjoamia lisäpalveluita, kuten lainaturvavakuutuksia ja mahdollisuutta lyhennysvapaan pitämiseen.

”Joustoilla ja lainaturvalla voi varmistaa, että selviytyy lainanmaksusta myös tiukan paikan tullen eikä esimerkiksi joudu myymään kotiaan. Näidenkin ehdot on hyvä vertailla, että saa sellaisen lainapaketin, joka varmasti palvelee omia tarpeita”, Airaksinen muistuttaa. ■

näkyä lainan hinnoittelussa eli marginaalissa, Airaksinen kertoo.

Sekin voi vaikuttaa marginaaliin, millainen asiakkuussuhde pankkiin on ollut. Jos asiakas on pankille tuttu ja pankilla on tietoa hänen taloudenpidostaan, pankki ottaa yleensä lainaa tarjotessaan pienemmän riskin kuin tuntemattoman asiakkaan kanssa.

”Tämä ei silti tarkoita, että vanha asiakas saa aina pankistaan uusia asiakkaita paremman tarjouksen. Marginaali riippuu aina kokonaisriskiarviosta.”

Kilpailuta säännöllisesti

Kun asuntolainan on saanut, se on hyvä kilpailuttaa muutaman vuoden välein. Pankin näkemys lainan riskeistä voi muuttua ajan kuluessa.

”Jos lainaa on ongelmitta maksanut takaisin useamman vuoden ajan, on asiakkaalle kertynyt näyttöä maksukyvyistä samalla, kun lainapääoma on pienentynyt ja lainan lisävaluksia on vapautunut”, Airaksinen sanoo.

Lisäksi laina kannattaa kilpailuttaa, jos oma taloustilanne kohenee tai jos asunnon arvo nousee. Asunnon arvoa voivat nostaa esimerkiksi asunnon remontit, alueelle tehty lisärakentaminen tai uudet liikenneyhteydet. Jos siis esimerkiksi kaupunginosaan tulee ratikkalinja ja uusia palveluita, voi lainan marginaalista saada entistä paremman tarjouksen.

Lainatarjouksen pyytäminen S-Pan-

kista on helppoa, koska tarjouspyynnöt ja lainaneuvottelut voidaan hoitaa sähköisesti, Airaksinen sanoo.

Kulut voivat yllättää

Marginaali ei ole ainoa kustannus, jota lainatarjousten välillä kannattaa tarkastella.

Jos lainan siirtää kilpailutuksen jälkeen uuteen pankkiin, pankki voi periä sen nostamisesta palkkion. Kulut voivat olla satoja euroja. Myös lainan takaisinmaksutapa (esimerkiksi annuiteetti, tasalyhennys tai kiinteä tasaerä) voi

PALJONKO MARGINAALI VAIKUTTAA?

Lainamarginaalin vaikutus kuukausierään, laina-aika 20 vuotta

Lainan määrä	12 kk Euribor + marginaali 0,5 %	12 kk Euribor + marginaali 0,7 %	12 kk Euribor + marginaali 1,0 %
100 000 €	585 €	596 €	611 €
200 000 €	1170 €	1191 €	1223 €
300 000 €	1755 €	1786 €	1834 €

Taulukossa esitetyt kuukausiesimerkit sisältävät lyhennyksen, koron ja tilinhoitomaksun. Kuukausieräesimerkit ovat suuntaa-antavia. Lainan tarkemmista ehdoista sovitaan asiakkaan kanssa henkilökohtaisesti lainaneuvottelussa.

ESIMERKKILASKELMA

Kun lainamäärä on 200 000 euroa, laina-aika 20 vuotta ja laskennallinen asuntolainan korko 3,5 % (marginaali + 12 kk Euribor), todellinen vuosikorko on 3,66 %. Maksueriä yht. 240 kpl ja erän suuruus 1 160 euroa/kk, luotto kuluneen yht. 279 480,80 euroa. Laskelmassa luottokustannuksina on huomioitu lainan toimitusmaksu 500 euroa ja tilinhoitomaksu 2,50 euroa/lasku.

liro Rauhala, 28, Turku

”Luulin olevani enemmän kartalla”

”A loin harkita oman asunnon ostamista ensimmäisen kerran nelisen vuotta sitten. Arvioin pankkien lainalaskureilla, paljonko lainaa voisin tuloillani saada. Sitten varasin muutamaan eri pankkiin ajat lainaneuvotteluihin, että saisin kuvaa, minkä suuruiseen lainaan maksukykyyni heidän arvionsa mukaan voisi riittää.

Tässä vaiheessa huomasin, että olin kuvitellut olevani laina-asioista enemmän kartalla kuin olinkaan.

MINULLA ON OPINTOLAINAA, joten lainanmaksun ja korkojen peruseräpäätökset olivat minulla hallussa. Kuitenkin asuntolaina on opintolainaa monimutkaisempi kuvio erilaisten lyhennystapojen, takausten, marginaalien, lisäpalveluiden ja sivukulujen kanssa. Tilannetta helpotti hieman se, että olin säästänyt ASP-lainaan. Siihen esimerkiksi kuuluu korkotuki ja valtiontakausta, joten vakuuksiin tai korkosuojapalveluihin ei tarvinnut perehtyä.

Ensimmäisissä lainaneuvotteluissani tuli vastaan aika paljon termejä, joita en ymmärtänyt. Esimerkiksi

lyhennystapojen eli tasaerän, kiinteän tasaerän ja annuiteetin eroihin olin edellisen kerran perehtynyt yläasteen yhteiskuntaopin tunnilla. En myöskään ollut ihan kartalla kaikista ASP-lainan säännöistä, lainojen käsittelykuluista tai ensiasunnon ostajan varainsiirtoverokuvioista.

Kysyin epäselvistä termeistä pankkivirkailijalta, ja hän avasikin asioita seikkaperäisesti. Virkailijan kanssa kävimme esimerkiksi läpi, miten eri lyhennystavat käytännössä vaikuttavat lainan lyhennyksiin ja lainapääomaan.

Juttelin asioista myös vanhempieni kanssa – heillä on kokemusta asuntolainasta.

Myös netissä oli hyvin tietoa esimerkiksi siitä, mitä lainan kilpailutuksessa kannattaa huomioida.

LOPULTA EN OSTANUTKAAN asuntoa vielä tuolloin, ja lainalupaukset ehtivät erääntyä.

Hain lainaa uudelleen reilu vuosi sitten kolmesta eri pankista.

Vertailin marginaaleja ja yritin myös huomioida käsittelykulujen, sivukulujen ja esimerkiksi bonuskertymien vaikutusta.

Yksi tarjouksista oli selkeästi edullisempi. Lopulta valinta oli siis helppo. Ostin ensiasuntoni Turusta vuosi sitten.”

Kuva Sami Piskonen

DRONNINGHOLM

VUODESTA 1963

**Tähtitortuilla
leivonta onnistuu
– kokeile!**

UUTUUS

Erkko Pasanen halusi teräksisen tavarapyörän, jonka kyytiin mahtuvat myös lapset Penni (vas.) ja Paavo. Myös puoliso Anna-Maria Pasanen nauttii pyöräretkistä.

Tavarapyörä muutti arjen

Bonuksella hankittu tavarapyörä on Pasasen perheelle napakymppi, jolla hoituvat retket ja kirjastoreissut.

teksti MAARIT RASI kuva SUVI ELO

”Äiti, äiti! Lähdemmehän pyörällä?”
Kaarinalaisen Pasasen perheessä raikaa säännöllisin väliajoin sama kysymys.

Oli reitti tai sää mikä tahansa, perheen esikoinen **Paavo**, 5, haluaa lähteä matkaan auton sijaan kaksipyöräisellä.

Syy intoon löytyy perheen uudesta tavarapyörästä, jonka istuimiin mahtuu kerrallaan vaikka kolme lasta.

Erkko Pasanen, 39, hankki nelihenkiselle perheelleen sähkökäyttöisen tavarapyörän, sillä hän oli haaveillut sellaisesta vuosia. Päätös edellytti aviovaimo **Anna-Maria Pasasen**, 36, taivuttelua.

”Erkolla on useampi pyörä, joten hellyin vasta, kun hän kuvaili, miten aikoo viipottaa tavarapyörällä metsässä lapsen kanssa”, Pasanen kertoo.

Rahat tavarapyörään perhe sai kasaan osittain S-ryhmän Bonuksesta.

Bonusta Pasasille oli kertynyt kahden vuoden ajalta noin 2 500 euroa. Bonusta perhe saa Prismän ruokaostoksista, tankkauksista ABC:lla ja LähiTapiolan vakuutuksista. Se kattoi puolet pyörän hinnasta.

”Olemme keskittäneet äitini neuvosta ostoksiamme S-ryhmään jo pitkään, mutta aluksi siirsimme ne suoraan käyttötilille. Sitten aloimme siirtää bonuksia rahastoon, jossa ne poikivat”, Anna-Maria kertoo.

Tavarapyörä korvaa auton

Tavarapyörän hankinta oli perheelle napakymppi.

Liikunnallinen porukka ulkoilee nyt entistä enemmän, sillä autoa Pasaset eivät enää juurikaan tarvitse. Ruoat he tilaavat kotiinsa Prismasta, ja sähköpyörällä poppoo hoitaa liki kaikki muut reissut, kuten kirjastokäynnit ja Turun-visiitit.

”Pyörällä voi kuljettaa koko perhettä. Se on paljon nautinnollisempaa kuin lähteä autolla ruuhkasiini parkkihalleihin”, Erkko sanoo.

Jos koko perhe lähtee tien päälle, tavarapyörää ajaa toinen vanhemmista. Perheen kohta kaksivuotias tytär istuu koko matkan pyörän takana omassa istuimessaan, ja Paavo ajaa omalla pyörällään. Mikäli viisivuotias väsy, vanhemmat nostavat hänet pyörineen tavarapyörän kuljetettavaksi.

Pasaset ajavat uudella ajoneuvollaan vuoden ympäri.

”Talvisin on ihanaa ajaa laavulle, ottaa puut mukaan ja grillailla”, Anna-Maria sanoo.

Erkko Pasaselle pyörät ovat intohimo. Mies on muun muassa rakentanut pyörät itselleen ja vaimolleen. Hän on onnellinen, että pyörähulluus näyttää siirtyvän isältä pojalle.

”Olen opettanut jälkipolvelle, että pyörällä pystyy tekemään kaikenlaisia reissuja. Itsekin olen pyöräillyt töihin ja kouluun koko ikäni”, Erkko sanoo.

Äiti Anna-Maria näyttää lapsilleen esimerkkiä ekologisesta matkustustyylistä. Viime kesänä perhe teki onnistuneen pyöräretken Ahvenanmaalla.

Retkellä oli tuttuun tapaan lasten väsymystä ja muutama itkupotkuraivari.

Mutta joka kerta, kun perhe nousi pyörän selkään, harmi vaihtui lasten hymyyn ja isoon intoon. ■

Pyörähulluus näyttää siirtyvän isältä pojalle.

KERÄÄ BONUSTA!

Bonus kertyy koko perheen ostoista yli 2 000 S-ryhmän toimipaikasta ja bonuskumppaneilta. Bonustaulukko kertoo, kuinka paljon saat Bonusta. Täyden viiden prosentin Bonuksen saat 900 euron kuukausiostoilla. Bonus maksetaan S-Pankin tilillesi Tilipäivänä eli joka kuun 10. päivänä. Bonusta jaettiin 529 miljoonaa euroa vuonna 2023, eli asiakasomistajat saivat Bonusta omalle tililleen keskimäärin 205 euroa.

Lue lisää: s-kanava.fi

wilfa

ZENSE
149€

CM10B-A125

IRROTETTAVA VESISÄILIÖ

Puhdas ja raikas vesi on helppo lisätä suoraan hanasta

**OPTIMAALINEN SUODATUS-
LÄMPÖTILA, HETI ENSIMMÄISESTÄ
PISARASTA!**

Optimaalinen kahvinvalmistus-
lämpötilä 92-96°C aina ensimmäisestä
pisarasta viimeiseen asti

CLASSIC
49,95€

CT-1000MB

**AUTOMAATTINEN
TIPPALUKKO**

PUMPPU

Tyhjentää laitteen
vedestä 100%:sti
joka käyttökerran jälkeen

UUTUUS!

RAPIDS
39,95€

WK3B-2000

RAPIDS VEDENKEITIN

Klassisen tyylikäs mattamusta
vedenkeitin 1,7L tilavuudella.

ZENSE KAHVINKEITIN

Pelkistetyt tyylikäs keitin irrotettavalla vesisäiliöllä,
automaattisella tippalukolla, pumpputekniikalla sekä
automaattisella virrankatkaisulla. ECBC hyväksytty.
Tilavuus 1,25 litra, josta saat 12 kupillista maukasta
kahvia.

CLASSIC LEIVÄNPAAHDIN

Tyylikäs mattamusta leivänpaahdin, jonka design
kestää niin käyttöä kuin aikaa. 6 eri paahtoastetta.
Uudelleenlämmitys-, sulatus- ja keskeytys-
toiminnot. Irrotettava alusta kerää leivänmurut,
ja helpottaa puhtaanapitoa.

Saatavana
myös valkoisena!

PERFORMANCE
THERMO*
299€

CM98-T125

PERFORMANCE
COMPACT*
249€

CM8B-A100

**PERFORMANCE
KAHVINKEITTIMET**

- Irrotettava vesisäiliö – helppo täyttää ja aina raikasta vettä!
- Kahvin ja veden suositusmäärät merkattu vesisäiliöön
- Täydellinen suodatuslämpötilä aina ensimmäisestä pisarasta viimeiseen asti
- Uniikki pumpputeknologia, joka tyhjentää laitteen vedestä täysin.
- ECBC hyväksyntä
- Takuu 5 vuotta

PERFORMANCE THERMO 1,25l

- 1-12 kuppia
- Manuaalinen tippalukko & uuttoajan säädin
- Pitää kahvin lämpimänä jopa 3,5h

PERFORMANCE COMPACT 1l

- 1-10 kuppia
- Automaattinen tippalukko
- Mitat: leveys 22 cm x syvyys 20 cm x korkeus 32 cm
- Tyylikäs kokolasikannu

*Saatavana Prisma.fi verkkokaupasta ja isoimmista Prismoista. Tarkista saatavuus Prisma.fi

wilfa

Kaikilla Wilfa kodinkoneilla
on **kestävä viiden vuoden takuu.**

PRISMA

wilfa**ESSENTIAL
1800 AUTO***
169€

RBLP-1800B

**ESSENTIAL
1200 AUTO***
119€

RBLP-1200S

SMOOTH
59,95€

BL-1000S

**BLEND
2GO**
39,95€

BL-5002GO

ESSENTIAL 1800 AUTO

Tyylikkään mattamusta tehosekoitin voimakkaalla 1800W:n moottorilla. 1,8L lämpöä (jopa 90°C) kestävä kannu. 2 esiasetettua ohjelmaa sekä sykkyestoiminto.

ESSENTIAL 1200 AUTO*

Voimakas tehosekoitin joka-päiväiseen käyttöön. 1200W ja 1,5L kannu. 2 esiasetettua ohjelmaa sekä sykkyestoiminto.

SMOOTH

Valmistaa smoothien tai jääkahvin vaivatta. 1000W ja 1,5l lasikannu. Säädetty nopeus ja 3 automaattista ohjelmaa.

BLEND 2GO

Tehokas ja kompakti tehosekoitin, jolla voit valmistaa smoothiet ja muut juomat nopeasti niin kotona nautittavaksi kuin suoraan mukaan otettavaksi. 500W ja mukana kaksi 600 ml kestävä 2GO pulloa.

**RESEPTIÄ JA VINKKEJÄ
ARKEEN JA JUHLAAN****DAILY 6L***
119€

AF-60W

**DUALFRY
SPLIT 8L***
199€

AFD-80SPLIT

**MULTIOVEN
3-in-1 25L***
399€

MAC-25S

**AIRFRYER,
KIERTOILMA-
UUNI & MIKRO
SAMASSA****DAILY 6L**

Valkoinen, tyylikäs ja näppäränkokoinen airfryer. 6L kori, 8 esiasetettua ohjelmaa, muistitoiminto sekä lämpötilansäätö 40-200 astetta. Paistokori ja -ritilä pesukoneenpestävä.

DUALFRY SPLIT 8L

Tyylikäs, ikkunallinen kiertoilmakypsennin, jonka kaksois-lämmityselementin avulla valmistat maukkaita, pinnalta rapeita ja sisältä mehukkaita ruokia. Tilava 8L kori, joka on kätevästi jaettavissa kahteen. 8 esiasetettua ohjelmaa, muistitoiminto sekä lämpötilansäätö 30-200° C.

MULTIOVEN 3-IN-1 25L

Multioven 3-in-1 yhdistää airfryerin, kiertoilmakypsennin ja mikroaaltouunin yhdeksi tuotteeksi. Multiovenilla säästät arvokasta tilaa keittiössäsi ja valmistat helposti suosikkiruokiasi eri toimintoja hyödyntäen. Mukana tulee lasinen alusta, airfryer-alusta, airfryer-kori sekä grilliritilä.

TUOTTEEN TAKANA

Tutun elintarvikkeen tarina

Suosikin salaisuus

Suomalaiset rakastavat kahvia, etenkin Juhla Mokkaa.
Hyvinvointibuumi näkyy kuitenkin kahvijuoimissakin.

teksti **SANNA WALLENIUS** kuvat **ALEKSI POUTANEN**

Suomalaiset
ovat innostuneet
vahvoista
mauista. Juhla
Mokkaakin saa
tummapaahtoi-
sena versiona.

Raakakahvi on väriltään vaaleaa. Papulastit saapuvat laivarahtina Helsingin Vuosaareen.

"Juhla Mokka on ollut edelläkävijä myös mainonnassa", tuotepäällikkö Eva Hopia toteaa. Nykyään suosikkikahvi näkyy somessa.

Marja Touri tunnistaa suomalaisten suosikkikahvin vaikka silmät sidottuina. Touri on työskennellyt Pauligin kahvilaboratoriossa vuodesta 1985 ja päämaistajana parikymmentä vuotta. Hän pitää huolen, että kaupan hyllylle ja kahviloihin päättyy vain laadukasta kahvia.

Tourin urakka kuulostaa melkoiselta: hän saattaa maistaa päivän aikana jopa kaksisataa kupillista kahvia.

"Tietenkään en juo sitä kahtasataa kupillista päivässä, vaan otan kahvia vain lusikallisen ja syljen sen sitten pois. Aivan niin kuin viinitastingeissakin tehdään."

Päämaistajan työvälineisiin kuuluvat lusikka sekä tarkat haju- ja makureseptorit. Tourikin joutuu tarkkailemaan ruokavaliotaan, jotta työssä tarvittavat aistit eivät häiriinny.

"En voi syödä arkisin voimakkaasti maustettuja ruokia, joissa on vaikka sipulia, chiliä tai pippuria. Kalakin voi häiritä makuaistia, ja hammastahnan valintaan on kiinnitettävä huomiota."

Yksi Tourin maistamista juomista on Juhla Mokka, joka on pysynyt suomalaisten matkassa jo 95 vuotta.

Jokaisella on mielipide Juhla Mokasta

Kaikki lähtee tuoksusta. Se leijuu Vuosaaren paahtimolla Helsingissä, mutta myös vasta-avatus vakuumpakkauksen äärellä kodeissa. Kahvin tuoksusta hurmioituvat yleensä nekin, jotka eivät juomasta muuten välitä.

"Juhla Moka tuoksuun liittyy vahvoja muistoja ja tunteita. Se vie meidät mummolaan tai vaikka ensimmäisen kesätyöpaikan kahvitauolle. Jokaisella on mielipide Juhla Mokasta", Touri sanoo.

Pauligin laboratoriossa Tourin tehtävänä on varmistaa, että Juhla Mokka pysyy tuote-erästä toiseen tasalaatuisena. Kahvia voidaan maistaa 10–12 kertaa ennen kuin se päättyy kaupan hyllylle.

"Meille lähetetään vajaa puoli kiloa papuja alkuperämaista jo ennen kuin olemme tehneet edes ostopäätöstä. Jokaisesta saamastamme papusatsista paahdamme näytteen, mistä valmistamme näytekupilliset laadun arviointia varten."

Laaduntarkkailua on tehtävä jatkuvasti, sillä kahvinviljely on alttiina sään vaihtelulle. Kahvipapusatoa voivat kurittaa kuivuus, kuumuus, hurrikaanit, rankkasateet ja pyörremyrskyt.

Pauligilla on käynnissä ilmasto- ja luontoprojekti kahvin alkuperämaissa Brasiliassa ja Kolumbiassa. Tavoitteena on pienentää kahvinviljelyn aiheuttamia ilmastovaikutuksia. Toimien avulla viljelijöitä voidaan auttaa sopeutumaan ilmastomuutoksen aiheuttamiin haasteisiin ja tukea kestävämpiä viljelykäytäntöjä.

Rikkaiden herkusta kaikkien juomaksi

Monelle kaupalle Juhla Mokka -tarjous on takuuvarma keino houkutellessa asiakkaat paikalle. Mutta mikä juuri tässä kahvissa vetoaa?

Pauligin päämais-
tajana toimiva
Marja Touri
erottaa kahvien
hienoimmatkin
makuvivahteet.

VÄKILUKUUN SUHTEUTETTUNA JUOMME ENITEN KAHVIA MAAILMASSA.

”Juhla Moka suosio juontaa juurensa pitkästä historiasta. Se edustaa monelle suomalaiselle turvalista brändiä, joka pysyy, vaikka maailma ympärillä muuttuisikin. Siksi siitä on tullut varmasti monelle niin rakas kahvi”, Pauligin tuotepäällikkönä työskentelevä **Eva Hopia** analysoi.

Juhla Mokkaa on juotu Suomessa vuodesta 1929. Ikonisen sekoituksen kehitti Pauligin toimitusjohtaja **Eduard Paulig**, joka kiersi viisi kuukautta Keski- ja Etelä-Amerikassa tutustuen kahvinviljelyyn.

”Ensimmäisinä vuosina Juhla Mokkaa valmistettiin vain parituhatta kiloa vuodessa. Tuolloin oli vielä tavallista, että ihmiset paahtoivat pavut kotona käsikäyttöisellä brännärillä ja jauhoivat ne sitten itse pannukahviksi”, Hopia kertoo.

PAULIG

SAKSALAINEN Gustav Paulig perusti elintarvikkeita maahantuovan perheomistuksen Pauligin Helsinkiin vuonna 1876.

PAULIG on kahvin markkinajohtaja Suomessa, ja yrityksellä on vahva markkina-asema myös Baltiassa. Valikoimaan kuuluvat myös mm. mausteet, texmex- ja snacks-tuotteet sekä erilaiset ruokakonseptit. Pauligin omistamien tuotemerkkien tuotteita myydään 70 maassa.

PAULIG-KONSERNI toimii 13 maassa Pohjoismaissa, Baltiassa, Isossa-Britanniassa sekä Keski- ja Etelä-Euroopassa. Työntekijöitä on 2 200.

PAULIG on asettanut tavoitteekseen vähentää omien toimintojensa kasvihuonekaasupäästöjä 80 % ja arvoketjun päästöjä 50 % vuoteen 2030 mennessä (vuoden 2018 tasosta).

VUONNA 2023 Pauligin liikevaihto oli 1,2 miljardia euroa.

”KOFEIINITTOMIEN JUOMIEN KASVU LIITTYY ISOMPAAN HYVINVOINNIN TRENDIIN.”

Pitkään kahvi oli Suomessa vain varakkaampien kotien herkku, ja toisen maailmansodan aikaan sitä jouduttiin jopa säännöstelemään. Kun Pauligin ensimmäinen raakakahvilasti saapui sotavuosien jälkeen 1946 Turun satamaan, papuja oli vastassa koko yrityksen johto.

Nykyään kahvi on arkipäiväinen ja helposti saatavissa oleva elintarvike, mutta sillä on suomalaisten sydämessä yhä erityinen paikkansa. Väkilukuun suhteutettuna juomme eniten kahvia maailmassa, liki kymmenen kiloa vuodessa henkilöä kohden. Se tarkoittaa, että ostamme vuoden aikana noin 20 puolen kilon kahvipakettia ja nautimme keskimäärin kolme kahvikupillista päivässä.

Kahvipavut laivan kyydissä

Juhla Moka arabica-kahvisekoitus on valmistettu alusta saakka lähes samalla reseptillä. Raakakahvin matka Etelä- ja Väli-Amerikasta sekä Itä-Afrikan maista Suomeen laivarahtina kestää noin neljä viikkoa. Helsingin Vuosaaren satamasta pavut kuljetetaan vajaan kilometrin päässä sijaitsevalle Pauligin paahtimolle.

”Kaikki meille tuleva raakakahvi ostetaan kolmannen osapuolen vastuulliseksi varmentamista lähteistä. Valtaosa pavuista kasvatetaan pientiloilla ja perheyriyksissä, joiden kanssa teemme tiivistä yhteistyötä”, Hopia kertoo.

Raakakahvia voidaan varastoida kahvisiiloihin vuodeksikin, mutta nopeimmillaan Juhla Mokaan käytettävät pavut siirretään paahtettavaksi jo seuraavana päivänä. Yhden papuerän paahtaminen kestää tummuusasteesta riippuen 6–12 minuuttia.

”Paahtamme vuosittain yli 40 miljoonaa kiloa kahvia, ja sesonkikausina tehtaamme ovat täydessä vauhdissa.”

Juhla Mokkaa myydään vain Suomessa. Eniten kahvia ostetaan jouluna ja muina juhlapyhinä, joihin liittyy kyläilyn perinne.

Kahvin punainen pakkaus on ikoninen: sitä on koristanut vuodesta 1968 kullanvärinen kahvikuppi, jonka malli on tuttu Arabian Myrna-astiasarjasta.

Kofeiinittomien kahvien buumi

Suomessa juodaan yhä eniten vaaleapaahtoista suodatin- ja pannukahvia, mutta muutostakin on havaittu. Erikoiskahvien yleistyttyä 2000-luvulla kiinnostus papuja ja kahvikoneita kohtaan on kasvanut. Markkinatutkimuksia tekevän Neplan mukaan

kuukausittain jo 28 prosenttia suomalaisista jauhaa kahvipapunsa itse.

Juhla Mokkaakin sai rinnalleen ensimmäisen tummapaahtoisen variantin jo vuonna 2012. Tuttua suosikkia saa nykyään myös papuversiona.

”Kuluttajat ovat alkaneet toivoa vaaleapaahtoisen kahvin rinnalle täyteläisempiä ja tummempia makuja, mutta kahvin on maistuttava silti pehmeältä. Kitkeryyttä ei haluta. Meilläkin on tuotevalikoimissa jo useampi tummapaahtoinen kahvi”, Hopia sanoo.

Uusin trendi on kofeiiniton kahvi, josta varsinkin nuoremmat suomalaiset ovat innostuneet. Hopia kertoo, että noin viidesosa suomalaisista kahvinjuojista kertoo valitsevansa ainakin satunnaisesti kofeiinittoman kahvin. Kaupunkien kahviloilla on merkittävä rooli uusien villitysten luojina.

”Kofeiinittomien juomien kasvu liittyy isompaan hyvinvoinnin trendiin ja kulkee käsi kädessä alko-holittomien juomien suosion kanssa. Viime vuosina on puhuttu paljon esimerkiksi unen laadusta ja kestästä. Se näkyy meilläkin kofeiinittoman kahvin suosiossa.”

Kahvitrendien mukana on vaihtunut myös kahvimainonta. Jos kahvia markkinoivat ennen kansallispukuiset Paula-tytöt ja kädentaitajat, nyt sosiaalisen median rooli on kasvanut. 95-vuotias Juhla Mokkaakin on saanut tänä vuonna Instagram- ja Tiktok-tilit.

Päämaistaja Marja Touri uskoo tietävänsä Juhla Mokalle parhaan makuparin.

”Juhla Mokka ja perinteinen pulla ovat kuin **Ansa Ikonen** ja **Tauno Palo**. Täydelliset yhdessä.” ■

”KAIKKI MEILLE TULEVA RAAKAKAHVI OSTETAAN KOLMANNEN OSAPUOLEN VASTUULLISIKSI VARMENTAMISTA LÄHTEISTÄ.”

Täyden kympin risteily Tallinnaan

Ota arkeen etäisyyttä ja lähde S-Etukortin kanssa Suomenlahdelle.
Nyt kaikki miniristeilyt ja Päivä Tallinnassa -risteilyt maanantaista torstaihin

vain **10** €/hlö

Tarjous voimassa 31.12.24 saakka. Paikkoja rajoitetusti. Liitä S-Etukorttisi tiedot Eckerö Linen asiakastiliin saadaksesi asiakasomistajahinnan. Varaa matka ja katso lisätiedot: eckeroline.fi

Lapset
(6-17 v.) **5** €/lapsi
(norm. alk. 10 €/lapsi)

Lapset (0-5 v.)
aikuisen
kanssa 0 €

**Eckerö
Line** 30 VUOTTA

LUO MERELLE SILTAA

KAPSELIVAATEKAAPPI

Ajattomia klassikoita Sokoksen valikoimista

Juhli tyylillä

Pukeudu loppuvuoden rientoihin yksinkertaisen tyylikkäästi tai suloisen tyttömäisesti.

LOPPUVUODESTA juhliitaan ainakin muutamat pikkujoulut, käydään lasten joulujuhlissa sekä nostetaan malja vuoden vaihtumiselle. Juhlakauden kapselivaatekaappiin kootaan vaatteita erilaisiin tilanteisiin ja illanviettoihin.

Vuodenaika huutaa lämpimiä neuleita sekä juhlavia materiaaleja. Laadukas silkki, pehmeä villa ja kimaltavat paljetit yhdistetään selkeisiin linjoihin ja leikkauksiin. Midi-mittainen satiinihame on vaatekaapin uusi peruspilari, joka sopii juhlaan ja arkeen.

Talven tehosteväri on viininpunainen. Syvä burgundi yhdistettynä neutraaleihin väreihin luo klassisen vaikutelman. Söpöyttä lookkiin saat lisäämällä asuun tai hiuksiin ison rusetin.

1 GLÖGITREFFEILLE
Pukeudu jouluelokuvien tyyliin pehmeään neuletakkiin ja lyhyeen villahameeseen. Viimeistele asu mukkealla pipolla ja kaulahuivilla.

2 JOULULOUNAALLE
Yhdistä pehmeä oversize-villaneule satiinihameeseen. Tarvittaessa saat asuun lisää tyylikkyyttä koroilla ja sliipatulla ponnarilla.

VÄHEMMÄN ON ENEMMÄN

Kapselivaatekaappi tarkoittaa rajattua vaatekokoelmaa, jonka vaatteet ovat helposti keskenään yhdisteltäviä. Pukeutuminen on vaivatonta läpi vuoden, kun kaapista löytyy maltillinen määrä laadukkaita lempivaatteita. Sokoksen pukeutumisneuvot auttavat sinua kapselivaatekaapin koostamisessa.

3

JOULUJUHLAAN

"Very demure, very mindful."

Loppuvuoden lifestyle-trendi kuvaa hillittyä juhla-asua hyvin. Lisää söpöyttä isolla rusetilla.

4

PIKKUJOULUIHIN

Valitse kokomusta asu ja korolliset nilkkurit, kun haluat vaivattomuutta ja tyylikkyyttä. Selästä avonainen silkkitoppi ja housujen leveät lahkeet keventävät ilmettä.

5

UUDENVUODEN BILEISIIN

Kimallusta pimeyteen! Väljä ja isolla rusetilla viimeistelty paljettimekko on varma valinta uudenvuodenjuhliin.

Viinipunainen neuletakki, Grace & Mila, 119 €. T-paita, Grace & Mila, 35 €. Villahame, Marc O'Polo, 159,95 €. Kävelykengät, Vagabond, 129 €. Kaulahuivi, Lasessor, 59,95 €. Pipo, Kati Niemi, 54 €. Valkoinen neuletakki, Samsø Samsøe, 160 €. Rusetti, Selected Femme, 17,99 €. Musta satiinihame, Selected Femme, 79,99 €. Viinipunainen laukku, Calvin Klein, 159,90 €. Ruskea neule, PBO, 169 €. Mustat housut, Selected Femme, 89,99 €. Silkkitoppi, Katri Niskanen, 220 €. Villakangastakki, Selected Femme, 199,99 €. Pikkulaukku, Calvin Klein, 119,90 €. Nahkanilkkurit, Ecco, 179 €. Paljettimekko, Vero Moda, 79,99 €.

KAPSELIVAATEKAAPPI

Ajattomia klassikoita Sokoksen valikoimista

Luottoasut jouluun

Panosta juhlissa
hillittyihin väreihin,
mutta yllätä
materiaaleilla ja
kerroksilla.

LOPPUVUOSI ON täynnä juhlia kaveriporukan pikkujouluista lasten esityksiin. Pukeutumista helpottaa vaatekaapista löytyvä kolmiosainen puku, muutama kauluspaita ja neule sekä farkut.

Old money -trendi sopii loistavasti jouluun. Klassinen herrasmiestyyli ja laadukkaat materiaalit yhdistettynä kerroksellisuuteen ovat trendin kulmakiviä. Kolmiosainen puku toimii juhlapukeutumisen pohjana. Yhdistele osia rohkeasti tilaisuuden luonteen mukaan.

Luota viininpunaiseen, tummansiniseen ja vihreään. Villa ja vakosametti tekevät olosta mukavan.

1 GLÖGITREFFEILLE
Lisää pukeutumiseen kerroksellisuutta liivin avulla. Vakosametti tekee ilmeestä astetta hienomman, mutta tuntuu mukavalta.

2 JOULUJUHLAAN
Laita jalkaan farkut ja kääri kauluspaidan hihat, jolloin fiilis pysyy rentona. Puvun liivi ja nahkanilkkurit erottavat asun arjesta.

VÄHEMMÄN ON ENEMMÄN

Kapselivaatekaappi tarkoittaa rajattua vaatekokoelmaa, jonka vaatteet ovat helposti keskenään yhdisteltäviä. Pukeutuminen on vaivatonta läpi vuoden, kun kaapista löytyy maltillinen määrä laadukkaita lempivaatteita. Sokoksen pukeutumisneuvojat auttavat sinua kapselivaatekaapin koostamisessa.

3

JOULULOUNAALLE

Valitse viininpunaista vakosamettia, kun haluat erottua joukosta. Puvun pehmeä ja eläväinen kangas pitää huolen siitä, että fiilis ei ole pönöttävä.

4

PIKKUJOULUIHIN

Yhdistä puvuntakki ja housut rentoon pooloon. Vaikutelma on viimeistelty, kun kengät ja vyö ovat samaa sävyä.

5

UUDENVUODEN BILEISIIN

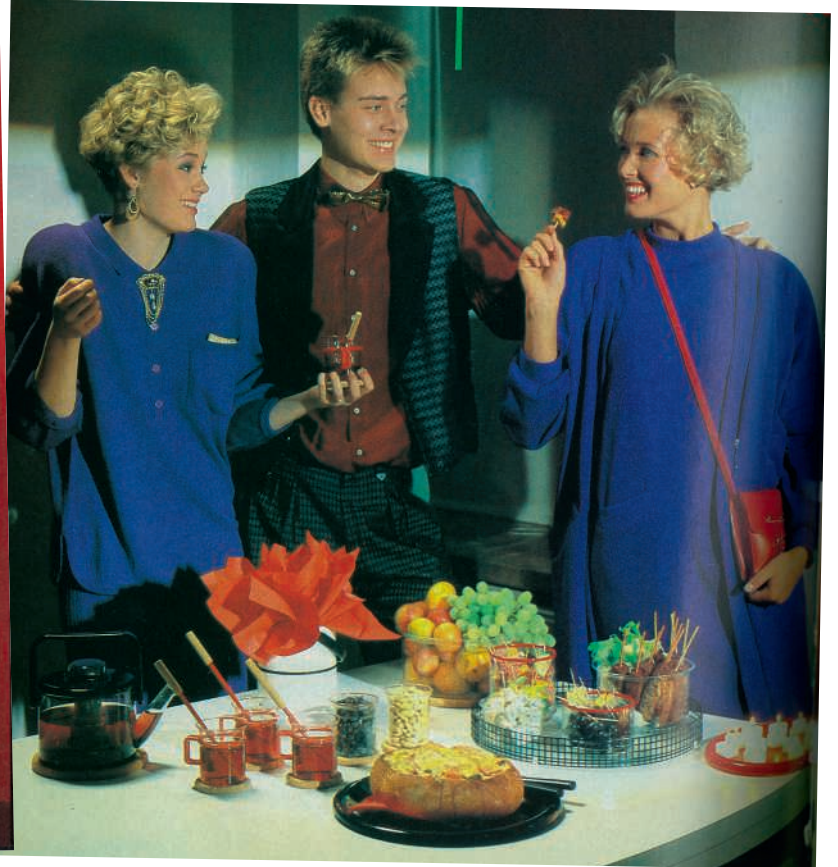
Alla tummaa sinistä, päällä viininpunaista. Kaksivärinen asu on yksinkertaisen tyylikäs ja huoleton.

Viininpunainen vakosamettiliivi, Turo, 199 €. Poolo merinovillaa, Fare Blu, 119 €. Viininpunaiset vakosamettihousut, Turo, 199 €. Nahkanilkkurit, Rieker, 109 €. Kauluspaita kukkakuosilla, Olymp, 89,95 €. Tummansiniset farkut, HUGO, 99,95 €. Tumma nahkavyö, Lloyd, 49,95 €. Viininpunainen vakosamettitakki, Turo, 479 €. Taskuliina, Matex, 12,95 €. Vaalea nahkavyö, Lloyd, 42,95 €. Pukukengät, Lloyd, 159 €. Salvianvihreä kauluspaita, Olymp, 79,95 €. Rusetti, Olymp, 44,95 €. Sininen kauluspaita, Olymp, 79,95 €.

Saatavuus ja valikoima vaihtelevat. Sokoksen valikoima osoitteessa sokos.fi

Meno muuttui villiksi

Alun perin pikkujoulut olivat perhejuhla – myöhemmin kosteat kekkerit, joissa tehtiin tyhmyyksiäkin. Tapahtumia saatettiin puida kahvihuoneissa monta viikkoa.

teksti ANNA KORTTELAINEN kuvat SOK, ILOMANTSIN MUSEOSÄÄTIÖ/ERKKI A. SIVONEN

Työpaikan arjessa voi leimahtaa ihastus. Pikkujouluissa siitä tuleekin romanssi.

Kotiin jäävän puolison kannattaa pitää päänsä kylmänä, sillä muuten joutuu olemaan mustasukkaisen epäluuloinen puolisonsa jokaisesta työpäivästä.

Näin kommentoi Väestöliiton psykologi **Irja Ikonen** Helsingin Sanomissa marraskuussa 1967.

Naisten aseman muutoksen myötä työntekijöissä oli yhä enemmän sekä naisia että miehiä. Mitä siis työpaikan hipoissa tapahtuikaan, kun pikkutunneilla tanssittiin slovareita?

Joulun alla 1971 toimittaja **Pirkko Kolbe** ilkamoi: ”Tavallisen aviovaimon silmissä muuttuu miehen arkinen työtoveri pikkujouluiltana kaameaksi syöjättäreksi, joka silmä vimasta kiiltäen jahtaa kunniallista

perheenisää vietelläkseen tämän heti oitis. Miksi ei myöskin niin päin, että kotiin jäävä virkanaisen aviomies kuvittelee vaimoaan havitelluksi seksioobjektiksi, jota firman miehet kilvan tavoittelevat pikkujoulukuusen ympärillä.”

Tarjolla puuroa ja huumoria

Näin siis 1960- ja 70-luvuilla. Mutta millainen on pikkujoulujen historia? Miksi ennen joulua on alettu pitää railakkaita juhlia työpaikoilla?

Alkujaan suomalaiset pikkujoulut olivat perheelle kotosalla ensimmäisen adventin kunniaksi järjestettyjä ruokatarjoiluja, joiden yhteydessä lapset saivat pikkulahjoja. Aikuisten pikkujouluja alkoivat 1900-luvun alussa järjestää Aleksanterin yliopiston eli nykyisen Helsingin yliopiston osakunnat. Esikuvat tulivat Ruotsista.

Seuraavaksi pikkujouluista innostuivat yhdistykset, seurat ja kerhot. Juhliloille tarjottiin puuroa, ja ohjelmassa oli yhteislaulua, näytelmiä, humoristisia puheita ja menneen vuoden kronikointia.

Työelämässä Kone Oy oli pikkujoulujen pioneeri jo 1920-luvulla. Lamavuonna 1933 samoihin kemuihin kutsuttiin ensi kertaa sekä Koneen toimiston väki että teknikot ja asentajat.

Laajemmin työpaikkojen pikkujoulut yleistyivät vasta toisen maailmansodan jälkeen. Työntekijöiden kestitseminen muistutti vanhaa talonpoikais yhteiskunnan tapaa tarjota loka-marraskuussa uutterille piioille ja rengeille pidot, jotta he eivät vaihtaisi työpaikkaa.

1950-luvulle tultaessa perheen kesken pidettävät pikkujoulut alkoivat jäädä un-

”AVIOMIES
KUVITTELEE
VAIMOAA
HAVITELLUKSI
SEKSIOBJEKTIKSI.”

Vuosina 1986–1996 Yhteishyvä antoi naisille meikki- ja pukeutumisohjeita juhlisiin. Esimerkiksi marraskuussa 1992 lehti kannusti naisia suosimaan pikkumustaa.

holaan. Perheenjäsenet juhlivat erillään, omien yhteisöjensä pirskeissä.

Työpaikoilla ”firman tytöt” valmistelivat tarjoilut ja sketsitkin olivat omatekoisia, mutta vähitellen saatettiin varata pitopalvelu ja ammattiesiintyjät. 1960-luvulta lähtien pikkujoulut alkoivat siirtyä työpaikan omista tiloista ravintoloihin.

Piikki auki, nyt saa rellestää

1970-luvulla anniskelu pikkujouluissa yleistyi. Pikkujouluista muodostui perhejouluun vastakohta: aikuiset aterioivat, juovat, tanssivat ja saattavat tehdä noloja tyhmyyksiä, rähistä tai puhua sivusuunsa. Erityisen vallattomiksi todettiin ne juhlat, joihin ei kutsuttu puolisoita ja joissa alkoholi hallitsi illan kulkua. Jälkikäteen puhumista riitti kahvihuoneessa joululumiin asti.

Eläkeliiton paikallisosaston vakavahenkiset pikkujoulut Iloimantsissa vuonna 1981.

ERITYISEN VALLATTOMIA OLIVAT JUHLAT, JOIHIN EI KUTSUTTU PUOLISOITA.

Kirjoittaja on
helsinkiläinen kirjailija
ja taidehistorioitsija
Anna Kortelainen.

Pikkujoulujen rellestysmaine ”kaamoksen vappuna” syntyi 1980-luvulle tultaessa, kun firmojen piikki oli auki vielä jatkoillakin. Nousukaudella yritykset todistivat menestystään kalliilla pikkujoulutempauksilla, tähtiartistien yllätyskeikoilla tai jopa henkilöstön ulkomaanmatkoilla.

Lama hiljensi 1990-luvun alussa työelämää ja firmojen juhlimista. Pikkujoulut saatettiin kokonaan perua kuin suruaikana. Vaihtoehtoisesti henkilöstö maksoi tarjoilun kukin omasta pussistaan. Laulettiin karaokea tai risteiltiin Tallinnaan. Pikkujoulujen ydin oli silti tallella. Sosiaaliantropologi **Laura Assmuth** totesi joulukuussa 1992: ”Pikkujoulu on yhden illan illuusio, jolloin juoksutytöstä voi tulla hetkeksi kuningatar” ja ”pomoista tehdään narreja”.

Kun talous elpyi, pikkujouluihin ilmestyi taas ohjelmaa, näyttäviä teemoja, roolipelejä ja kilpailuja. Huvitoimikuntien tilalle tulivat ammattimaiset tapahtumajärjestäjät.

Jos sittenkin vain urheilemaan?

Entä sitten nykyään? Perinteiset pikkujoulut saatetaan korvata yhteisellä

joululounaalla tai kulttuuriin, urheiluun tai muuhun virkistymiseen ja ryhmäytymiseen liittyvillä riennoilla. Vaikka pikkujouluissa edelleen saatetaan irrotella, ne eivät enää ole tekosyy seksuaaliselle häirinnälle.

Nykyäänkin marraskuissa muotijuutissa toistuu sana ”juhlakausi”: ne viikot vuodessa, kun suomalaiset ovat työpäivän päätteeksi valmiudessa muuntautumaan raisuiksi bilettäviksi. Toimistoasu vaihtuu mustiin tai punaisiin juhlatamineisiin, paitapusero pitsiin ja paljettiin, neulemekko pikkumustaan, huppari pikkutakkiin, kulkukortti kravattiin.

Firman pikkujoulut ovat liki yksinomaaisesti suomalainen ilmiö. Mahtaisiko sen konsepti taipua vientituotteeksi? ■

Lähteet: *Firman juhlat -tutkimuskysely 2000–2001/FM Katja Laitinen. SKS:n arkisto. Iris Haikonen: Pikkujoulu – rinnakkaisten tapojen juhla. Sivuvaheen tutkielma, Helsingin yliopisto/ folkloristiikka 1992. Leila Partanen: Arkihuolesi kaikki heitä – tutkimus pikkujoulujen vietosta. Opinnäytetyö, Kajaanin ammattikorkeakoulu 2013. Yle Kotimaa 2.12.2011. Helsingin Sanomat 1967–1992. Yhteishyvä 1984–1998.*

Yökerhon ilta päätyi todelliseen yllätysbiisiin

Tervetuloa pienelle aikamatkalle
1990-luvun yökerhoon.

ON MARRASKUU 1992. Rovaniemeläinen yökerho Doris on avautunut iltakymmeneltä.

Edellinen tunti oli kuumeinen: kaupungilla "puhelinlangat laulavat, kun porukkaa kasataan ja sovitaan lähdöstä Dorikseen".

Näin kuvailee toimittaja **Leena Palosaari** Yhteishyvän jutussa. Palosaaren mukaan "nuoret haluavat, että menopaikkaan on ehtinyt kertyä tarpeeksi väkeä, jotta salissa on tunnelmaa".

Yökerhossa kanta-asiakas **Pekka** kertoo, että "usein tapaamme ensin jonkun luona ja puhumme asiat. Niitä ei Dorikseen enää kannata jättää, jäävät pian puhumatta". Hän vinkkaa, että lenkkitossuissa Dorikseen ei pääse, mutta farkut hyväksytään. Kanta-asiakas **Ninaa** puolestaan viehättää Doriksen "vauhdikas ilmapiiri ja 22 vuoden ikäraja".

Kymmenen maissa henkilökunta virittelee tiloja valmiiksi. Kassatarjoilijat **Ari** ja **Veikka** leikkavat hedelmät valmiiksi palasiksi, vaahdottavat kermää ja keittävät vahvaa kahvia trendikkäitä juomasekoituksia varten.

Musiikki-isäntä **Marko** avaa kaapit, joissa on 320 cd-levyä ja parisataa vinyyliä. Hänellä on tapana kuunnella paljon radiota ja kirjoittaa hyvien biisien nimiä muistiin. Marko soittaa vuorotellen puolen tunnin settejä kiihkeää rytmimusiikkia ja kymmenen minuutin jäähdyttelyjä: "Myöhemmin tunnelmajaksot pitenevät ja ilta päättyy wiener-valssiin. Se on traditio."

JOULUN DORO MATKAPUHELIMET

139€

Doro Watch

Toimii kaikkien uusien Android- ja iPhone-puhelinten kanssa Doro Companion -sovelluksen avulla.

IP68 vesitiiviys, akun kesto noin viikko.

Väri: musta, vihreä, vaaleanpunainen.

249€

Doro 8110

Patentoitu EVA-käyttöjärjestelmä tekee Androidin käytöstä helppoa. IP54 roiskevesisuojaattu puhelin kestää käyttöä. Doron avunpyyntöpainike varmistaa, että apu on aina ulottuvilla. Väri: grafiitti.

Doro 2821

Tyylikäs ja helppokäyttöinen 4G simpukka-puhelin kameralla. Kuulokeääni on voimakas ja erittäin selkeä. Ominaisuuksiin kuuluvat mm. kamera, päivittäinen muistutus-toiminto, Bluetooth® ja turvaominaisuudet. Väri: pun/valk ja sin/valk.

119€

79€

Doro 1881

Helppokäyttöinen 4G peruspuhelin soittamiseen ja viestien lähettämiseen. Ominaisuuksia mm. taskulamppu, turvanäppäin sekä säädettävä tekstin koko. Väri: musta ja punainen.

PRISMA
Hyvä mutta halpa.

MILLAINEN ON SINUN NÄKÖISESI JOULU?

Hukkakuitu saa uuden elämän

Osasta Prisman omien merkkien vaatteista löytyvä Cyclo-tuotelappu viestii ympäristöystävällisemmästä valmistustavasta. Kierrätyskuidusta tehtyjen vaatteiden tuotannossa ei tarvita vettä tai kemikaaleja.

teksti MAARIT RASI kuvat SOK

Vaateostoksilla käyminen on ihanaa, mutta nykyään myös monella tapaa monimutkaista. Tyylisuioiden lisäksi on ratkaistava, miten ympäristö-

ystävällinen ostos on. Pitääkö ympäristöstä huolta kantavan ostaa aina kirpputorilta, vai voiko myös uusi vaate olla ekologinen?

Osasta Prisman omien WKLY-, House- ja Ciraf-tuotemerkkien vaatteista löytyy nykyään Cyclo-merkin tuotelappu. Se kertoo valmistustavasta, joka on aiempaa ekologisempi.

Cyclo-kuidulla tarkoitetaan vaatehtaiden leikkuujätteestä valmistettua kuitua. Kyse on siis kierrätysmateriaalista.

Prisman vaatteisiin kuitu tulee Pakistanista tai Bangladeshista. Bangladesh tunnetaan maailman tekstiilialttana, ja

S-ryhmällä on maassa 15 vaateollisuuden kumppanitehdasta.

Vaatteet tulevat yhä kaukaa, mutta voiko kierrätysmateriaaleista valmistettu vaate olla silti parempi valinta?

Muutokselle on tarvetta, sillä noin 20–47 prosenttia bangladeshilaisten vaatehtaiden leikkuu-, ompelu- ja värjäysmateriaalista on päätynyt haaskuun, jopa eteenpäin ulkomaille. Luvut perustuvat Prisman tietoihin ja tekstiilialaan keskittyvän Apparel resources -julkaisun artikkeliin vuodelta 2023.

”Leikkuujäte on joutunut aiemmin pääasiassa roskeeseen, energianpolttoon tai täytemateriaaliksi patjoihin ja huonekaluihin”, kertoo Cyclo-merkkiä luotsaava, Bangladeshissa työskentelevä **Mustafain Munir**. →

KIERRÄTYSKUITU VÄHENTÄÄ PUUVILLAN VILJELYN TARVETTA.

Kuitu lajitellaan ja puretaan

Kuidun matka vaateeksi alkaa, kun työntekijät kiertävät bangladeshilaisilla ja pakistanilaisilla tehtailla keräämässä tekstiilijätettä ja lajittelevat sen värien mukaan.

Tämän jälkeen he purkavat tekstiilin kangas- ja lankarakenteet takaisin kuiduksi. Vaihetta kutsutaan mekaaniseksi kierrätysprosessiksi.

Menetelmä säilyttää materiaalin alkuperäisen värin, eikä kuitua tarvitse värjätä uudelleen. Vaatteen tuotannossa ei siis tarvita lainkaan vettä tai kemikaaleja. Se on hyvä uutinen, sillä myrkyllisten kemikaalien käyttö, veden kulutus ja jätteet ovat vaateollisuudessa isoja ongelmia.

”Cyclo säästää hiilidioksidipäästöissä 90 prosenttia ja vedenkulutuksessa 95–99 prosenttia neitseelliseen puuvillakuituun verrattuna. Cyclo-kuidun päästöt tulevat lähinnä kuljetuksesta”, Munir kertoo.

Hyvä paha polyesteri

Täysin ongelmatonta ei Cyclo-kuidun käyttökään toki ole. Kun tunnustelee siitä valmistettua vaatetta, huomaa, että se on aavistuksen karheampi kuin vastaava, uudesta puuvillasta valmistettu tuote. Mustafain Munirin mukaan Cyclo-kuitu sopii siksi loistavasti hieman raskaampiin vaatteisiin, kuten collegevaatteisiin, villapaitoihin, farkkuihin tai laukuihin.

”Oikealla materiaalikoostumuksella Cyclo-kuitu toimii myös t-paidoissa. Lopputuloksesta tulee pehmeä ja miellyttävä iholla”, kertoo S-ryhmän tuoteryhmäpäällikkö **Johanna Baumann**.

Mekaanisessa kierrätysprosessissa haaste on, että valmistusprosessissa kuitu lyhenee. Siksi siihen lisätään pitempikuituista materiaalia, kuten polyesteria. Polyesterin ongelmana on siitä irtoava mikromuovi ja se, että sekoitekuitujen kierrätys on tällä hetkellä

CYCLO-KUITU SYNTYY LEIKKUUJÄTTEESTÄ

- Valmistetaan vaateollisuuden leikkuujätteestä, joka kerätään vaate-tehtaista, tarkistetaan ja lajitellaan värin mukaan. Leikkuujäte revitään kuiduksi mekaanisesti, sekoitetaan muiden kuitujen kanssa ja kehrätään langaksi. Uusiksi vaatteiksi kuitu ommellaan tehtailla, joiden kanssa S-ryhmä on tehnyt pitkään yhteistyötä.
- Menetelmä säilyttää materiaalin alkuperäisen värin,

eikä kuitua tarvitse värjätä uudelleen. Vaatteen tuotannossa ei tarvitse käyttää myöskään lainkaan vettä tai kemikaaleja.

- Vähentää uuden puuvillan viljelyn tarvetta ja vapauttaa näin maata esimerkiksi ruoan tuotantoon. Neitseellisen puuvillan viljely kuluttaa paljon luonnonvaroja, kuten vettä.
- Edistää kiertotaloutta hyödyntämällä tekstiilijätettä.

- S-ryhmä edellyttää kaikilta tavarantoimittajilta, että tuotteiden valmistuksessa sekä niissä käytettävien materiaalien ja raaka-aineiden tuotannossa noudatetaan lainsäädännön vaatimuksia ja työehtosopimuksia sekä ihmisoikeuksia ja kansainvälisiä työelämän vähimmäisnormeja. Kun tuotanto tapahtuu riskimaassa, S-ryhmän omien merkkien ja oman maahan-tuonnin tuotteita valmista-

villa tehtailla vastuullisuutta seurataan riippumattomin tehdasauditoinein. Auditoinneissa tarkastetaan muun muassa työaikaikäytännöt, työturvallisuuskäytännöt sekä lakien mukaisen minimipalkan maksu.

- Cyclo-kuidusta valmistettuja vaatteita voi ostaa Prismasta. Cycloa käytetään osassa WKLY-, House- ja Ciraf-merkkien vaatteista.

kuva Juha Mustonen

vaikeaa, sillä siihen tarvittavaa teknologiaa ei ole saatavilla.

”Lyhytkuituisen kierrätetyn puuvillamateriaalin kestävyys paranee, kun siihen sekoitetaan pitempikuituista materiaalia, kuten polyesteria tai neitseellistä puuvillaa”, Baumann jatkaa.

Tällä hetkellä kierrätetyin kuitu on polyesteri. Vaateteollisuudessa etsitään uusia kierrätysmateriaaleja ja valmistustapoja.

Osa innovaatioista kuulostaa tavallisen kuluttajan korvaan hyvinkin kiinnostavilta. Vaikkapa elintarvikejätteestä voidaan jo valmistaa kuitua, joka soveltuu myös vaatteiden valmistukseen.

Hinta yllättää iloisesti

Ympäristön kannalta parasta on, jos ei osta uutta lainkaan ja käyttää vaatekaapista löytyviä vaatteita mahdollisimman pitkään. Vaatteet kuitenkin kuluvat, ja uusia tarpeita tulee väistämättä.

Siksi on hyvä uutinen, että aiempaa parempia valintoja voi tehdä myös viikoittaisen kaupankäynnin yhteydessä.

Prismassa ostoskoriin päätyvän kierrätyskuituisen vaatteiden hinta yllättää iloisesti. Cyclo-tuot-

teiden tuotantokustannukset saadaan pidettyä alhaisina, sillä vettä tai kemikaaleja ei tarvita.

”Mekaaninen kierrätysprosessi on yksi edullisimmista kierrätyskuidun valmistusprosesseista”, Johanna Baumann kertoo.

Hintalapun lisäksi Cyclo-tuotteissa kiinnostavat niiden tuotelaput. Tuotteista löytyvät muun muassa QR-koodit, joiden avulla vaatteiden valmistuksesta pääsee lukemaan tarkemmin.

”Uskomme havainnollistamiseen. Kerromme hiilidioksidipäästöjen vähentämisestä mahdollisimman konkreettisesti”, Mustafain Munir kertoo.

Cyclo-kuidusta valmistettu vaate kertoo myös tulevasta.

EU:n tekstiilistrategia tähtää siihen, että jatkossa yhä useampi vaate olisi ainakin osittain kierrätysmateriaaleista valmistettu.

Vaate- ja tekstiiliteollisuus käyttää huomattavia määriä luonnonvaroja, maapinta-alaa ja vettä sekä aiheuttaa päästöjä muun muassa vesistöihin. Muutos on välttämätön.

”Jatkossa meidän pitää kertoa asioista entistä läpinäkyvämmiin”, Baumann sanoo. ■

JOULUPATA.FI

TEE
JOULUSTA
ODOTTAMISEN
ARVOINEN
KAIKILLE.

AUTA LAHJOITAMALLA
MOBILEPAY 45011
TAI JOULUPATA.FI

KERÄYSLUPA: RA/2021/1383

HOTELLILOMALLE

Parhaat reissuvinkit ympäri Suomea

Loma hyvän elämän pääkaupungissa

Kuopio tarjoaa matkailijalle taianomaista luontoa, eläväistä toritunnelmaa ja kiinnostavaa kulttuuria – sekä tietenkin savolaisen leppoisan ilmapiirin.

teksti IINA KANSONEN kuvat SOK

Yövy luonnon helmassa

Laskettelukeskuksen tuntumassa sijaitseva tyylikäs Break Sokos Hotel Tahko tarjoaa luonnonläheistä majoitusta uudistetuissa huoneissa. Herää ihailemaan Tahkon jylhiä maisemia suoraan huoneesi ikkunasta, hemmottele itseäsi kattokerroksen kylpylässä tai kokeile golfsimulaattoria. Hotellin uudistus on valmis joulukuun 2024 mennessä.

Break Sokos Hotel Tahko,
Sääskiniementie 560, Tahkovuori

Eläydy musiikkiin

Break Sokos Hotel Tahkossa pääset nauttimaan myös kulttuurista: Tahkon talviteatterin deittikulttuurilla leikittelevää *Love me Tinder*-musiikkikomedialla esitetään hotellin maisemasalissa marraskuusta maaliskuun alkuun saakka.

Break Sokos Hotel Tahko,
Sääskiniementie 560, Tahkovuori

S-ETUKORTILLA

majoitut Sokos Hotelleissa ja Suomen Radisson Hotelleissa jopa 25 prosenttia päivän hintaa edullisemmin ja kerrytät Bonusta.

sokshotels.fi
radissonhotels.com

Kurkista historiaan

Kuopion korttelimuseossa pääset kurkistamaan, miten kaupungissa asuttiin ja juhlittiin 1800- ja 1900-lukujen taitteessa. Astu sisään **Minna Canthin** salooniin, vieraile vanhassa apteekissa ja ihastele 11 puutalon ihastuttavaa pihapiiriä. Museon perinteisessä joulunäytelyssä näet säätyläisperheen komean kuusen ja 1930-luvun joulupöydän sekä tapaavat vanhan ajan joulupukin. Joulunäyttely on avoinna 3.12.2024–5.1.2025. *Kuopion korttelimuseo, Kirkkokatu 22*

Liiku luonnossa

Kuopiosta reilun 50 kilometrin päässä sijaitsevan Tahkon matkailukeskuksen taianomaisessa ympäristössä voit tallustella lumikengillä Nipasen kodalle tai laavulle makkarapaistoon. Jos kaipaat vauhdikkaampaa menoa, hyppää pyörän selkään ja polkaise elämykselliselle talvipyöräilyreitille! Lumikenkiä ja maastopyöriä vuokrataan paikan päällä.

Tahko on oivallinen paikka myös perinteiselle retkeilylle, ja alueelta löytyy useita koko perheelle sopivia retkikohteita. Pääset Tahkolle Kuopion keskustasta joukkoliikenteen bussilla.

Ruokaile rennosti

Reilut annoskoot ja rehti, kotimaisista raaka-aineista konstailematta valmistettu ruoka takaa, että et lähde Leiketuvasta nälkäisenä. Rennossa ravintolassa tarjoillaan nimensä mukaisesti omassa keittiössä leivitettyjä leikkeitä. Listalta löytyy lisäksi kaupunkilaisten keskuudessa klassikoiksi nousseita pannupizzoja sekä salaatteja ja burgereita.

Leiketupa, Haapaniemenkatu 24–26

Nauti toritunnelmasta

Kuopion ehkä tunnetuin nähtävyys on keskellä kaupunkia sijaitseva eläväinen kauppatori, jonka laidalla seisoo kaupungin kaunis kauppahalli. 13.–23.12. auki olevalla Suomen kauneimmaksi kutsutulla Kuopion joulutorilla voit muun muassa ihailla

Lumottu metsä -valotaideteoksia, tehdä jouluisia ostoksia, tavata joulupukin ja -muorin sekä nauttia viikonloppuisin vierailevista esiintyjistä. Alle kouluikäiset pääsevät ratsastamaan hevoskaruselliin. *Kuopion kauppatori, Kauppakatu 45*

NÄKÖKULMA

Valokuvaaja tutkii elämää Suomessa

Sinne on vain mentävä

Odottamalla se ei lämpene, ymmärtää moni avannon reunalla. Valokuvaaja Ulla Nisonen selvitti, mikä saa ihmiset kylmään veteen aina uudestaan.

teksti ja kuvat ULLA NISONEN

**JANETTE TUHKUNEN, 41, KOKKOLA
KOKKOLAN UIMAHALLI VESIVEIJARI**

"Uintiporukassamme on entisiä työkavereita, kavereita ja kavereiden kavereita. Osa on harrastanut talviuintia jo pidempään. Minut ylipuhuttiin mukaan vuosi sitten. Ryhmän paine toimii tosi hyvin.

Käyn yhdellä uintikerralla kolmesta neljään kertaa vedessä. Ensimmäinen uinti on pieni dippaus, sitten kroppa pikkuhiljaa lämpenee. Vedessä ajattelen vain sitä hetkeä ja hengitystäni. Silloin murheet tippuvat harteilta ja tulee seesteinen olo. Huolet jäävät aina altaaseen."

MEERI KOITTOLA, 28, KÄLVIÄ KLAPURINJÄRVI

"Mummuni käy pihakaivossa uimassa, ja lapsena kävin siellä hänen kanssaan. Mummu on hurja nainen. Hän kipuaa pitkiä tikkaita pitkin pimeään kaivoon. Ehkä sieltä tulee jotain hulluutta minulle verenperintönä.

Loukkasin nuorempana selkäni. Kylmä helpottaa kipuja huomattavasti. Vaikka avannosta noustessa näytän rautakangelta, hetken päästä olo on aavistuksen notkeampi.

Aikoinaan joku viisas sanoi minulle avannon reunalla, että ei se tuosta lämpimämmäksi odottamalla muutu. Sinne on vain mentävä."

RAINER JOHNSON, KOKKOLA AVANTOUINTIPAIKKA PALMAHOVI

"Kuulun Kokkolan vanhimpiin talviuimareihin. Nyt on 25. talvi menossa. Ennen uin vain uimahallissa, mutta kyllästyin ahtauteen. Kokeilin talviuintia puhtaasta uteliaisuudesta. Ensimmäisellä kerralla en ottanut kavereita mukaan, etteivät he pääsisi naljailemaan, jos en uskaltaisikaan veteen. Talviuintiharrastuksen kautta löysin nopeasti uuden kaveriporukan. Yhteisöllisyys on iso osa harrastusta.

Olen kulkenut aika paljon talviuintikisoissa. Olen käynyt kisaamassa myös Ruotsissa, Lontoossa, Latviassa, Sloveniassa ja Tallinnassa."

**TOPI MARTINOFF, 40, JA VEIKKO MARTINOFF, 5
KAHVILA SAHA, YKSPIHLAJA**

"Aina on pieni kynnyks mennä kylmään veteen, mutta joskus se kynnyks on tosi pieni. Tänään keho ilmoitti minulle, että Topi, älä mene sinne!

Veikko ei ole käynyt avannossa, mutta uimahallin kylmäallas on tuttu. Veikko on veljensä kanssa myös kova pyörimään lumessa. Kun talvella lämmitämme pihasaunaa, jätkät menevät aina.

Tämä on meille kuin kotisauna. Olemme aikoinaan asuneet tässä pihapiirissä. Silloin toimin sellaisena renkinä: ajoin nurmikkoo, nikkaroin ja lämmitin saunaa yleisille vuoroille."

NATASCHA SKOG, 56, KOKKOLA AVANTOUINTIPAikka PALMAHOVI

"Uintiporukkamme Villi Viisikko sai alkunsa Palmahovin avantouintiympeyryistä. Olimme usein paikalla samaan aikaan, ja tulimme hyvin juttuun. Perustimme yhteisen Whatsapp-ryhmän nimeltä Villi Viisikko. Meistä on sittemmin tullut ystäviä. Käymme yhdessä syömässä, elokuvissa ja konserteissa. Kun talviuintikausi päättyy, menemme soraomontuille uimaan. Käymme siellä pitkälle syksyyn, kunnes talviuintikausi taas alkaa. Kaikki talviuimarit odottavat kovasti kunnon pakkasia, sillä vesi tuntuu silloin lämpimältä.

Olen lapsesta asti uinut paljon ja tykännyt vedestä. Työreissuillekin otan aina uikkarit mukaan. Ihan sama, mikä lutakko löytyy, niin menen dippaamaan.

Talviuinti antaa niin paljon, että haluan löytää sille aikaa. Se on hyvää vastapainoa kaikelle muulle. Työkiireet ja paineet jäävät aina avantoon. Se on hyvä pääntyhjennyspaikka."

Kuvassa vasemmalta oikealle Natascha Skog, Mia Myrskog ja Tuija Tapaninen.

ULLA NISONEN, 38

- Ihmiskuvaaja. Tekee myös kuvituksia ja videotuotantoja.
- Opiskellut valokuvausta Lahden Muotoiluinstituutissa.
- On kiinnostunut mahdollisuudesta muokata todellisuutta ilmaisulla ja käyttää valokuvan voimaa hyvään.
- Kuvaa henkilöjuttuja ja reportaaseja lehdille. Asiakkaina myös yritykset ja organisaatiot.

Ilahduttava joululahja!

Tilaa
lahjaksi tai
itsellesi!

Lehti kuin
lehti jopa yli

-50%
+3 lahjaa!

Tilaa joululahjaksi
mieluisa lehti,
saat itse peräti
kolme lahjaa!

VALITSE LAHJASI!

Kaunis talviaiheinen LED-valokoriste
tuo talvi-iltoihin herkkää tunnelmaa.
Iloksi omaan kotiin tai lahjaksi
läheiselle.

- Valokoristeon korkeus n. 17,5 cm
- Valo-osa akryylia, jalusta vaneria
- USB-liitin
- Kiinteä virtajohto, ei lataustoimintaa

Arvo
45,00 €

tai

Upea **silkkinen tyynyliina** kahden
kappaleen pakkauksessa.
Laatu yllästä silkkisatiinia.

- Materiaali 95% silkkiä ja 5% spandexia.
- Tyynyliinan koko 50 x 60 cm.

Arvo
85,00 €

**+ SAAT 2
LISÄLAHJAA!**

Luontoaiheinen
Seinäkalenteri 2025 +
yllätyksellinen Joululahja!

Katso lahjasi, kaikki lehdet ja tee helppo nettitilaus: tilaus.otavamedia.fi/joulutarjous
Tai soita 09 – 156 665 (ma-pe klo 8-19)

TILAUSKORTTI

Kyllä kiitos! Tilaan rastilla merkitse-
mäni lehden **hintaan 39 €**. Saan valitsemani
tilaajalahjan ja lisälahjaina **Seinäkalenterin
2025** sekä **yllätyksellisen Joululahjan**.

- ☐ Anna 3 kk (norm. 82,50 €)
- ☐ Seura 3 kk (norm. 86,10 €)
- ☐ Kotiliesi 3 kk (norm. 79,50 €)
- ☐ Tekniikan Maailma 3 kk (norm. 77,70 €)
- ☐ Suomen Kuvalehti 2 kk (norm. 68,00 €)

Valitsen lahjaksi (merkitse rastilla):

- ☐ Led-valokoristeon, arvo 45,00 €
- ☐ Silkkityynyinpäälliset 2 kpl,
arvo 85,00 €

TILAUS ALKAA (merkitse rastilla):

- ☐ Niin pian kuin mahdollista
ID 409050 OT 3000457
- ☐ 24.12.2024 jälkeen
ID 409049 OT 3000456

LAHJAN SAAJA:

SUKUNIMI	ETUNIMI
LÄHISOITE	
POSTINUMERO	POSTITOIMIPAIKKA
SÄHKÖPOSTIOSOITE	PUHELIN

LAHJAN MAKSAJA: (JOS ERI KUIN SAAJA)

SUKUNIMI	ETUNIMI
LÄHISOITE	
POSTINUMERO	POSTITOIMIPAIKKA

Lehti kuin
lehti jopa yli
-50%
+3 lahjaa!

POSTI-
MAKSU
MAKSETTU

OTAVAMEDIA
Tunnus 5005030
00003 VASTAUS-
LÄHETYS

Vertailuhinta on tilausjakson normaali tilaushinta. Tarjous koskee vain uusia tilauksia, ulkomaan tilauksiin lisätään postimaksu. Tilaajalla on oikeus peruuttaa tilaus 14 vuorokauden kuluessa. Jatkuva tilaus jatkuu automaattisesti kiinteän tarjousjakson jälkeen kulloinkin voimassaole-
vaan tilaushintaan. Seuraavan tilausjakson hinta on voimassaolevan hinnaston mukainen hinta vastaavalla tilauspituudella kuin ensimmäinen
tarjousjakso. Tilauksella on voimassaolo 30 päivän irtisanomisaikaa. Tilaukseen liittyy maksuvelvollisuus, ellei sitä ole erillisesti määritelty näytetilaukseksi.
Paperilaskuista veloitamme käsittely- ja postituskulut 4,90 €. Saat lisätietoja maksuttomista vaihtoehdoista otavamedia.fi/asiakaspalvelu.

Lahjat toimitetaan tilauksen maksajalle.
Tilaajalahjoja on rajoitetusti. Jos tilauksia tulee enemmän ja lahjat loppuvat
kesken, toimitamme tilalle toisen tuotteen. Valinnainen tilaajalahja lähe-
tään noin kolmen viikon kuluessa siitä, kun tilausmaksu on kokonaan maksettu.
Noutamatta jääneitä lahjoja ei lähetetä uudelleen. Muista merkitä lahja-
valintasi tilauskorttiin! Lisälahjasi saat automaattisesti.

Henna Korhonen
nauttii kunnon
kiireestä. Se lupaa
hyvää myös illan
myynnille.

Yökerho on
kahvilaa rennempi
paikka rakkauden
löytämiseen, arvioi
Jenna Lehtonen.

Löytyykö rakkaus vain Tinderistä?

Moni löytää parisuhteen Tinderistä. Kävimme Seinäjoella selvittämässä, etsitäänkö rakkautta silti yhä yökerhosta.

teksti **MAARET LAUNIS** kuvat **KRISTA LUOMA**

On keskiviikkoilta Seinäjoella, ja kello käy puolta kymmentä. Ravintolapäällikkö **Henna Korhonen**, 33, ja tarjoilija **Jenna Lehtonen**, 23, odottavat yökerho Karmaan noin 250:tä kävijää.

Luvassa on opiskelijabileet. Tällaiset illat alkavat ja päättyvät aikaisin – suurimmalla osalla asiakkaista kun on seuraavana päivänä koulua.

Siksi meidän pitääkin jo ryhtyä päätehtäväämme: kysymään ihmisiltä, löytyykö yökerhosta rakkautta. Vai onko Tinder syrjäyttänyt baarit kokonaan?

Ei pelkkää erotiikkaa

Kun asiaa kysyy Karman asiakkailta, selviää, että Tinder ja yökerho saatetaan yhdistää. Romanttisia kohtaamisia pohjustetaan Tinderissä tai muissa seuranhakupalveluissa – ja sitten tavataan vaikka yökerhossa.

Näin osapuolet ovat varmistaneet etukäteen, että molemminpuolista kiinnostusta löytyy. Eikä tule lähestyttyä varattuja.

Julius, 21, kertoo, että on varattu mies ja tavannut tyttöystävänsä Tinderissä. Silti hän on ylpeä spontaanin pokailukulttuurin kannattaja.

”Sanotaanko näin, että jos kaksi ihmistä tapaa toisensa baaritiskillä, niin parhaimmillaan ihminen avautuu itsensä toiselle, kemit kohtaavat ja juttu

etenee sulavasti. Kuten mun amiksen maikka sanoi, niin elämä ei ole pelkkää erotiikkaa, se on myös taidetta. Ja sitä se pokailukin on, taidetta.”

Maija Vähä-Vahe, 21, on alkanut seurustella tyttöystävänsä kanssa edellisellä viikolla ja paistattelee uuden ihmissuhteen hehkussa.

”Rehellisesti sanottuna Karma ei ole koskaan ollut mulle paras paikka löytää seuraa, koska olen lesbo ja Seinäjoen seksuaalivähemmistöpiirit ovat aika pienet”, hän sanoo.

Vieressä istuu ystävä **Vilma Koskela**, 27. Koskela tykkää käydä ulkona kaverien kanssa eikä panisi pahakseen vaikka Karmasta löytyisi seuraa myös romanttisessa mielessä.

Koskelan Karmassa käymisen aikana ajat ovat selvästi muuttuneet. Toisen ihmisen seksuaalissävytteeseen lähestymiseen liittyy enemmän sääntöjä kuin aiemmin.

Hän muistelee muutaman vuoden takaista tapausta, jossa eräs nainen lähestyi häntä Karman tiskillä.

”Meillä oli samanlaiset smiley-lävisetykset, ja hän huudahti että ’sullakin on smiley’, ja pussasi mua. Nykyään tuolaista ei voisi enää tapahtua, sehän olisi seksuaalista ahdistelua.”

Miltä se sitten tuntui, suoraan suulle suuteleminen?

”Ihan kivalta. Mutta vielä kivempi olisi, että kysyisi, saanko mä pussata sua.”

”Tänään käy flaksi”

Myös sairaanhoitajaopiskelijat **Felicia Tikkamäki**, 20, **Visa Joutsen**, 23, ja **Sofia Petroff**, 29 pohtivat, onko sosiaalinen media syrjäyttänyt kasvokkaiset kohtaamiset nuorten aikuisten keskuudessa.

Kaikki ovat sitä mieltä, että näin on päässyt käymään.

Petroff julistautuu vanhanaikaisen deittailukulttuurin kannattajaksi, vaikka asia ei olekaan hänelle ajankohtainen.

”Haluan, että mut haetaan kotoa ja että mun eteen nähdään vaivaa, koska itsekin näen vaivaa sen toisen ihmisen eteen.”

Entä mitä sanoo tarjoilija Jenna Lehtonen. Miksi yökerho olisi hyvä paikka löytää rakkaus?

”Ihmistä paljastuu täällä vähän erilainen puoli, ja toki alkoholilla on rentouttava vaikutus, eihän siitä mihinkään pääse. Jos pitää tavata tuntematon, kiinnostava ihminen kahvilassa tai muussa hiljaisessa ja valoisassa paikassa, niin se on paljon jännittävämpää.”

Jos Karmaan sovitaankin treffit etukäteen digitaalisissa seuranhakuvissa, niin ainakin tämän illan keskustelujen perusteella vallalla tuntuu olevan spontaani pokailukulttuuri.

Karman ovimiestenkin mukaan ulkona jonossa kuuluu jonkin verran nuorten miesten uhoamista siitä, että tänään käy flaksi.

Tarina ei kerro, miten huutelijoille Karmassa lopulta käy. ■

KAUNEUS

Sesongin suosikit meikkipussiin Sokoksen valikoimista

TULEVAISUUDEN KLASSIKKO

Tehoseerumi vaikuttaa luonnollisiin sekä elintapojen ja ympäristön aiheuttamiin ikääntymisen merkkeihin iholle.

**Clarins Double Serum -teho-
seerumi 50 ml, 137 €**

2

3

1

Valikoimat vaihtelevat myymälöittäin. Kaikki tuotteet sokos.fi.

Hoida ja hehku

Nämä meikkipussin helmet kruunaavat juhhalookisi – ja varmistavat, että se pysyy.

1. VOIMAA KATSEeseen

Vedenkestävässä silmänrajaustussissa on silkkimäinen väripigmentti.

WE CARE ICON Clean Beauty -silmänrajaustussi, 9,90 €

Kruunaa silmämeikkisi pehmeällä, runsaspigmenttisellä rajauskynällä.

WE CARE ICON Clean Beauty -silmänrajauskynä, 6,90 €

2. PUNAA HUULILLE

Hoitava huulipuna antaa mattaisen ja täyteläisen lopputuloksen.

MAC Macximal Silky Matte Lipstick -huulipuna, 31,50 €

3. POHJUSTUS ON KAIKEN A JA O

Kaikille ihotyypeille sopiva öljytön pohjustusvoide pitää meikkivoiteen paikallaan.

Fenty Beauty Pro Filt'r Instant Retouch Primer -meikinpohjustaja, 41 €

4. RIPSET NÄYTTÄVIKSI

Harjaa ripset tuuheiksi hoitavalla ripsivärillä, joka kestää jopa 24 tuntia.

Lancôme Hypnose Drama -ripsiväri, 39,50 €

5. VALOA KASVOILLE

Ihoa kosteuttavat ja heleyttävät valopisararat tuovat kasvoille juhlan hehkoa.

Lumene Invisible Illumination valopisararat, 35,50 €

6. ÄLÄ UNOHDA VIIMEISTELYÄ

Viimeistelysuihke pitää meikin virheettömänä jopa 16 tuntia.

Urban Decay All Nighter Makeup Setting Spray -viimeistelysuihke, 38,50 €

7. HEHKUA POSKILLE

Runsaspigmenttinen, voidemainen poskipuna nostaa punan poskille jopa 12 tunniksi.

NYX Professional Makeup Buttermelt Blush -poskipuna, 14,90 €

**VIIMEISTELY
VARMISTAA
MEIKIN
PYSYVYYDEN!**

Kaikki jouluun

Prismasta saat kaiken jouluun
aina piparkakuista kuusenkoristeisiin
ja lahjatoiveista juhlavaatteisiin.

Kaikkea on Korvatunturin
mitalta.

Katso tästä
Prisman ideat
joulun viettoon.

MEILTÄ
SAAT
BONUSTA
s-kanava.fi

SUKKAMAA

Ilahduta maakuntasukilla

Alavilta mailta tuntureille

Pohjois-Pohjanmaan maakunta ulottuu Perämeren rannikolta itärajallesi asti. Maakunta on pinta-alaltaan maamme toiseksi suurin, ja sen keskuskaupunki on Oulu. Pohjois-Pohjanmaan luontoa luonnehtivat jokien halkoma rannikkoseutu, laajat aapasuoalueet ja jylhät vaarat. Pohjois-Pohjanmaalla toimivat Osuuskauppa Arina, Osuuskauppa KPO ja Koillismaan Osuuskauppa.

Kurjen askelin

Pohjois-Pohjanmaan maakuntasukat henkivät suon mystistä tunnelmaa. Sukkien varsia koristaa maakunnan nimikkolintu kurki. Sukissa ihastuttavat myös valkokukkaiset suopursut.

ohje MINTTU WIKBERG kuvat JOHANNA LEVOMÄKI
kuvajärjestelyt JENNI VALPIO

Pohjois-Pohjanmaa

Koko: 38

Langan menekki: Novita Nalle (80 % villa, 20 % polyamidi, 100 g / 260 m)

(010) luonnonvalkoinen 100 g

(392) luonto 100 g

Sukkapuikot 3 mm tai käsi-
alan mukaan

25 s / 10 cm kirjoneuletta

Huomioitavaa: Sido 4 s pidemmät lankajuoksut kiertämällä lankoja keskenään ristiin työn takana. Tee sidonnat eri kohdissa, etteivät ne osu samaan silmukaväliin peräkkäisillä kerroksilla.

Varsi

Luo sukkapuikoille luonnonvalkoisella langalla 80 s ja jaa s:t tasaisesti neljälle puikolle. Kerroksen vaihtumiskohta on IV ja I puikon välissä.

Neulo kierrettyä joustinneuletta suljettuna neuleena: *1 n, 1 o kiertäen eli takareunasta*, toista *-*, kunnes työn korkeus on 3 cm.

Aloita kirjoneule suljettuna neuleena A-kaavion 1. krs:lta. Neulo kaavion kaikki krs:t. (Huomaa, että kaaviossa on myös yksivärisiä kerroksia.)

Jatka kirjoneuletta B-kaavioista ja neulo kaaviosta kerrokset 1–62. Tee kavennukset kaavioon merkityissä kohdissa. Neulo vielä viimeinen krs 63 (huomaa että krs on lyhempi muita) ja järjestä s:t puikoille kaavion yläreunan ohjeen mukaisesti. Kaavion lopussa työssä on 56 s.

Kantapää

Neulo kantapää värillä luonto. Aloita kantalappu neulomalla I puikon s:t oikein IV puikolle = 28 s. Jätä muut s:t odottamaan.

Aloita ristiin vahvistettu neule:

1. krs (NP): Nosta 1. s neulomatta lanka työn nurjalla puolella ja neulo muut s:t nurin. Käännä työ.

2. krs (OP): *Nosta 1 s neulomatta lanka työn nurjalla puolella, neulo 1 s oikein*, toista *-* kerros loppuun. Käännä työ.

Kuka saa sukat?

Ehdota Pohjois-Pohjanmaan sukille saajaa: yhteishyvä.fi/sukkamaa. Malliparin koko on 38.

Pitkävartiset villasukat ovat toivottu joululahja. Tupsut tuovat näyttäviin sukkiin talvista tunnelmaa.

3. krs (NP): Nosta 1. s neulomatta lanka työn nurjalla puolella ja neulo muut s:t nurin. Käännä työ.

4. krs (OP): Nosta 1 s neulomatta lanka työn nurjalla puolella, neulo 2 o, *nosta 1 s neulomatta lanka työn nurjalla puolella, neulo 1 o*, toista *-* ja neulo viimeinen s oikein. Käännä työ.

Toista kerrokset 1–4 yhteensä 7 kertaa = 28 krs. Neulo vielä 1 krs nurin kuten edellä, käännä työ.

Kantapohjan kavennukset

Aloita kantapohjan kavennukset: Jatka samaa vahvennettua neuletta kuin edellä. Neulo kantalapun oikean puolen ker-

rosta, kunnes jäljellä on 10 s. Tee ylivetokavennus (= nosto 1 s oikein neulomatta, neulo 1 s oikein ja vedä nostettu s neulotun yli) ja käännä työ. Nosta 1. s neulomatta, neulo 8 s nurin ja neulo 2 seuraavaa s:aa nurin yhteen, käännä työ. Nosta 1. s neulomatta, neulo, kunnes jäljellä on 9 s, tee ylivetokavennus ja käännä työ.

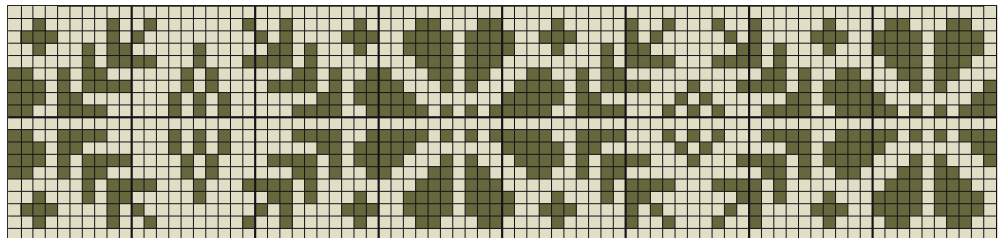
Jatka kavennuksia samalla tavalla, eli sivusilmukat vähenevät joka krs yhdellä ja kantapään keskellä on koko ajan 10 s. Kun sivusilmukat loppuvat, jaa silmukat kahdelle puikolle, 5 + 5 s, ja neulo ensimmäiset 5 s vahvennettua neuletta. Kerroksen vaihtumiskohta on nyt tässä.

Kiila ja terä

Neulo kantalapun 5 s oikein. Poimi neuloen värillä luonto vapaalle puikolle kantalapun vasemmasta reunasta 14 s + 1 s kantalapun ja II puikon välistä. Neulo poimitut s:t kiertäen eli takareunasta oikein. Neulo II puikon s:t o ja kavenna samalla 1 s (=13 s). Neulo III puikon s:t o. Poimi kantalapun oikeasta reunasta 15 s + 1 s III puikon ja kantalapun välistä sillä puikolla, jolla on 5 s. (Huom! Tässä poimitaan 1 s enemmän kuin toisella puolella.) Neulo poimitut s:t kiertäen oikein ja kantalapun 5 s oikein. Työssä on 68 s.

Aloita kirjoneule ja kiilakavennukset C-kaavion 1. krs:lta

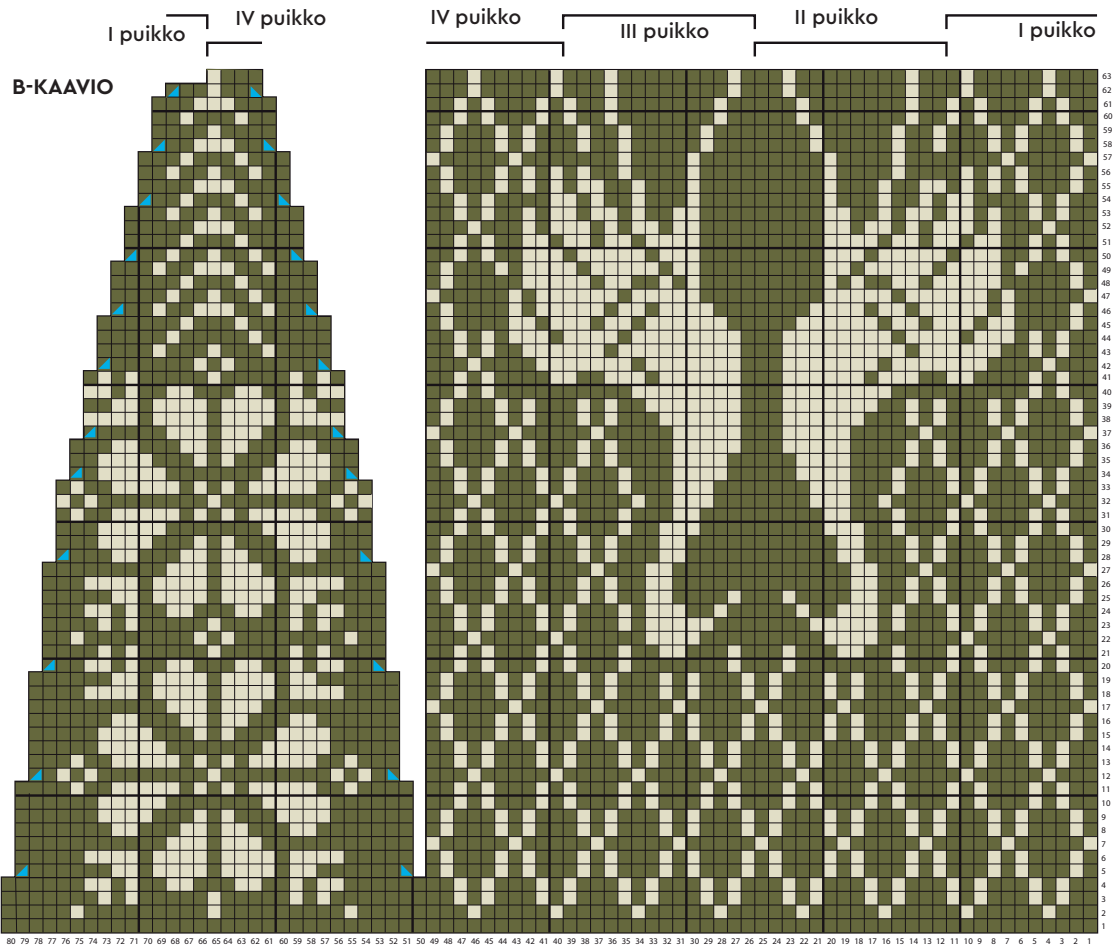
A-KAAVIO

■ = neulo 2 s
 oikein yhteen
 ■ = ylivetokavennus
 = nosta 1 s oikein
 neulomatta, neulo
 1 s oikein ja vedä
 nostettu s neulotun yli

Koon 42
 sukkaohjeen
 löydät osoitteesta
[yhteishyvä.fi/
 sukkamaa](http://yhteishyva.fi/sukkamaa).

ja etene kerros kerrokselta.
 Kiilakavennusten jälkeen työssä
 on 56 s, I puikolla 14 s, II pui-
 kolla 13 s, III puikolla 14 s ja IV
 puikolla 15 s.

Kun kaavion kerrokset on
 neulottu, jatka sileää suljettua
 neuletta värillä luonto, kunnes
 pohjan pituus on 20 cm tai
 pikkovarvas peittyy.

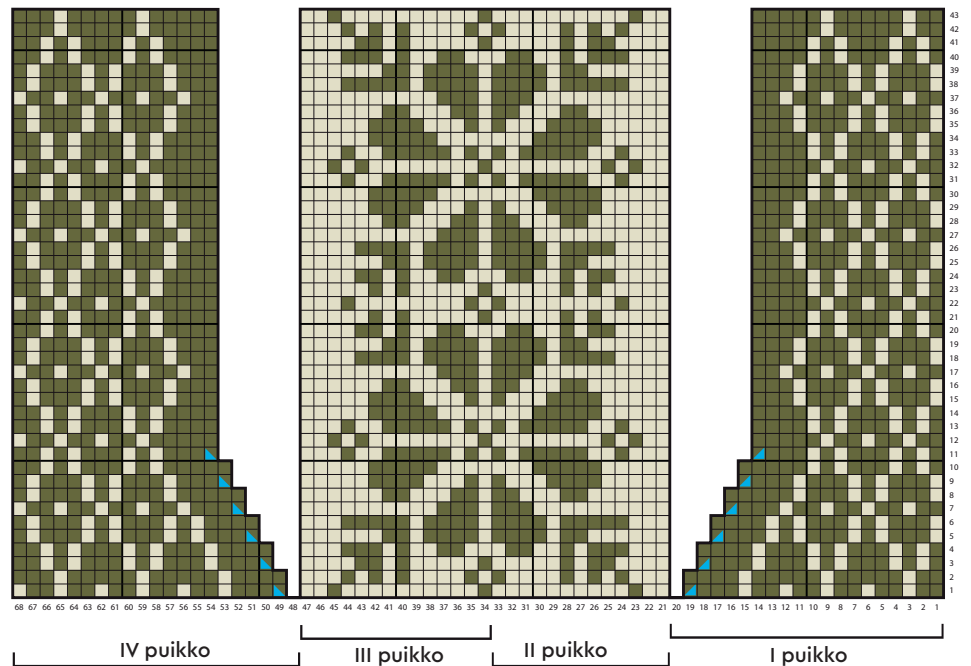
Kärki

Jatka sileää neuletta ja aloita
 kärjen nauhakavennukset: Neulo
 I ja III puikon lopussa 2 o yhteen
 + 1 o sekä neulo II ja IV puikon
 alussa 1 o + tee ylivetokaven-
 nus. Tee kavennukset kuten
 edellä joka 2. krs, kunnes työssä
 on jäljellä 28 s. Tee sen jälkeen
 kavennukset joka kerroksella.
 Kun työssä on jäljellä 8 s, katkai-
 se lanka, vedä se silmukoiden
 läpi ja päättelee hyvin.

Viimeistely

Höyrytä sukat kevyesti. Tee
 halutessasi tupsut valkoises-
 tangasta ja kiinnitä sukan
 varsiin. ■

C-KAAVIO

JAA KUVA INSTAGRAMISSA #SUKKAMAA
 JA MERKITSE KUVAAN @YHTEISHYVA.

LUONTO

Retkeilyä ympäri vuoden

Piilotettu helmi

"KUN PÄÄDYIN TÄMÄN piilotetun helmen äärelle ensimmäistä kertaa, lumouduin veden kirkkaudesta ja sen turkoosista väristä. Tällaista näkee Suomessa harvoin.

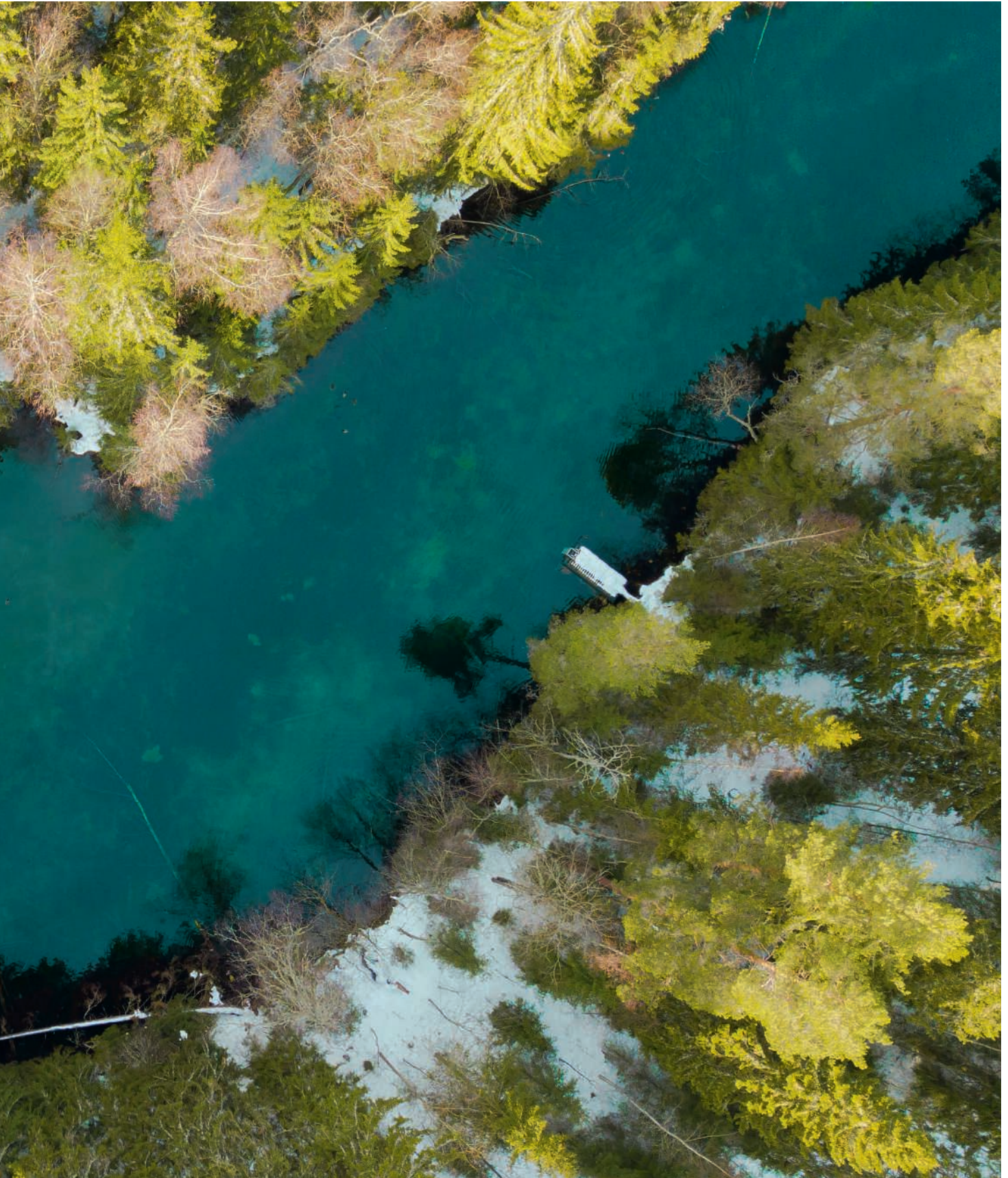
Ensimmäisellä kerralla minulla oli mukanaani väärät kuvausvälineet, joten palasin lähteen rannalle uudelleen drone mukana. Ilmasta käsin otetussa kuvassa veden väri ja lumen puhdas valkoinen luovat hienon yhdistelmän.

Tämä paikka on yksi niistä helmistä, jotka aluksi ovat olleet piilossa, mutta sitten retkeilijät ovat kansoittaneet ja osin tarvelleet sen. Siellä on roskattu, liikuttu yksityistonteilla ja tukittu teitä autoilla. Jätän tämän lähteen tarkan sijainnin retkeilijöiden itsensä löydettäväksi."

Ville Levijärvi on vantaalainen harrastevalokuvaaja, jonka sielunmaisemaa kuvaavat parhaiten Koillismaan jylhät maisemat.

VILAUTA VIHREÄÄ KORTTIA

Rahanarvoisia etuja asiakasomistajalle

YHTEISHYVÄ ei vastaa lehden painoonmenon jälkeen tapahtumatietoihin tulleista muutoksista. Edut eivät kerrytä Bonusta, ellei toisin mainita.

Lisää etuja osoitteessa:
yhteishyva.fi/edut

TEATTERIIN

The Black Rider – pirullinen rock-ooppera Lahdessa

S-etu 5–8 €

S-Etukortilla The Black Rider -musikaalin peruslippu 44 €/eläkeläiset 42 €/opiskelijat ja työttömät 25 € (norm. 52/49/30 €) pe 22.11. klo 12 ja ke 27.11. klo 18.30 Lahden kaupunginteatterissa.

Liput ja lisätiedot: Lahden kaupunginteatteri, Kirkkokatu 14, p. 0600 30 5757 (1,53 €/min+pvm), lahdenkaupunginteatteri.fi

Lippu.fi p. 0600 900 900 (2 €/min+pvm), www.lippu.fi

Agatha Christie
-klassikkoo
esitetään
Seinäjoella.

Joensuun teatterissa Meille käy hyvin -esitys

S-etu 5 €

S-Etukortilla Meille käy hyvin -esityksen lippu 21 € (norm. 26 €) la 16.11. klo 13.30 ja to 5.12. klo 18.30. Maks. 2 etulippua/S-Etukortti.

Liput ja lisätiedot: Joensuun kaupungin asiakaspalvelupiste carelicum.palvelut@joensuu.fi p. 013 337 5222, Koskikatu 5 tai

Joensuun Prisman infopiste. Tuntia ennen esityksiä Joensuun kaupunginteatterin ovilippumyynnistä, teatteritalo, Rantakatu 20, joensuunteatteri.fi

Eikä yksikään pelastunut -trilleri Seinäjoella

S-etu 4 €

S-Etukortilla liput Agatha Christien klassikkotrilleriin

38 € (norm. 42 €) ke 27.11. klo 19 ja la 14.12. klo 13 Seinäjoen kaupunginteatterissa.

Liput ja lisätiedot: Seinäjoen kaupunginteatteri, Alvar Aallon katu 12, Seinäjoen kaupunginteatterin lippumyymälä p. 010 416 2600 (0,0835 €/puhelu + 0,1669 €/min), seinajoenkaupunginteatteri.fi, Lippupiste p. 0600 900 900 (2 €/alk. min + mpm/pvm), www.lippu.fi. Prisma Hyllykallio ja muut Lippupisteen myyntipisteet.

MATKALLE

Helsinki Cardilla rahanarvoisia etuja

S-etu -10 %

S-Etukortilla 24h/48h/72h Helsinki Card, Helsinki Card City ja Helsinki Card Region -kaupunkikortit -10 % (norm. 46–89 €), myös lasten kortit. Kortti sisältää Helsingin tärkeimmät nähtävyydet ja käyntikohteet.

Liput ja lisätiedot: www.helsinki.fi/koodillaSETU

Hyppää taianomaisiin talvihetkiin!

UUSI TALVIKOKOELMA NYT
SAATAVILLA PRISMOISTA
KAUTTA MAAN

SAATAVILLA
RAJOITETUN
AJAN

MOOMIN
ARABIA
FINLAND

Risteily & buffet edullisesti

S-etu 3 €

S-Etukortilla Päivä Tallinnassa & buffet -risteily tai Miniristeily & buffet alk. 44 €/hlö (norm. alk. 47 €/hlö). Liitä S-Etu-kortti Eckerö Linen asiakas-tiliin, niin varaat matkan asiakasomistajahintaan.

Liput ja lisätiedot:

www.eckero.fi

Kaupunkikierto- ajelulle Helsingissä

S-etu 3,40–6,80 €

S-Etukortilla Helsinki Panorama Sightseeing -20 % etu-hintaan: aikuiset alk. 27,20 € (norm. alk. 34 €) ja lapset 6–15 v. 13,60 € (norm. 17 €). Kesto 1 t 45 min. 11 kieltä. Päivittäiset lähdöt.

Liput, aikataulut ja lisätiedot:

www.stromma.com/helsinki.

Etuhintaiset liput etukäteen verkosta koodilla: SETU

MUUT

B-peruskurssi henkilöautolla Autokoulu Lilliputissa

S-etu 30 €

Nyt saat laadukkaan B-peruskurssin hintaan 1369 € (norm. 1399 €) Autokoulu Lilliputista. Hinta ei pidä sisällään viran-omaiskuluja.

Varaukset ja lisätiedot: Auto-

koulu Lilliputti Oy, Siilitie 4,
Helsinki, p. 045 112 1900,
info@lilliputti.com

Tapanilan Urheilu- keskuksessa puuhaa koko perheelle

S-etu 3–75 €

S-Etukortilla:

- Jousiammunta-, veitsenheitto- ja ecoaims-ammuntalajikokeilut maanantaisin 3 lajia yhteensä 35 € (norm. 40 €).
- Seinäkiipeilyn alkeiskurs-silaisille -15 % kerta-alennus varustepuotistoksista sekä hyväksytyn varmistustestin jälkeen 1 kk kuntosalikortti veloituksetta.
- Jousiammunnan alkeiskurssilaisille ilmainen jatkokurssiker-ta (norm. 15 €).
- 30 pv:n kuntosalikortti alennushintaan. Kokopäivä-kortti 49 € (norm. 59 €) ja aamupäiväkortti 39 € (norm. 49 €). Avainkortti 3 €. 1 etu/hlö/vuosi.
- Keilarata arkipäivisin 17 € (norm. 22 €), arki-iltaisin ja viikonlopun ei-hohto 23 € (norm. 27 €) ja pe-la hohto 32 € (norm. 38 €).
- Kuplafutis-, jousitaistelu-, jousiammunta- ja kiipeily-synttäreihin ja polttareihin tilaussauna ja pyyhevuokra veloituksetta (norm. 75 €).

Varaukset ja lisätiedot:

myyntipalvelu@tapanilan-urheilu.fi, www.tapanilan-urheilu.fi, Tapanilan Urheilu-keskus, Erätie 3, Helsinki

serla

RAKKAUDELLA MÄNTÄSTÄ

Serla valmistetaan paikallisesti, lähellä sinua Mäntässä. Valitsemalla paikallisen, tuet kotimaista työtä.

Osta
nyt!

Fiksu
valinta!

Mikä juttu on paras?

Vastaa ja voita 100 euron lahjakortti!

ARVOMME vastaajien kesken 100 euron lahjakortin, jonka voi käyttää S-ryhmän toimipaikoissa.

VASTAA 10.12.2024 MENNESSÄ osoitteessa yhteishyvä.fi/osallistu tai postitse Yhteishyvän toimitus, Lukijakilpailu, PL 1, 00088 Helsinki.

EDELLISEN lukijakilpailun voittajaan on oltu henkilökohtaisesti yhteydessä.

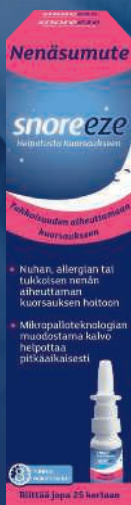
4305 0009

Kuorsaa vähemmän. Nuku enemmän.

Koko yön kestävä
helpotus kuorsaukseen

**Snoreeze Nielusumute,
& Imeskelytabletti**
Tehokas apu lievään ja
keskivaikeaan
kuorsaukseen

**Snoreeze
Nenäsumute**
Tehoaa tukkoisen
nenän
aiheuttamaan
kuorsaukseen

SUDOKUT

Löydät ratkaisut sudokuihin osoitteesta
yhteishyvä.fi/sudoku.

	8					1	
	6		8	5			3
2	1					7	
					4	2	6
1	2		3	7	6		5
7		6	5				
		2					9
3				1	2		6
	5					4	

●○○○ HELPPO

		3			6	4	
			1		8		5
	8	7				1	2
8			3	6			
7		5				6	4
				5	9		3
4		9				5	2
	1		9		2		
		8	6			9	

●●○○ KESKITASO

7			4				6	8
	9	6	8			1		
						2		9
1	3		6		5		4	
	6		9		7		1	3
2		9						
		1			8	6	2	
6	5				4			7

●●●○ VAIKEA

Laatinut: Jyrki Takala

RISTIKKO

														KEHYK- SET	HEINÄ- KASVI	TOS- CANINI	....TA	
										KUORIA								
												AALTO 						
										PIESTY								
										AJOIT- TAMI- NEN					1			
										X-1.							TUN- TURI	
VOI TUODA VOITON		KIRJAI- LIJA ARI		MYÖHEMMIN				ELTON	INTIAA- NEJA				MIELI- PITEILLE					
LA- MAAN- NUS				7			MET- SÄS- TYSTÄ							TUNTO		RYTMI		
HAL- KEAMA					TYH- MYRI						KYLKI							
TÄÄLTÄ VAAT- TEITA							HIUK- SILLE EU:SSA											
					PÄÄKAU- PUNKI AATE			6			SIJA						2	
								MAALA- REILLA TAUDIN-							KO- REIN			
PUKU- JEN OSIA												KIILTO						
KES- TÄÄ ENITEN PAI- NOA	8	EKA KAAKAT- TAJA		VA- KUUT- TAA		LUET- TELUA RIESA								OTE- TAAN JOSKUS		NÄYT- TÄVIÄ		
									VEDELLÄ SUKSI- MERKKI									
					YLIN								NEITO				3	
						5							PIL- VETÖN TAIVAS					
FIATE- JA													CEED JA SO- RENTO					
KATA- JANO- KALLA							KUKKO- HOVI	4										

Edellisen
ristikon
ratkaisu:
POSTITUS

Ristikon
voittajiin on
oltu henkilö-
kohtaisesti
yhteydessä.

M A T E R I A T S T E R E O O L A T R A A T O L O S S I P U U S A A V I R A J U S T I O T S O K A T S E A S E E T O T A K S U N T A S O T A T O U S U T U S A L O K E R A K E A S U I N O L O T S I I S S A L O G N U U T O M U R I S T A S A R A V I V A L D I A I E T U V A A K A E E S T A A S N I K E T A K A U S E P U T T S E L A T A T S U N A M I O R I T R A T K O A O S A T
--

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

Vastaa 10.12.2024 mennessä osoitteesta www.yhteishyvä.fi/osallistu löytyvällä lomakkeella tai postitse lähettämällä numeroiduista ruuduista muodostuva avainsana osoitteeseen Yhteishyvän toimitus, "Ristikko", PL 1, 00088 Helsinki. Liitä mukaan nimesi ja osoitteesi. Arvomme kaikkien vastanneiden kesken kolme S-ryhmän 50 euron lahjakorttia.

HYVÄ PÄIVÄ

Vietetään hauskoja merkkipäiviä

21.11.

Nyt saa jouluttaa! Piparkakkupäivä tuo ihanaa tuoksua marraskuuhun.
Leivo perinteisillä muoteilla, suunnittele talo tai heittäydy
luovaksi koristelun kanssa. Pipareissa kädenjälki voi näkyä.

S-ryhmän kaupoissa myytiin vuonna 2023 noin 700 000 pakettia pakastettua piparitaikinaa.
Taikinamäärä olisi riittänyt noin 400 000 piparkakkutaloon. Lähde: S-ryhmän myyntidata

